

ZAKON O OSKRBI S PLINI (ZOP-1) – JAVNA OBRAVNAVA

I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in namen zakona)

(1) Ta zakon določa pravila delovanja trga s plinom v primeru uporabe sistema plina, proizvodnje, prenosa, distribucije, shranjevanja in dobave plina, pravila varstva odjemalcev, načine in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb pri prenosu in distribuciji plina ter načela in ukrepe za doseganje zanesljive oskrbe s plinom. (1.2, 1.3)

(2) Ta zakon, v primeru uporabe vodikovega sistema, določa tudi pravila za prenos, distribucijo, dobavo in skladiščenje vodika ter pravila za organizacijo in delovanje vodikovega gospodarstva, dostop do trga in postopke za delovanje in obratovanje vodikovega sistema. (1.4)

(3) Namen tega zakona je zagotoviti konkurenčno, varno, zanesljivo in dostopno oskrbo s plini in vodikom ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja in vzpostaviti celovite konkurenčne, prožne, pravične in pregledne trge s plini in vodikom kot okvir za razogljichenje trga s plinom in vodikom. (1.1, 1.3)

(4) Določbe tega zakona se uporabljajo za oskrbo plinom in vodikom, če ju je tehnično mogoče varno prevzemati v sistem in jih prek njega prenašati.

(5) Določbe tega zakona se uporabljajo za podjetja plinskega gospodarstva in odjemalce na področju oskrbe s plinom iz povezanega prenosnega in distribucijskega sistema plina.

(6) Določbe tega zakona se uporabljajo za podjetja vodikovega gospodarstva in odjemalce na področju oskrbe z vodikom iz sistema vodika.

2. člen (prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša:

- Direktiva 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2024 o skupnih pravilih notranjega trga plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi Direktive (EU)2023/1791 in razveljavitvi Direktive 2009/73/ES, (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2024/1788).
- Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega Parlamenta In Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetske učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (prenovitev)

(2) Ta zakon določa način izvajanja, pristojne organe za izvajanje in sankcije za kršitev:

- Uredbe (EU) 2024/1789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o notranjem trgu plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi uredb (EU) št. 1227/2011,

(EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 in (EU) 2022/869 ter Sklepa (EU) 2017/684 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 715/2009 (prenovitev), (v nadaljnjem besedilu Uredba (EU) 2024/1789);

- [Uredbe \(EU\) 2017/1938](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi [Uredbe \(EU\) št. 994/2010](#) (UL L št. 280 z dne 28. 10. 2017, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: [Uredba 2017/1938/EU](#));
- [Uredbe \(EU\) 2018/1999](#) Evropskega parlamenta in sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi [uredb \(ES\) št. 663/2009](#) in [\(ES\) št. 715/2009](#) Evropskega parlamenta in Sveta, [direktiv 94/22/ES](#), [98/70/ES](#), [2009/31/ES](#), [2009/73/ES](#), [2010/31/EU](#), [2012/27/EU](#) in [2013/30/EU](#) Evropskega parlamenta in Sveta, [direktiv Sveta 2009/119/ES](#) in [\(EU\) 2015/652](#) ter razveljavitvi [Uredbe \(EU\) št. 525/2013](#) Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018 str. 1), (v nadaljnjem besedilu: [Uredba 2018/1999/EU](#)).

3. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »ACER« je Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev, kot je urejena v [Uredbi \(EU\) 2019/942](#) z dne 5. junija 2019 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorjev (prenovitev) (UL L št. 158 z dne 14. 6. 2019, str. 22);
2. »agencija« je Agencija za energijo, ki je v skladu z zakonom ustanovljena kot državni regulatorni organ Republike Slovenije na področju trga z energijo;
3. "aktivni odjemalec" pomeni končnega odjemalca plina ali skupino končnih odjemalcev, ki deluje ali delujejo skupaj v obliki pravne osebe:

(a) ki porablja ali skladišči plin iz obnovljivih virov, ki je proizveden v njegovih objektih znotraj omejenih lokacij in

(b) ki pod pogojem, da zadevne dejavnosti niso primarna gospodarska ali poklicna dejavnost končnega odjemalca in so skladne s predpisi, ki se uporabljajo za proizvodnjo plina iz obnovljivih virov, zlasti glede emisij toplogrednih plinov: prodaja plin iz obnovljivih virov, ki ga sam proizvede, z uporabo sistema plina ali sodeluje v programih prožnosti ali energetske učinkovitosti; (2.75)

4. »bilančna pogodba« je pogodba o izravnavanju in obračunavanju odstopanj med uporabnikom sistema in operaterjem prenosnega sistema;
5. »bilančna shema« je seznam udeležencev na trgu, ki imajo sklenjeno bilančno pogodbo z operaterjem prenosnega sistema ali pogodbo o izravnavi z nosilcem bilančne skupine;
6. »bilančna skupina« je skupina uporabnikov sistema, za katero se izravnava in obračunava količinska odstopanja odjema in oddaje plina ali vodika v okviru obračunskega intervala;
7. »certifikat« pomeni odločbo, s katero agencija certificira operaterja prenosnega sistema;
8. »distribucija« pomeni prenos plina ali vodika po lokalnih ali regionalnih omrežjih z namenom oskrbe odjemalcev, razen dobave; (2.19)
9. »distribucijski sistem vodika« pomeni infrastruktura in omrežje vodikovodov za lokalni ali regionalni prenos vodika, ki je namenjeno predvsem oskrbi neposredno povezanih odjemalcev in ne vključuje povezovalnih vodikovodov ter ni neposredno povezano s skladišči vodika ali vodikovimi terminali ali na dva ali več povezovalnih vodikovodov. (2.24)
10. »dobava« pomeni prodajo plina (tudi v tekoči obliki) ali vodika odjemalcem, tudi nadaljnjo prodajo. Vodik je lahko tudi v tekoči obliki ali v obliki tekočih organskih nosilcev vodika in derivatov vodika (metanol ali amonijak); (2.28)
11. »dobavitelj« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost dobave;
12. »dobavitelj nadomestne oskrbe« pomeni s strani agencije imenovanega dobavitelja, ki prevzame dobavo plina določenim skupinam odjemalcev, potem ko je njihov dobavitelj prenehal delovati. (2.30)
13. »dolgoročna pogodba« pomeni pogodbo za dobavo plina ali vodika, ki zajema več kot enoletno obdobje; (2.56)
14. »energetska revščina« pomeni energetska revščino, kakor je opredeljena v členu 2, točka 52, Direktive (EU) 2023/1791; (2.74)
15. »energetska učinkovitost na prvem mestu« pomeni energetska učinkovitost na prvem mestu, kakor je opredeljena v členu 2, točka 18, Uredbe (EU) 2018/1999; (2.76)
16. »dolgoročno načrtovanje« pomeni dolgoročno načrtovanje oskrbovalnih in prenosnih zmogljivosti podjetij plinskega ali vodikovega gospodarstva za zadostitev povpraševanja po plinu ali vodiku iz sistema z namenom zagotoviti raznolike dobavne vire in zanesljivo oskrbo odjemalcev;
17. »geografsko omejen sistem vodika« pomeni s prenosnim sistemom vodika nepovezan distribucijski sistem vodika, ki je geografsko omejen, tudi s soglasjem lokalne skupnosti;
18. »gospodinjski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje plin ali vodik za lastno rabo v gospodinjstvu, kar izključuje rabo za opravljanje trgovskih ali poklicnih dejavnosti, in katerega predvidena povprečna letna poraba ne presega 100.000 kWh; (2.48)
19. »horizontalno integrirano podjetje« pomeni podjetje, ki izvaja vsaj eno od dejavnosti pridobivanja, prenosa, distribucije, dobave ali skladiščenja plina ali vodika in dejavnost, ki ni povezana s plinom ali vodikom; (2.44)
20. »informacije o obračunu« pomenijo vse informacije na računih končnih odjemalcev, razen zahtevka za plačilo; (2.68)

21. »integrirano podjetje« pomeni vertikalno ali horizontalno integrirano podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva; (2.42)
22. »interoperabilnost« pomeni v zvezi s naprednim merjenjem porabe zmožnost dveh ali več energetskih ali komunikacijskih omrežij, sistemov, naprav, aplikacij ali sestavnih delov, da delujejo v medsebojni povezavi, si izmenjujejo informacije in jih uporabljajo za opravljanje zahtevanih funkcij; (2.71)
23. »izstopna točka« pomeni točko, za katero veljajo postopki rezervacije s strani uporabnikov sistema in ki omogoča pretok plina ali vodika iz sistema vstopno-izstopnih točk; (2.62)
24. »izvedeni finančni instrument za trgovanje s plinom« pomeni finančni instrument v zvezi z blagom iz 5. do 7. točke drugega odstavka 7. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19, 49/20 – ZIUZEOP), če se ta instrument nanaša na plin; (2.54)
25. »izravnalni trg« pomeni trg, namenjen trgovanju s količinami plina ali vodika, potrebnimi za izravnavo odstopanj pri operaterju prenosnega sistema med prevzetimi in predanimi količinami v sistemu;
26. »kakovost vodika« pomeni čistost vodika in nečistoče v vodiku v skladu z veljavnimi standardi kakovosti vodika za vodikov sistem; (2.10)
27. »končni odjemalec« pomeni odjemalca, ki ima sklenjeno pogodbo o dobavi in kupuje plin ali vodik za svojo lastno rabo; (2.50)
28. »krizni plin« je plin, ki se v času izrednih razmer v sistemu sprosti zaradi izvedbe ukrepov neprostoovoljnega zmanjšanja ali prekinitve dobave plina v skladu z načrtom za izredne razmere;
29. »mali poslovni odjemalec« je negospodinjnski odjemalec plina ali vodika, katerega predvidena povprečna letna poraba ne presega 100.000 kWh;
30. »malo podjetje« pomeni malo gospodarsko družbo, kot je določena v 55. členu Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O, 75/23 in 102/24; v nadaljnjem besedilu: Zakon o gospodarskih družbah);
31. »načrt za razvoj omrežja za Evropsko Unijo« ali »TYDP« pomeni desetletni načrt za razvoj omrežja za celotno Evropsko Unijo iz člena 30(1), točka (b), Uredbe (EU) 2019/943, ter s členoma 32 in 60 Uredbe (EU) 2024/1789.
32. »nadzor« pomeni pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki vsako zase ali skupaj in ob upoštevanju ustreznih dejanskih ali pravnih okoliščin omogočajo izvajanje odločilnega vpliva v podjetju, zlasti z:
 - a) lastništvom ali pravico do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
 - b) pravicami ali pogodbami, ki zagotavljajo odločilni vpliv na sestavo, glasovanje ali odločitve organov podjetja; (2.55)

33. »najboljše razpoložljive tehnike« pomeni v zvezi z varstvom in zaščito podatkov v okolju naprednega merjenja najučinkovitejše, najnaprednejše in praktično uporabne tehnike, ki načeloma zagotavljajo podlago za skladnost s pravili Evropske Unije za varstvo in varnost podatkov; (2.73)
34. »najnovejši razpoložljivi« pomeni v zvezi s podatki naprednega merjenja, da so podatki zagotovljeni v obdobju, ki ustreza najkrajšemu obračunskemu obdobju na trgu; (2.72)
35. »napredni merilni sistem« pomeni elektronski sistem, ki lahko meri plin ali vodik, prevzet v omrežje, ali plin ali vodik, oddan iz omrežja, ki zagotavlja več informacij kot običajni števec in ki je opremljen za pošiljanje in prejemanje podatkov v obliki elektronske komunikacije za namene obveščanja, spremljanja in nadzora; (2.70)
36. »nastajajoči trg« pomeni državo članico, v kateri je bila prva trgovska dobava v okviru prve dolgoročne pogodbe za oskrbo s plinom izvedena pred manj kot desetimi leti;
37. »navidezna povezovalna točka« pomeni dve ali več povezovalnih točk, ki povezujejo ista sosednja sistema vstopno-izstopnih točk in so združene v enotno storitev zagotavljanja zmogljivosti; (2.64)
38. »negospodinjiski odjemalec« pomeni odjemalca, ki kupuje plin ali vodik, ki ni namenjen za rabo v lastnem gospodinjstvu; (2.49)
39. »neposredni plinovod« pomeni plinovod, ki dopolnjuje sistem; (2.41)
40. »nizkoogljivi vodik« pomeni vodik, katerega energetska vsebnost izhaja iz neobnovljivih virov in dosega cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 % glede na primerjalnik za fosilna goriva za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki je določen v metodologiji za ocenjevanje prihrankov emisij toplogrednih plinov zaradi goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora in recikliranih ogljikovih goriv, sprejeti na podlagi člena 29a(3) Direktive (EU) 2018/2001;(2.11)
41. »nizkoogljivi plin« pomeni plinasto gorivo, ki spada med reciklirana ogljikovna goriva, kakor so opredeljena v členu 2, točka 35, Direktive (EU) 2018/2001, nizkoogljivi vodik in sintetična plinasta goriva, katerih energetska vsebnost izhaja iz nizkoogljivega vodika in ki dosegajo cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 % glede na primerjalnik za fosilna goriva za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki je določen v metodologiji, sprejeti na podlagi člena 29a(3) Direktive (EU) 2018/2001; (2.12)
42. »nizkoogljiva goriva« pomeni reciklirana ogljikovna goriva, kakor so opredeljena v členu 2, točka 35, Direktive (EU) 2018/2001, nizkoogljivi vodik in sintetična plinasta in utekočinjena goriva, katerih energetska vsebnost izhaja iz nizkoogljivega vodika in ki dosegajo cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 70 % glede na primerjalnik za fosilna goriva za goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, ki je določen v metodologiji, sprejeti na podlagi člena 29a(3) Direktive (EU) 2018/2001; (2.13)
43. »nosilec bilančne skupine« je uporabnik sistema, ki ima sklenjeno bilančno pogodbo z operaterjem sistema;
44. »običajni števec« pomeni analogni ali elektronski števec, ki ni opremljen za pošiljanje in sprejemanje podatkov; (2.69)
45. »območje izravnave« pomeni sistem, za katerega se uporablja poseben režim izravnave, ki vključuje prenosni sistem in lahko vključuje distribucijske sisteme v celoti ali dele takih distribucijskih sistemov; (2.58)

46. »obračunski interval« pomeni obdobje, za katero se ugotavljajo količinska odstopanja odjema in oddaje plina ali vodika, in je obdobje izravnave odstopanj po določbah [Uredbe \(EU\) 2024/1789](#);
47. »terminal za UZP« pomeni terminal za uvoz, raztovarjanje in vnovično uplinjanje UZP ter vključuje sistemske storitve in prehodna skladišča, ki so nujni pri postopku vnovičnega uplinjanja in poznejšem prevzemu zemeljskega plina v prenosni sistem, vendar ne sme vključevati nobenega dela terminalov za UZP, ki se uporablja za skladiščenje. Izraz se ne nanaša na postroje, namenjene utekočinjanju zemeljskega plina in distribuciji UZP v posodah končnim odjemalcem ali končnim odjemalcem na omrežju, ki ni povezano s prenosnim sistemom; (2.34)
48. »oddaja« pomeni oddajo plina ali vodika v sistem s strani proizvajalca.
49. »odjem« je pretok plina ali vodika iz sistema na izstopni točki ali odjemnem mestu;
50. »odjemno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer se izvajajo meritve in končni odjemalec ali operater distribucijskega sistema odjema plin ali vodik iz sistema;
51. »odjemalec« pomeni trgovca, končnega odjemalca plina ali vodika ali podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva, ki kupuje plin ali vodik; (2.47)
52. »odjemalec osnovne oskrbe« pomeni gospodinjkega odjemalca, malega poslovnega odjemalca, skupnega gospodinjkega odjemalca in zaščitenega odjemalca iz 117. člena tega zakona, ki je priključen na distribucijski sistem;
53. »odprta pogodba« je pogodba o dobavi plina ali vodika, ki določa pripadnost odjemnega ali prevzemnega mesta bilančni skupini;
54. »omrežnina« pomeni znesek, ki ga mora za uporabo sistema plačati uporabnik sistema ter se izračuna na podlagi tarifnih postavk omrežnine in obsega uporabe tega sistema;
55. »operater distribucijskega sistema plina« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti distribucije plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj distribucijskega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji plina; (2.20)
56. »operater prenosnega sistema plina« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti prenosa plina in je odgovorna za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnega sistema na določenem območju, za medsebojne povezave z drugimi sistemi, kadar je to ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu plina; (2.18)
57. »operater sistema« je operater prenosnega sistema ali distribucijskega sistema plina ali vodika;
58. »operater sistema plina« je operater prenosnega sistema plina ali distribucijskega sistema plina;
59. »operater sistema vodika« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost prenosa vodika in je odgovorna za obratovanje vodikovega omrežja, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi vodikovimi omrežji, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti sistema za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu vodika; (2.25)

60. »operater prenosnega sistema vodika« pomeni pravno ali fizično osebo, ki je odgovorna za obratovanje vodikovega prenosnega omrežja, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi vodikovimi omrežji, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu vodika; (2.26)
61. »operater distribucijskega sistema vodika« pomeni pravno ali fizično osebo, ki je odgovorna za obratovanje vodikovega distribucijskega omrežja, za zagotavljanje njegovega vzdrževanja in po potrebi za njegov razvoj na danem območju, za medsebojne povezave z drugimi vodikovimi omrežji, kadar je ustrezno, in za zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja za zadovoljitev razumnih potreb po prenosu vodika; (2.27)
62. »operater sistema za UZP« ali »operater plinskega terminala« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti utekočinjanja zemeljskega plina ali uvoza, raztovarjanja in vnovičnega uplinjanja UZP in je odgovorna za upravljanje obrata za UZP; (2.34)
63. »operater vodikovega terminala« pomeni pravno ali fizično osebo, ki izvaja dejavnosti raztovarjanja in pretvorbe tekočega vodika ali tekočega amonijaka v plinasti vodik, da bi se lahko prevzel v vodikovo omrežje ali v sistem zemeljskega plina, ali utekočinjenja in natovarjanja plinastega vodika ter je odgovorna za upravljanje vodikovega terminala; (2.9)
64. »operater skladišča plina« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnosti skladiščenja in je odgovorna za delovanje skladišča; (2.32)
65. »operater skladišča vodika« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost skladiščenja vodika in je odgovorna za dejavnost skladišča vodika; (2.6)
66. »plin« je zmes plinov, ki se sestoji predvsem iz metana, vključno z biometanom, ali druge vrste plinov, ki jih je tehnično možno varno dodati v sistem in jih je preko njega varno prenašati; (2.1)
67. »plin iz obnovljivih virov« pomeni: bioplin kakor je opredeljen v 28. točki, 2. člena Direktive (EU) 2018/2001, bioplin, ki je nadgrajen v biometan, in goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, kakor so opredeljena v 36. točki 2. člena Direktive (EU) 2018/2001; (2.2)
68. »podjetje plinskega gospodarstva« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od naslednjih dejavnosti: pridobivanje ali proizvodnja, prenos, distribucija, dobava, nakup ali skladiščenje plina, vključno z UZP, ki je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar ne vključuje končnih odjemalcev; (2.15)
69. »podjetje vodikovega gospodarstva« pomeni pravno ali fizično osebo, ki opravlja vsaj eno od naslednjih dejavnosti: pridobivanje, prenos, dobava, nakup ali skladiščenje vodika ali upravljanje vodikovega terminala in je odgovorna za komercialne, tehnične ali vzdrževalne naloge, povezane s temi dejavnostmi, vendar izključuje končne odjemalce; (2.14)
70. »pogodba o dobavi« pomeni pogodbo za dobavo plina ali vodika, razen izvedenega finančnega instrumenta za trgovanje s plinom; (2.53)
71. »pogodba o dostopu« pomeni pogodbo, ki jo operater distribucijskega sistema sklene z uporabnikom distribucijskega sistema z namenom izvajati distribucijo plina ali vodika po distribucijskem sistemu.

72. »pogodba o izravnavi« pomeni pogodbo, s katero uporabnik sistema z nosilcem bilančne skupine ali podskupine uredi izravnavo in obračun odstopanj, s čimer se uvrsti v bilančno shemo kot nosilec hierarhično nižje bilančne podskupine;
73. »pogodba o prenosu« pomeni pogodbo, ki jo operater prenosnega sistema sklene z uporabnikom prenosnega sistema z namenom izvajati prenos plina ali vodika po prenosnem sistemu;
74. »povezani sistem« pomeni več distribucijskih sistemov, povezanih drug z drugim;(2.38)
75. »povezano podjetje« pomeni nadrejeno ali podrejeno družbo po 56. ali 69. členu Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odločba US, 82/13, 55/15, 15/17, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21) ali podjetje, ki pripada istim delničarjem; (2.45)
76. »povezovalna točka« pomeni fizično ali navidezno točko, ki povezuje sosednja vstopno-izstopna sistema točk ali povezuje vstopno-izstopni sistem točk s povezovalnim plinovodom ali vodikovodom, če za tako točko veljajo postopki rezervacije s strani uporabnikov omrežja; (2.63)
77. »povezovalni plinovod« pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje mejo med Republiko Slovenijo in drugo državo članico Evropske unije zaradi povezave nacionalnih prenosnih omrežij teh držav ali prenosni plinovod med Republiko Slovenijo in tretjo državo do ozemlja Republike Slovenije ali teritorialnega morja Republike Slovenije; (2.39)
78. »povezovalni vodikovod« pomeni vodikovod, ki prečka ali povezuje mejo med Republiko Slovenijo in drugo državo članico Evropske unije zaradi povezave nacionalnih vodikovih omrežij teh držav, ali vodikovo omrežje med Republiko Slovenijo in tretjo državo do ozemlja Republike Slovenije ali teritorialnega morja Republike Slovenije; (2.40)
79. »prenos« pomeni prenos plina ali vodika po omrežju, ki večinoma zajema visokotlačne plinovode ali vodikovode, z namenom dostave odjemalcem, ki ne vključuje dobave. Prenos ne pomeni prenosa po pridobivalnem plinovodnem ali vodikovodnem omrežju in po delu visokotlačnih plinovodov, ki se uporabljajo predvsem za lokalno distribucijo plina; (2.17) (2.22)
80. »prenosni sistem vodika« pomeni: infrastruktura in omrežje vodikovodov, katerega glavni namen je prenos vodika do drugih vodikovih omrežij, skladišč vodika ali vodikovih terminalov, z možnostjo, da so taka omrežja namenjena tudi oskrbi neposredno povezanih odjemalcev, omrežje ki vključuje ali je povezano s povezovalnimi vodikovodi ali je neposredno povezano s skladiščem vodika ali vodikovimi terminali. (2.23)
81. »prevzem« pomeni pretok plina ali vodika v sistem na prevzemnem mestu ali vstopni točki;
82. »prevzemno mesto« pomeni mesto na prenosnem ali distribucijskem sistemu, kjer se izvajajo meritve in se plin ali vodik prevzema v sistem;
83. »pridobivalno plinovodno omrežje« pomeni plinovod ali plinovodno omrežje, uporabljeno ali zgrajeno kot del projekta za pridobivanje nafte ali plina, ali pa se uporablja za prenos plina od enega ali več takih projektov do obrata za pripravo plina ali terminala ali do končnega obalnega terminala; (2.16)

84. »priključek« pomeni plinovod ali vodikovod, namenjen povezavi sistema in odjemnega mesta, kjer uporabnik sistema odjema plin ali vodik iz sistema, ali povezavi sistema in vstopne točke v sistem, kjer uporabnik sistema plin ali vodik prevzema v sistem. Priključek se na distribucijskem sistemu začne na priključnem mestu na distribucijskem sistemu in konča z glavno požarno pipo ali ventilom pri uporabniku sistema;
85. »pristojni organ« je pristojni organ za izvajanje nalog v okviru zagotavljanja zanesljive oskrbe s plinom, imenovan v skladu z drugim odstavkom 3. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#);
86. »pristojbina za prekinitvev pogodbe« pomeni znesek plačila ali kazni, ki ga dobavitelji ali udeleženci na trgu naložijo odjemalcem zaradi odpovedi pogodbe o dobavi plina ali vodika ali storitvah; (2.66)
87. »pristojbina povezana z zamenjavo« pomeni znesek plačila ali kazni zaradi zamenjave dobavitelja ali udeleženca na trgu, vključno s pristojbinami za prekinitvev pogodbe, ki ga dobavitelji, udeleženci na trgu ali operaterji sistemov neposredno ali posredno naložijo odjemalcem; (2.67)
88. »proizvajalec« je pravna ali fizična oseba, ki proizvaja plin ali vodik primerne kakovosti za prevzem v sistem in ga v skladu s pogoji operaterja sistema odda v prenosni ali distribucijski sistem dobavitelju po pogodbi o dobavi;
89. »prosti trg« je trg, na katerem lahko udeleženci neposredno sklepajo pogodbe o dobavi plina ali vodika. Dobavitelj in odjemalec ali proizvajalec se prosto dogovorita o ceni in količini dobavljenega plina ali vodika;
90. »ranljivi odjemalec« je gospodinjski odjemalec, ki si zaradi premoženjskih razmer, dohodkov in drugih socialnih okoliščin ter bivalnih razmer ne more zagotoviti drugega vira energije za ogrevanje, ki bi mu povzročil enake ali manjše stroške za ogrevanje stanovanjskih prostorov; (26.1)
91. »regulirani letni prihodek« pomeni reguliran letni prihodek operaterja sistema plina ali vodika posameznega leta regulativnega obdobja iz zaračunanih omrežnin za sistem in druge prihodke ter je namenjen pokrivanju upravičenih stroškov tega operaterja;
92. »regulativni okvir« pomeni vrednostno opredelitev upravičenih stroškov operaterja sistema plina ali vodika po posameznih letih regulativnega obdobja, omrežnin, drugih prihodkov iz izvajanja dejavnosti operaterja sistema plina ali vodika, presežkov ali primanjkljajev omrežnin iz preteklih let;
93. »regulativno obdobje« je obdobje enega leta ali več zaporednih koledarskih let, za katero se določa regulativni okvir;
94. »sistem« pomeni sistem vodika ali sistem plina. (2.3 in 2.4)
95. »sistem plina« pomeni sistem infrastrukture, vključno s povezanim prenosnim in distribucijskim omrežjem, preko katerega se prenaša plin. Plinski sistem je v lasti ali v upravljanju operaterja sistema plina; (2.3, 2.35)
96. »sistem vodika« pomeni sistem infrastrukture, vključno s povezanim prenosnim in distribucijskim omrežjem, preko katerega se prenaša vodik visoke čistosti. Vodikov sistem je v lasti ali v upravljanju operaterja sistema vodika. (2.4)
97. »sistem vstopno-izstopnih točk« pomeni model dostopa za plin ali vodik, pri katerem uporabniki sistema neodvisno rezervirajo pravice do zmogljivosti na vstopnih in izstopnih točkah, poleg tega pa vključuje prenosni sistem in lahko vključuje distribucijski sistem v celoti ali dele takega distribucijskega sistema; (2.57)

98. »sprememba namena« pomeni spremembo namena, kakor je opredeljena v členu 2, točka 18, Uredbe (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta; (2.77)
99. »sistemske storitve« pomenijo vse storitve, ki so nujne za zagotavljanje dostopa in obratovanje prenosnih omrežij, distribucijskih omrežij, terminalov za UZP in vodik ali skladišč, vključno z izravnavo obremenitve, mešanjem in prevzemom inertnih plinov v sistem, razen storitev objektov, ki so rezervirani izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti; (2.36)
100. »skladišče plina« pomeni nepremični objekt za skladiščenje plina, ki je v lasti podjetja plinskega gospodarstva ali ga upravlja podjetje plinskega gospodarstva, vključno z delom terminala za UZP, ki se uporablja za skladiščenje, razen dela, ki je namenjen dejavnostim pridobivanja, in razen objektov, namenjenih izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti; (2.31)
101. »skladišče vodika« pomeni nepremični objekt za skladiščenje vodika, ki je v lasti podjetja vodikovega gospodarstva ali ga upravlja podjetje vodikovega gospodarstva, lahko vključno z delom vodikovega terminala, ki se uporablja za skladiščenje, razen dela, ki je namenjen dejavnostim pridobivanja, in razen objektov, namenjenih izključno za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti.
102. »skladiščna zmogljivost plinovoda« pomeni zmogljivost skladiščenja plina s kompresijo v prenosnih in distribucijskih sistemih, razen skladiščnih zmogljivosti, ki so namenjene za operaterje prenosnih sistemov in izvajanje njihovih dejavnosti; (2.37)
103. »skladiščna zmogljivost vodikovoda« pomeni skladiščenje vodika z visoko stopnjo čistosti s kompresijo v vodikovih omrežjih, razen obratov, ki so rezervirani za operaterje vodikovih omrežij in izvajanje njihove dejavnosti; (2.7)
104. »skrbniški račun« je posebni in ločen bančni račun, ki ga upravlja operater prenosnega sistema in se uporablja za nakup ali prodajo plina v okviru mehanizma solidarnostne pomoči med državami članicami Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU);
105. »skupni scenarij« pomeni usklajen referenčni okvir za načrtovanje in ocenjevanje razvoja energetskega sistema Republike Slovenije in izhodišče za pripravo desetletnega razvojnega načrta operaterjev sistema.
106. »solidarnostni plin« je plin, ki ga država članica EU v okviru mehanizma solidarnostne pomoči pri oskrbi s plinom ponudi sosednji državi članici EU ali ji ga proda ali kupi od nje;
107. »skupni gospodinjski odjemalec« pomeni končnega odjemalca, ki kupuje plin za lastno rabo za namen oskrbe gospodinjstev s toploto preko posameznih in skupnih delov večstanovanjskih stavb preko skupne kurilne naprave v lasti ali solasti teh gospodinjstev. Za potrebe te določbe se za končnega odjemalca ne šteje ponudnik daljinskega ogrevanja;
108. »srednje podjetje« pomeni srednjo gospodarsko družbo, kot je določena v 55. členu Zakona o gospodarskih družbah;
109. »tarifa« je strukturirani seznam tarifnih elementov, ki na podlagi tarifnih postavk omogočajo izračun omrežnine za uporabo sistema;
110. »tarifna postavka omrežnine« je znesek za uporabo sistema na obračunsko enoto;

111. »transakcija« je vsak pravni posel, ki ga sklene udeleženec na trgu s plinom ali vodikom, na podlagi katerega se spremeni pravica do razpolaganja z določeno količino plina ali vodika v prenosnem sistemu v enem intervalu ali več obračunskih intervalih, vključno s pravnimi posli, ki lahko privedejo do take spremembe, tudi če celotno zaporedje pravnih poslov od oddaje do odjema ni povzročilo spremembe končnega odjemalca; kot transakcija se ne šteje dobava plina ali vodika končnemu odjemalcu;
112. »trgovec na debelo« pomeni fizično ali pravno osebo, razen operaterja prenosnega ali distribucijskega sistema, ki kupuje plin ali vodik za nadaljnjo prodajo v sistemu ali zunaj sistema, kjer ima sedež; (2.51)
113. »udeleženec na trgu« pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupuje, prodaja ali proizvaja plin ali vodik ali je operater storitev skladiščenja, vključno z oddajo naročil za trgovanje, na enem ali več trgov plina ali vodika, vključno z izravnalnimi trgi; (2.65)
114. »uporabnik sistema« pomeni pravno ali fizično osebo, ki dobavlja plin ali vodik v sistem ali ki se ji dobavlja iz sistema; (2.46)
115. »upravičeni stroški« so stroški, ki jih operaterju sistema na podlagi metodologije iz 138. člena tega zakona določi in prizna agencija;
116. »vertikalno integrirano podjetje« pomeni podjetje ali skupino podjetij plinskega ali vodikovega gospodarstva, v katerih lahko nadzor iz 32. točke tega člena izvaja neposredno ali posredno ista oseba ali iste osebe, in v katerih podjetje ali skupina podjetij opravlja vsaj eno od dejavnosti prenosa, distribucije, utekočinjanja zemeljskega plina ali skladiščenja in vsaj eno od dejavnosti pridobivanja ali dobave plina ali vodika; (2.44)
117. »virtualna trgovalna točka« pomeni nefizično točko za trgovanje v sistemu vstopno-izstopnih točk, kjer se lastništvo plina ali vodika izmenja med prodajalcem in kupcem, ne da bi bilo treba rezervirati zmogljivost sistema; (2.59)
118. »vodikov terminal« pomeni obrat, ki se uporablja za raztovarjanje in pretvorbo tekočega vodika ali tekočega amonijaka v plinasti vodik, da bi se lahko prevzel v vodikov ali v plinski sistem, ali za utekočinjenje plinastega vodika in njegovo natovarjanje, vključno s sistemskimi storitvami in začasnim skladiščenjem, potrebnim za postopek pretvorbe, in naknadnim prevzemom v vodikovo omrežje, vendar brez delov vodikovega terminala, ki se uporabljajo za skladiščenje. (2.8)
119. »vodikovo omrežje« pomeni omrežje vodikovodov na kopnem ali na morskem dnu, ki se uporablja za namen dostave vodika odjemalcem. (2.21)
120. »vodikovod« pomeni cevovod, ki je namenjen prenosu vodika z visoko čistostjo. (povezava 2.21)
121. »vstopna točka« pomeni točko, za katero veljajo postopki rezervacije s strani uporabnikov sistema in omogoča dostop do sistema vstopno-izstopnih točk; (2.61)
122. »zaprta pogodba« je pogodba o dobavi, v kateri je količina dobavljenega plina ali vodika v ustreznem času fiksno določena za vsak obračunski interval in za katero se šteje, da je bila v celoti izvedena;
123. »zanesljivost« pomeni zanesljivost oskrbe s plinom ali vodikom in tehnično varnost;
124. »zaprt distribucijski sistem« je od distribucijskega sistema v lokalni skupnosti izločen distribucijski sistem, namenjen distribuciji plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjstev odjemalcev na tem območju ter je priključen neposredno na prenosni sistem na izstopni točki.

4. člen **(dejavnosti plinskega in vodikovega gospodarstva)**

(1) Energetske dejavnosti, ki jih opravljajo podjetja s področja plinskega in vodikovega gospodarstva obsegajo: pridobivanje, proizvodnjo, prenos, distribucijo, trgovanje, dobavo, skladiščenje in upravljanje terminala zemeljskega plina ali vodika.

(2) Dejavnosti pridobivanja ali proizvodnje in dobave plina se opravljajo prosto na trgu, kjer se udeleženci svobodno dogovorijo o količini in ceni dobavljenega plina ali storitve. Uporabniki sistema imajo pravico do izbire in zamenjave dobavitelja, od katerega kupujejo ali mu prodajajo plin ali vodik. (4.1)

5. člen **(obveznosti javnih storitev)**

(1) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v javnem interesu izvajati naloge, ki se nanašajo na zanesljivost oskrbe, rednost, kakovost in ceno oskrbe ter varovanje okolja, vključno z učinkovito rabo energije, energijo iz obnovljivih virov in varstvom podnebja. (6.2)

(2) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva, ki izvajajo gospodarske javne službe iz tega zakona, morajo zagotoviti:

1. trajno in nepretrgano obratovanje sistema v okviru omejitev, ki jih določajo stanje tehnike in standardi kakovosti oskrbe;
2. varno in zanesljivo obratovanje ter vzdrževanje sistema;
3. priključevanje uporabnikov sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
4. omogočanje dostopa do sistema pod splošnimi in nediskriminatornimi pogoji;
5. zaračunavanje dostopa do sistema po regulirani omrežnini skladno s tem zakonom;
6. sistem, ki omogoča odjemalcem prosto izbiro dobavitelja, proizvajalcem in dobaviteljem pa prosto prodajo ter nakup plina in vodika. (3.1)
7. dolgoročno načrtovanje razvoja sistema;
8. druge obveznosti, določene z zakonom ali drugim predpisom; (6.2)

(4) Podjetja plinskega gospodarstva si morajo prizadevati za zagotavljanje energetske učinkovitosti tako, da v skladu s priporočili agencije optimizirajo porabo plina, zlasti z nudenjem energetskih storitev upravljanja energije, razvojem inovativnih načinov oblikovanja cen ali uvajanjem naprednih merilnih sistemov ali naprednih omrežij, kadar je to primerno. (17.1)

(3) Agencija v sklopu letnega poročila o stanju energetike obvešča Evropsko komisijo o vseh ukrepih, uveljavljenih za izpolnitev nujne in osnovne oskrbe ter obveznosti javnih storitev, vključno z namenom varstva potrošnikov in okolja, ter o njihovem možnem vplivu na nacionalno in mednarodno konkurenco. (6.5), (28.1)

II. POGLAVJE: SPLOŠNA PRAVILA ZA OGRANIZACIJO TRGA

1. ODDELEK: DOSTOPA DO SISTEMA, UPORABA SISTEMA

6. člen

(splošne določbe za trg s plinom in vodikom)

(1) V skladu z določbami tega zakona, predpisov Evropske unije ter predpisov in splošnih aktov, izdanih za izvrševanje javnih pooblastil, udeleženci na trgu prosto vstopajo na trg, delujejo na trgu, z njega izstopajo in čezmejno trgujejo. Na trgu s plinom in vodikom se udeleženci svobodno dogovarjajo o količini in ceni dobavljenega plina ali vodika. Končni odjemalci si prosto izbirajo dobavitelja od katerega bodo kupovali plin ali vodik. (3.1, 3.2, 3.1)

(2) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo svojo dejavnost izvajati tako, da zagotavljajo delovanje konkurenčnega, zanesljivega, nediskriminatornega in z okoljskega vidika trajnostnega trga plina in vodika. Med dobavitelji mora biti zagotovljena učinkovita konkurenca. (3.2, zadnji stavek)

(3) Za podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva veljajo pregledna, sorazmerna in nediskriminatorna pravila, zlasti na področju priključitve na omrežje, bilančne odgovornosti, dostopa do trgov plina in vodika, dostopa do podatkov ter zamenjave dobaviteljev s strani odjemalcev in obračunavanja. (3.4)

(4) Država, lokalne skupnosti in izvajalci gospodarskih javnih služb ne ustvarjajo neopravičenih ovir in spodbujajo sodelovanje odjemalcev, povezovanje energetskega sektorja, delovanje in nastajanje likvidnega trga in čezmejnega trgovanja z plinom in vodikom, vlaganje v proizvodnjo obnovljivega in nizkoogljičnega plina ter shranjevanje energije v okviru notranjega trga s plinom in vodikom. Cene plina in vodika morajo odražati dejansko povpraševanje in ponudbo. (3.2, 3.7)

(5) Država, lokalne skupnosti in izvajalci gospodarskih javnih služb ne ustvarjajo nepotrebnih ovir za delovanje notranjega trga s plinom in vodikom, za vstop in izstop s trga in za trgovanje. (3.3)

(6) Trg z vodikom je energetsko učinkovit in osredotočen na odjemalca, pri čemer je uporaba vodika v primeru pomanjkanja zmogljivosti infrastrukture ali vodika prednostno namenjena odjemalcem v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti in sektorjih, kjer obstaja velik potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, na voljo pa ni drugih energetsko in stroškovno učinkovitih možnosti. Prednostni namen uporabe vodika lahko določi tudi lokalna skupnost v lokalnem energetskem konceptu. (3.6)

(7) Udeleženci iz tretjih držav, ki delujejo na trgu plina in vodika v Republiki Sloveniji, morajo upoštevati veljavno pravo Evropske unije ter zakone in predpise Republike Slovenije, vključno s tistimi, ki se nanašajo na varstvo okolja in varnostno politiko. (3.5)

(8) Agencija spodbuja regionalno sodelovanje operaterjev prenosnega sistema pri vzpostavljanju enotnega trga s plinom in vodikom in še posebej k stroškovni učinkovitosti ob postopkih razogljčenja. (7.1)

(9) Vlada z uredbo predpiše podrobna pravila o delovanju trga s plinom in vodikom, obračunavanju odstopanj prevzema in predaje, menjavi dobavitelja ter preostale elemente delovanja trga s plinom in vodikom.

2. ODDELEK: PRAVICE UPORABNIKOV SISTEMA

7. člen (Splošne določbe o pogodbi o dobavi)

(1) Dobavitelj in uporabnik sistema skleneta pogodbo o dobavi plin ali vodika, ki določa bilančno pripadnost posameznih odjemnih oziroma prevzemnih mest (v nadaljnjem besedilu: odprta pogodba).

(2) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 54. člena tega zakona, mora za sklenitev pogodbe o dobavi pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da odjema ali oddaja plin ali vodik prek njegovega odjemnega mesta.

(3) Z uporabnikom sistema lahko odprto pogodbo sklene samo dobavitelj (fizična ali pravna oseba), ki je član bilančne sheme.

(4) Uporabnik sistema mora imeti za posamezno odjemno ali prevzemno mesto sklenjeno vsaj eno odprto pogodbo. Če uporabnik sistema sam oskrbuje svoje odjemno mesto, ima taka oskrba z vidika bilančne sheme naravo odprte pogodbe.

(5) Za posamezno odjemno ali prevzemno mesto lahko uporabniki sistema hkrati sklenejo več odprtih pogodb z različnimi dobavitelji, pri čemer se vse pogodbe dobavitelja evidentirajo pri pristojnem operaterju sistema, vključno z deležem dobave. V tem primeru mora uporabnik sistema operaterju in dobaviteljem vnaprej sporočiti deleže dobave dobaviteljev na odjemnem ali prevzemnem mestu. Če se deleži dobav dobaviteljev na odjemnem mestu mesta ne seštevajo v ena, operater sistema upošteva zadnje sporočeno razmerje deležev.

(6) Evidenco odjemnih in prevzemnih mest ter njihove bilančne pripadnosti vodijo operaterji sistema, ki morajo zagotoviti dostop do podatkov iz evidence dobaviteljem, pripravljavcu prognoz, upravljalcu enotnega informacijskega sistema in agenciji. Operaterji sistema pri tem upoštevajo sistem enoznačnega označevanja odjemnih mest, ki ga določi operater prenosnega sistema v okviru enotnega informacijskega sistema.

(7) Podrobnejša pravila o evidentiranju odprtih pogodb določi operater v sistemskih obratovalnih navodilih.

8. člen (prosta izbira dobavitelja končnega odjemalca)

(1) Vsak končni odjemalec prosto izbira dobavitelja, od katerega bo kupoval iz omrežja prevzet plin ali vodik. (3.1)

(2) Vsak končni odjemalec ima lahko sklenjeno več kot eno odprto pogodbo o dobavi, pri čemer je za eno odjemno mesto lahko sklenjenih več odprtih pogodb pod pogoji, ki jih določa 10. člen tega zakona. Če ima končni odjemalec sklenjenih več pogodb o dobavi, dobavitelj ni dolžan zagotoviti izdaje enotnega računa iz 48. člena tega zakona. (3.1)

9. člen

(pravica končnega odjemalca do sklenitve pogodbe z dobaviteljem)

(1) Končni odjemalci plina ali vodika, priključeni na prenosni ali distribucijski sistem, imajo pravico do dobave plina in vodika na podlagi odprte pogodbe z dobaviteljem ne glede na to, v kateri državi članici EU je dobavitelj registriran.(11.1)

(2) Dobavitelj mora pred sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka izpolnjevati zahteve glede izravnave odstopanj, tudi vključitev v bilančno shemo, in druge zahteve, določene s tem zakonom ter drugimi predpisi o izvajanju dejavnosti dobave plina ali vodika v Republiki Sloveniji. Postopki vključitve v bilančno shemo in izpolnitve drugih zahtev ne smejo biti diskriminatorni do dobaviteljev, registriranih v drugi državi članici. (11.1)

(3) Za dobavo plina ali vodika odjemalcem, ki so priključeni na prenosni ali distribucijski sistem v Republiki Sloveniji, se uporabljajo določbe tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil, ne glede na to, kje je pogodba o dobavi sklenjena.(11.1)

(4) Operater distribucijskega sistema mora pred priključitvijo na sistem obvestiti končnega odjemalca o njegovih pravicah in obveznostih v zvezi z izbiro dobavitelja in nujno oskrbo ter ga seznaniti s seznamom dobaviteljev končnih odjemalcev.

(5) V primeru začetka postopka stečaja ali razglasitve insolventnosti za dobavitelja plina končnim odjemalcem mora dobavitelj takoj obvestiti svoje končne odjemalce in operaterje sistemov, ki upravljajo sisteme, na katere imajo njegovi odjemalci priključena svoja odjemna mesta. Operater sistema končne odjemalce seznaniti tudi z informacijo o dobaviteljih plina iz 24. člena tega zakona.

10. člen

(osnovne pogodbene pravice končnih odjemalcev– pogodba o dobavi)

(1) Pogodba o dobavi plina ali vodika med odjemalcem in dobaviteljem mora biti sklenjena v pisni ali elektronski obliki v skladu s predpisi o elektronskem poslovanju.

(2) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora določati najmanj:

1. ime in kontaktni podatki dobavitelja, vključno s telefonsko številko za pomoč uporabnikom, (11.3.a)
2. opis storitve ali proizvoda, naziv tarife, ceno in plačilne pogoje,(11.3.b)
3. pravice in obveznosti pogodbenih strank v zvezi z neizpolnjevanjem pogodbe, (11.3.
4. vrste storitev, ki ji nudi dobavitelj, in ponujeno raven kakovosti storitev,(11.3.b)
5. načine pridobivanja podatkov o veljavnih tarifah in stroških vzdrževanja in paketnih storitvah, (11.3.d)
6. trajanje pogodbe, pogoje za podaljšanje in odpoved pogodbe ali storitev ter navedbo, ali je dovoljen brezplačni odstop od pogodbe,(11.3.e)
7. dogovore o nadomestilu in povračilu v primeru, da ni dosežena raven kakovosti storitev iz pogodbe, vključno z nenatančnim ali zapoznelim obračunavanjem dobavljenega plina, vodika ali vzdrževalnih storitev, (11.3.f)

8. način za sprožitev postopkov za obravnavo pritožb v skladu s 21. členom tega zakona ter (11.3.h)
9. informacije o pravicah gospodinjskih odjemalcev, vključno z obravnavanjem pritožb iz 21. člena tega zakona in z vsemi informacijami, ki jih morajo dobavitelji pregledno sporočiti ob predložitvi računov in na svojih spletnih straneh. (11.3.i)

(3) Pogodbeni pogoji morajo biti pravični in znani vnaprej, dobavitelj pa jih mora končnemu odjemalcu zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka, tudi če se pogodbe sklepajo po posrednikih. Dobavitelj mora ob sklenitvi pogodbe končnemu odjemalcu izročiti en povzetek splošnih pogodbenih pogojev v razvidni obliki ter v jedrnatem in preprostem jeziku. Dobavitelj pred sklenitvijo pogodbe zagotovi končnemu odjemalcu informacije o ponudniku proizvodov ali storitev, ter ceni teh proizvodov ali storitev, ki so povezani ali združeni z dobavo plina ali vodika. Splošni pogodbeni pogoji morajo biti pregledni, objavljeni v jasnem in razumljivem jeziku ter ne smejo vsebovati nepogodbenih ovir za uveljavljanje pravic odjemalcev, na primer preobsežne pogodbene dokumentacije (11.3.2 in 3 in 8)

(4) Dobavitelj končnim odjemalcem najmanj z objavo na svoji spletni strani zagotoviti pregledne informacije o veljavnih cenah in tarifah ter splošnoveljavnih pogojih v zvezi z dobavo plina in vodika, še posebej o tem ali je cena fiksna ali variabilna ter , kadar je ustrezno o popustih in akcijah. Ključne pogodbene informacije so v obvestilu poudarjene. Dobavitelj tudi pravočasno obvesti končnega odjemalca o izteku uveljavljenega popusta ali akcijske cene. (11.5)

(5) Spremembo splošnih pogodbenih pogojev mora dobavitelj neposredno ter pregledno in razumljivo sporočiti končnemu odjemalcu najmanj dva tedna pred njihovo uveljavitvijo, gospodinjskemu odjemalcu pa najmanj en mesec pred njihovo uveljavitvijo, če se sprememba nanaša na izpolnjevanje pogodbe z odjemalcem. Obvestilo mora biti končnim odjemalcem poslano brezplačno na način, določen v pogodbi. (11.4)

(6) Zaradi spremembe splošnih pogojev iz prejšnjega odstavka ima končni odjemalec pravico odstopiti od pogodbe o dobavi v enem mesecu po začetku veljavnosti spremenjenih splošnih pogojev brez odpovednega roka in brez obveznosti plačila pogodbene kazni, o čemer ga mora dobavitelj v obvestilu iz prejšnjega odstavka tudi obvestiti. (11.4)

(7) Šesti in sedmi odstavek tega člena veljata tudi za spremembo cen plina ali vodika, ki lahko pomeni povišanje plačila za plin ali vodik odjemalca, za katerega veljajo splošni pogodbeni pogoji. Obvestilo o tej spremembi in datum uveljavitve spremembe morata biti skupaj z razlogi in pogoji za spremembo navedena na računu ali v drugem ustreznem pisnem obvestilu. (11.4)

(8) Dobavitelj mora končnemu odjemalcu ponuditi možnost široke izbire načinov plačevanja. Plačilni sistem ne sme povzročiti neupravičenega diskriminiranja odjemalcev, morebitne razlike v ceni in drugih pogojih plačila pa morajo odražati stroške dobavitelja zaradi različnih plačilnih sistemov.(11.6)

(9) Končni odjemalci imajo pravico, da njihovi dobavitelji zanje opravljajo kakovostne storitve in ustrezno obravnavajo pritožbe. Dobavitelji pritožbe obravnavajo vsebinsko ustrezno, pravično in pravočasno. Postopki morajo biti za odjemalce preprosti. (11.9)

11. Člen

(dodatne pogodbene pravice gospodinjskih in malih poslovnih odjemalcev)

(1) Gospodinjski in mali poslovni odjemalec lahko odstopi od pogodbe o dobavi brez plačila pogodbene kazni, odškodnine, nadomestila ali kakršnega koli drugega plačila iz naslova odstopa od pogodbe pred določenim rokom, če odpoved začne učinkovati najmanj eno leto po začetku izvajanja pogodbe.

(2) Zaradi menjave dobavitelja lahko gospodinjski in mali poslovni odjemalec od pogodbe o dobavi odstopi brez odpovednega roka. Če v primeru iz prejšnjega odstavka odstop učinkuje prej kot eno leto po začetku izvajanja pogodbe, nosi odjemalec posledice, ki jih za predčasni odstop od pogodbe o dobavi določa ta pogodba.

(3) Če dobavitelj gospodinjskim in malim poslovnim odjemalcem skladno s cenikom zaračuna pavšalne stroške poslovanja v zvezi z izvajanjem pogodbe ne glede na njihovo poimenovanje, morajo ti odražati dejanske stroške, ki jih načini obračunavanja povzročajo dobaviteljem. Stroški opomina v primeru zamude plačila se ne štejejo za pavšalne stroške poslovanja.

(4) Dobavitelji gospodinjskim odjemalcem brezplačno zagotovijo ustrezne informacije o alternativnih ukrepih, da ne bi prišlo do odklopa, najpozneje ob pošiljanju zadnjega opomina. (11.10)

(5) Če gospodinjski odjemalec ne plačuje po dejanski porabi, mora dobavitelj dati na voljo kot obliko plačila sistem akontacij, ki mora odražati verjetno porabo in odjemalci ne smejo biti v slabšem položaju zaradi predplačilnega sistema. (11.7)

12. Člen **(aktivni odjemalci plina) D15**

(1) Končni odjemalci plina, ki so pravne osebe, imajo pravico delovati kot aktivni odjemalci, ne da bi izgubili pravice končnih odjemalcev in ne da bi za njih veljale nesorazmerne ali diskriminatorne zahteve glede vstopa na trg, postopki in plačila v zvezi s tem ter omrežnine, ki ne odražajo stroškov. (15.1)

(2) Končni odjemalec plina pridobi status aktivnega odjemalca na osnovi soglasja, ki ga izda operater sistema na podlagi pogojev iz tega člena. Operater sistema vodi ažurno evidenco aktivnih odjemalcev in njihovih storitev na sistemu, ki ga upravlja.

(3) Aktivni odjemalci imajo:

- pravico do delovanja na trgu s plinom neposredno, (15.2.a)
- pravico do prodaje obnovljivega plina iz lastne proizvodnje preko sistema plina, v skladu z zahtevami operaterja za sprejem plina v sistem. (15.2.b)
- pravico do sodelovanja v programih energetske učinkovitosti in preusmeritve odjema, (15.2.c)

(4) Aktivni odjemalec mora imeti urejeno bilančno odgovornost z vključitvijo v bilančno shemo ali imeti sklenjeno odprto pogodbo z dobaviteljem. (15.2.f)

(5) Aktivni odjemalec mora imeti vzpostavljen sistem za dnevno merjenje odjema in oddaje plina v omrežje.

(6) Aktivni odjemalci lahko upravljanje naprav, ki jih potrebuje za delovanje kot aktivni odjemalci, prenesejo na tretjo osebo, vključno z namestitvijo, obratovanjem, obdelavo podatkov in vzdrževanjem, pri čemer se tretja oseba ne šteje kot aktivni odjemalec. (15.2.d)

(7) Aktivni odjemalci, ki imajo v lasti naprave za shranjevanje obnovljivega plina, imajo pravico do priključitve na omrežje v razumnem roku po vložitvi zahteve, če so izpolnjeni vsi potrebni pogoji, kot sta bilančna odgovornost in vzpostavljen sistem naprednega oziroma dnevnega merjenja odjema in oddaje plina. (15.4.a)

(8) Aktivni odjemalci lahko zagotavljajo več storitev hkrati, če je to tehnično izvedljivo. Operater sistema v sistemskih obratovalnih določi katere storitve je možno, tudi hkrati, izvajati na sistemu. (15.4.d)

(9) Agencija v metodologiji iz 144. člena za aktivne odjemalce določi pregledne in nediskriminatorne omrežnine, ki odražajo stroške, da se zagotovi zadosten in uravnotežen prispevek k delitvi stroškov sistema. Aktivnim odjemalcem, ki imajo v lasti naprave za shranjevanje obnovljivega plina, se ne zaračunavajo omrežnina in drugi prispevki za v sistem prevzet obnovljivi plin, predhodno shranjen v njihovih napravah za shranjevanje (15.2.e) (15.4.b)

13. člen (menjava dobavitelja) D12

(1) Končni odjemalec plina ali vodika ima pravico v celoti ali delno menjati dobavitelja in v ta namen predloži zahtevo za zamenjavo operaterju sistema, na katerega je priključen.(12.1)

(2) V imenu in za račun končnega odjemalca lahko na podlagi pooblastila zahtevo predloži tudi novi dobavitelj, kar stori v najkrajšem možnem času oziroma najkasneje v treh tednih, če ni z odjemalcem dogovorjen drugače.(12.1.)

(3) Gospodinjski odjemalci lahko sodelujejo v skupnih zahtevah za zamenjavo, če želijo zamenjati dobavitelja z novim dobaviteljem (v nadaljnjem besedilu: kolektivna zamenjava). Kolektivno zamenjavo lahko ponudi gospodinjskim odjemalcem tudi vsak dobavitelj, ki mora po pridobitvi njihovega soglasja vložiti zahtevo za kolektivno zamenjavo. Glede postopka, stroškov in rokov izvedbe kolektivne zamenjave veljajo določbe tega člena, ki se nanašajo na posamično zamenjavo dobavitelja. Novi dobavitelj je dolžan nemudoma seznaniti agencijo z vsako kolektivno zamenjavo agenciji. (12.4)

(4) Operater sistema, ki je prejel zahtevo za menjavo dobavitelja, mora izvesti vse potrebno, da tehnični postopek za zamenjavo dobavitelja, od vložitve popolne zahteve, ne traja dlje kot 24 ur in je izvedljiv kateri koli delovni dan. (12.1)

(5) Končnemu odjemalcu se menjava dobavitelja za plin ali vodika ne sme zaračunati. (12.1 in 3)

(6) Z upoštevanjem 11. člena lahko dobavitelj zaračuna odstopnino od pogodbe za prekinitev pogodbe končnim odjemalcem:

- če odjemalci po lastni volji odpovedo pogodbo o dobavi s fiksno ceno, sklenjeno za določeno obdobje, pred njenim potekom,

- če je odstopnina del pogodbe, ki jo je odjemalec sklenil po lastni volji, in

- če je končni odjemalec o odstopnini jasno obveščen pred sklenitvijo pogodbe. (12.3)

(7) Šteje se, da je izpolnjen pogoj glede trajanja pogodbe za določen čas tudi, kadar je pogodba z dobaviteljem sklenjena za nedoločen čas, vendar v okviru take pogodbe dobavitelj v določenem časovno omejenem obdobju zagotavlja končnemu odjemalcu fiksno ceno.

(8) Take odstopnine morajo biti sorazmerne in ne smejo presegati neposredne gospodarske škode, ki jo zaradi odjemalčeve odpovedi pogodbe utrpi dobavitelj, vključno s stroški paketnih naložb ali storitev, ki so bile za odjemalca že opravljene kot del pogodbe. Dokazno breme neposredne gospodarske škode nosi dobavitelj. Dopustnost odstopnine nadzoruje agencija. Določbe tega odstavka se ne uporabljajo za gospodinjske in male poslovne odjemalce, kadar v skladu s prvim odstavkom 11. člena tega zakona njihova odpoved pogodbe začne učinkovati najmanj eno leto po začetku izvajanja pogodbe. (12.3)

(9) Operater sistema zagotovi odčitek števca ob menjavi dobavitelja. Za ne dnevno merjene odjemalce se odčitek ob menjavi dobavitelja ali odčita na števcu ali se določi po postopku iz SON, kjer se lahko upošteva prognoza odjema, ki jo pripravi pripravljavec prognoz. Stroški, ki jih ima operater sistema z odčitavanjem stanja na merilni napravi, se krijejo iz zneska za meritve. Če dobavitelj v zvezi z menjavo dobavitelja zahteva izvedbo dodatne meritve, lahko operater sistema stroške te meritve zaračuna dobavitelju v skladu s cenikom, ki ga potrdi agencija.

(10) Operater sistema zavrne menjavo dobavitelja, če novi dobavitelj ne izpolnjuje zahtev, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil.

(11) Končni odjemalec mora prejeti zaključni račun po vsaki menjavi dobavitelja najpozneje šest tednov po začetku dobave s strani novega dobavitelja. (11.11)

(12) Podrobnejši način menjave dobavitelja uredi vlada z uredbo iz 6. člena tega zakona, pri čemer morajo biti pravila določena nediskriminatorno glede stroškov, vloženega truda in časa. (12.2)

14. Člen

(pravice končnih odjemalcev v zvezi z opuščanjem plina fosilnega izvora)

(1) V primeru, ko operater sistema zavrne priključitev ali načrtuje odklop uporabnika sistema zaradi zagotavljanja ciljev podnebne nevtralnosti iz Uredbe (EU) 2021/1119 in posledičnega opuščanja distribucije plina fosilnega izvora po posameznih plinovodih ali podobnih ukrepov, mora predhodno in pravočasno:

- a. opraviti posvetovanja z zadevnimi uporabniki sistema in drugimi ustreznimi deležniki, zlasti združenji odjemalcev o predvidenem času in načinu odklopa;
- b. uporabnike omrežja in končne odjemalce obvestiti o načrtovanem datumu odklopa, postopku odklopa, korakih in ustreznem časovnem razporedu;
- c. obvestiti končne odjemalce o možnostih trajnostnega ogrevanja, finančnih podporah in ustreznih institucijah v zvezi s tem, vključno s točkami »vse na enem mestu« vzpostavljenimi na osnovi predpisov o spodbujanju rabe obnovljivih virov. (13.a,b,c)

(2) Operater sistema pri načrtovanju in izvajanju postopnega opuščanja plina fosilnega izvora ustrezno upošteva posebne potrebe ranljivih odjemalcev in odjemalcev, ki jih je prizadela energetska revščina, ter se po potrebi sprejme ustrezne ukrepe za odpravo škodljivih učinkov postopnega opuščanja plina fosilnega izvora. (13.d)

(3) Operater sistema mora zagotoviti, da je kakršen koli finančni prenos med reguliranimi storitvami skladen s pravili iz 5. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ter ni diskriminacije med različnimi kategorijami odjemalcev in med nosilci energije. (13.e)

3. ODDELEK: DOSTOP DO PODATKOV IN IZVENSODNI SPORI

15. člen (dostop do podatkov o porabi) D22.1

(1) Dobavitelj brezplačno obdobjno obvešča končne odjemalce o njihovi porabi, značilnostih te porabe in možnostih učinkovite rabe energije, in sicer dovolj pogosto, da lahko sami odjemalci uravnavajo svojo porabo plina ali vodika.

(2) Na zahtevo končnega odjemalca ali na podlagi soglasja končnega odjemalca drugi pravni ali fizični osebi operater sistema obvesti končnega odjemalca ali drugo pravno ali fizično osebo o njegovi porabi plina ali vodika ter značilnostih te porabe. Podatke o tem zagotovi v primernem času, pri čemer se upoštevata zmogljivost opreme končnega odjemalca za merjenje porabe in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov. Operater sistema podatke o porabi plina ali vodika na odjemnem mestu zagotovi za obdobje preteklih pet let.

(3) Stroški obvestila iz prejšnjega odstavka se ne zaračunavajo.

(4) Podrobnejši način dostopa do podatkov o porabi uredi operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih, pri čemer omogoči obveščanje v elektronski obliki.

16. Člen (orodje za primerjavo ponudb za plin) D14

(1) Gospodinjski odjemalci in mali poslovni odjemalci plina s pričakovano letno porabo pod 100.000 kWh imajo brezplačen dostop do orodja za primerjavo ponudb dobaviteljev, vključno z združenimi ponudbami (v nadaljnjem besedilu: primerjalnik cen). (14.1)

(2) Primerjalnik cen, ki pokriva ponudbe vseh dobaviteljev na trgu Republike Slovenije, zagotavlja agencija. Primerjalnik cen mora funkcionalno slediti razvoju trga in po potrebi vključiti tudi združene ponudbe. (14.1.2) (78.1.hh)

(3) Primerjalnik cen mora izpolnjevati naslednje zahteve:

- vsa podjetja plinskega gospodarstva obravnavati enako; (14.1.a)
- jasno navajati lastnike in fizično ali pravno osebo, ki upravlja orodje in ga nadzira, ter podati informacije o financiranju primerjalnika cen; (14.1.b)
- določati in navajati jasna in objektivna merila, na katerih temelji primerjava; (14.1.c)
- uporabljati preprost in nedvoumen jezik; (14.1.d)
- zagotavljati točne in najnovejše informacije ter navajati čas zadnje posodobitve; (14.1.e)
- biti dostopen za invalide, tako da je dojemljiv, razumljiv in robusten; (14.1.f)

- zagotavljati učinkovit postopek za opozarjanje na nepravilne informacije o objavljenih ponudbah; (14.1.g)

- izvajati primerjavo, pri čemer se morajo zahtevani osebni podatki omejevati na tiste, ki so za primerjavo nujno potrebni. (14.1.h)

- nedvoumno navajajo trajanje ponujene pogodbe in ali cena fiksna ali variabilna. (14.1.i)

(4) Dobavitelji morajo za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena na elektronski način, najpozneje z začetkom uporabe spremenjene cene, predložiti agenciji točne in posodobljene podatke o spremenjeni ceni in druge podatke, ki jih zahteva agencija. (14.1.3, 4)

(5) Agencija s splošnim aktom določi način elektronskega posredovanja podatkov dobaviteljev za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena, v katerem določi sistem za posredovanje podatkov o cenah in način uporabe sistema oziroma določi obliko za elektronsko pošiljanje podatkov in podatke iz prejšnjega odstavka. (14.2)

17. člen (energetski kontrolni seznam)

Agencija na svoji spletni strani objavlja posodobljen energetski kontrolni seznam, ki je v pomoč končnim odjemalcem in vsebuje jasne, praktične in razumljive informacije o njihovih pravicah v zvezi z energetskim sektorjem. (rec 26)

18. člen (enotna kontaktna točka) D24

(1) Agencija končnim odjemalcem na enem mestu omogoči dostop do informacij glede njihovih pravic, veljavnih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil in načinov obravnave pritožb iz 21. člena tega zakona, ki so jim na voljo v primeru spora z dobaviteljem ali operaterjem sistema (v nadaljnjem besedilu: enotna kontaktna točka). (24)

(2) V enotni kontaktni točki agencija zagotovi dostop najmanj do informacij o: (24)

1. načinov obravnave pritožb iz prejšnjega odstavka tega člena;
2. veljavnih tarifah omrežnine ter splošno veljavnih pogojih in pravicah v zvezi z uporabo omrežja;
3. informacije o orodjih za primerjavo ponudb za plin za gospodinjstve in male poslovne odjemalce;
4. načinu pridobitve podatkov o njihovi porabi;
5. pravici do menjave dobavitelja;(12.5)
6. pravici do zanesljive oskrbe s plinom ali vodikom določene kakovosti po razumni ceni v skladu z veljavnimi predpisi in splošnimi akti;
7. pravici do nujne oskrbe iz 22. člena tega zakona ali nadomestne oskrbe s plinom iz 24. člena tega zakona.

19. Člen **(računi in informacije na računu) D16**

(1) Dobavitelji in druga podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo zagotoviti, da so računi in informacije na računu za dobavo plina ali vodika pravilne, razumljive, jasne, jedrnate, uporabniku prijazne in predstavljene tako, da omogočajo primerjavo s strani končnih odjemalcev. (16.1)

(2) Na zahtevo končnega odjemalca mora dobavitelj ali drugo podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva dati jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil njihov račun pripravljen. Če račun ne temelji na dejanski porabi, mora odgovor obsegati tudi pojasnilo o načinu končnega obračuna glede na dejansko porabo. (16.1)

(3) Dobavitelj ali drugo podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva mora obveznosti iz prejšnjih odstavkov končnim odjemalcem zagotoviti brezplačno ter jim ponuditi možnost elektronskega prejemanja računov in informacij na računu. (16.2,3)

(4) Dobavitelj ali drugo podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva mora v okviru pogodbenega razmerja s končnim odjemalcem temu ponuditi različne možnosti plačila računov, ki zagotavljajo prožnost pri poravnavi računa. (16.3)

(5) Če pogodba vsebuje prihodnje spremembe predmeta pogodbe, cene ali popusta, mora biti to navedeno na vsakem računu skupaj z datumom, ko se sprememba izvrši. (16.4)

(6) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše način izkazovanja informacij iz tega člena na računu in v dodatnem pojasnilu, pri čemer upošteva, da morajo računi in informacije na računih izpolnjevati minimalne zahteve iz Priloge I k Direktivi (EU) 2024/1788. Agencija se glede vsebine informacij na računu pred sprejetjem akta in njegovo spremembo posvetuje z organizacijami potrošnikov. (16.1,5)

(7) Agencija spremlja izvajanje obveznosti dobaviteljev, verodostojnost podatkov, ki jih posredujejo svojim odjemalcem in način njihovega posredovanja (16.1)

20. člen **(obveščanje o porabi in dostop do podatkov o porabi gospodinjskega odjemalca)**

(1) Operater distribucijskega sistema ob priključitvi na distribucijski sistem obvesti gospodinjskega odjemalca o njegovih pravicah do oskrbe s plinom ali vodikom določene kakovosti po razumni ceni v skladu z veljavnimi predpisi in splošnimi akti.

(2) Operater distribucijskega sistema na zahtevo gospodinjskega odjemalca ali na podlagi njegovega pooblastila za vsak primer posebej ali za vse prihodnje primere do preklica določenemu podjetju plinskega ali vodikovega gospodarstva brezplačno omogoči dostop do podatkov o porabi tega odjemalca. Operater distribucijskega sistema, ki je odgovoren za obdelavo podatkov, te podatke predloži podjetju plinskega ali vodikovega gospodarstva v petih delovnih dneh, pri čemer podatke operater pošlje v elektronski obliki ali dovoli vpogled v podatke odjemalca v enotnem informacijskem sistemu EIS, če ta omogoča tako storitev.

(3) Operater distribucijskega sistema gospodinjske odjemalce, ki so priključeni na distribucijski sistem, na katerem opravlja dejavnost operaterja sistema, najmanj enkrat letno obvešča o dejanski porabi plina ali vodika in stroških. Podatke o tem zagotovi v primernem roku, pri čemer se upoštevatata zmogljivost opreme odjemalca za merjenje porabe in stroškovna učinkovitost takšnih ukrepov. Te storitve odjemalcem operater distribucijskega sistema ne sme dodatno zaračunati.

21. člen **(pravica do izvensodnega reševanja sporov) D25**

(1) Dobavitelj plina ali vodika zagotovi pregledni, preprosti in brezplačni notranji postopek obravnave pritožb končnih odjemalcev. (25.1)

(2) Dobavitelj plina ali vodika sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja zagotovi postopek izvensodnega reševanja sporov z gospodinjskimi odjemalci v zvezi z dobavo plina ali vodika gospodinjskim odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov, ki izpolnjuje pogoje in zagotavlja postopek v skladu z določbami zakona, ki ureja izvensodno reševanje potrošniških sporov. Če dobavitelj v postopku iz prejšnjega odstavka pritožbi ne ugotovi najpozneje v enem mesecu ali zahtevku gospodinjskega odjemalca ne ugotovi v celoti, lahko gospodinjski odjemalec vložiti pobudo za začetek postopka v zvezi z domnevnimi kršitvami dobavitelja pri izvajanju pogodbe o dobavi plina pri neodvisnem izvajalcu izvensodnega reševanja sporov. (25.1)

(3) Izvajalca izvensodnega reševanja sporov, pri katerem gospodinjski odjemalec vložiti pobudo za začetek postopka, dobavitelj plina ali vodika določi za štiri leta. (25.1)

(4) Sodelovanje dobavitelja plina ali vodika v postopku, ki ga je sprožil gospodinjski odjemalec pred neodvisnim izvajalcem, je obvezno. (25.3)

(5) Stroške postopka neodvisnega izvajalca izvensodnega reševanja sporov plača dobavitelj ali združenje dobaviteljev. (25.1)

(6) Dobavitelj ali združenje dobaviteljev lahko določi sistem povračil in odškodnin, ki jih zagotavlja gospodinjskim odjemalcem za posamezne kršitve svojih obveznosti v zvezi z dobavo plina ali vodika, če je to upravičeno glede na višino škode, teže kršitve in stopnjo odgovornosti. (25.1)

(7) Dobavitelj v času obravnave pritožbe ne prekine pogodbe o dobavi z odjemalcem iz razloga pritožbe. (28.2)

(8) Za končne odjemalce, ki niso gospodinjski odjemalci, se postopek iz prvega odstavka tega člena zagotavlja v izvensodnem postopku skladno z zakonom, ki ureja mediacijo v civilnih in gospodarskih zadevah. (25.2)

(9) Dobavitelji agenciji letno do 1.4. poročajo o obsegu in odločitvah pobud za začetek izvensodnega spora z uporabo mehanizmov iz tega člena. Agencija oceni izvajanje izvensodnih sporov in kratko oceno vključi v svoje letno Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji. (25.4)

4. ODDELEK: NADOMESTNA IN NUJNA OSKRBA

22. člen **(ranljivi odjemalci in nujna oskrba) D28**

(1) Operater distribucijskega sistema ne sme ranljivega odjemalca odklopiti ali mu omejiti odjema plina ali vodika pod količino, ki je glede na okoliščine (letni čas, temperaturne razmere, kraj

prebivanja, zdravstveno stanje in druge podobne okoliščine) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca in oseb, ki z njim prebivajo. (28.1)

(2) Stroške odjema plina ali vodika ranljivih odjemalcev nosi operater distribucijskega sistema do takrat, ko jih plača ranljivi odjemalec. Stroški iz prejšnjega stavka, ki jih operater distribucijskega sistema ne more izterjati od ranljivega odjemalca, so upravičeni stroški tega operaterja. (28.1)

(3) Operater distribucijskega sistema mora odjemalca pred odklopom obvestiti o možnosti nujne oskrbe, o dokazilih, ki jih mora odjemalec predložiti operaterju, da mu operater odobri nujno oskrbo, in o rokih, v katerih je treba ta dokazila predložiti. Podrobnejšo ureditev varstva ranljivih odjemalcev v zvezi z zagotavljanjem nadaljnje dobave plina ali vodika določi operater distribucijskega sistema v sistemskih obratovnih navodilih, v skladu s pravili in kriteriji, ki jih predpiše agencija. (28.1)

(4) Če operater distribucijskega sistema ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za nujno oskrbo, o tem nemudoma obvesti odjemalca in mu v podpis predloži pogodbo o nujni oskrbi. Če operater distribucijskega sistema presodi, da pogoji za nujno oskrbo niso izpolnjeni, o tem nemudoma pisno obvesti odjemalca in nadaljuje postopek odklopa. O sporih v zvezi z upravičenostjo do nujne oskrbe odloča agencija po postopku za odločanje o sporih iz zakona, ki ureja agencijo. (28.1)

23. Člen (energetska revščina) D27

(1) Vlada predpiše merila za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev, kot so materialna ogroženost, velik delež izdatkov za energijo od razpoložljivega dohodka, preseganje povprečnega deleža izdatkov za energijo in nizka energijska učinkovitost prostorov gospodinjstva. Materialna ogroženost se dokazuje z odločbo o denarni socialni pomoči ali z odločbo o varstvenem dodatku. (28.1)

(2) Vlada sprejme ustrezne ukrepe za zagotavljanje podpore za izboljšanje energetske učinkovitosti z namenom zmanjšanja energetske revščine. Ukrepi ne smejo ovirati proste izbire dobavitelja ali delovanja plinskega ali vodikovega trga in ne smejo vključevati ukrepov kontrole cen plina ali vodika. (4.2)

(3) Na osnovi smernic Evropske komisije iz 27. člena Direktive (EU) 2024/1788 Vlada sprejme ukrepe za zaščito ranljivih odjemalcev in odjemalcev, ki jih je prizadela energetska revščina med načrtovanjem in izvajanjem postopnega opuščanja zemeljskega plina ali pri razgradnji omrežij zemeljskega plina. (27)

24. člen (nadomestna oskrba s plinom) D29

(1) Nadomestna oskrba je oskrba s plinom, do katere so upravičeni gospodinjiski odjemalec, mali poslovni odjemalec, skupni gospodinjiski odjemalec in zaščiteni odjemalec iz 151. člena tega zakona, ki so priključeni na distribucijski sistem, če jim preneha veljavnost pogodbe o dobavi plina zaradi ukrepov, ki so posledica insolventnosti ali nelikvidnosti dobavitelja, ali če iz drugega razloga dobavitelj izgubi status člana bilančne sheme, pri čemer mora o tem dejstvu nosilec bilančne skupine obvestiti operaterja prenosnega sistema. Za drugi razlog se šteje izbris člana bilančne sheme iz sodnega registra, izrečena prepoved opravljanja dejavnosti članu bilančne

sheme, izdaja inšpekcijske odločbe, s katero se članu bilančne sheme onemogoči delovanje na trgu s plinom, sporazumna razveza ali odstop od bilančne pogodbe oziroma pogodbe o izravnavi. (29)

(2) Operater distribucijskega sistema na podlagi obvestila operaterja prenosnega sistema o predvidenem datumu prenehanja statusa člana bilančne sheme dobavitelja vse končne odjemalce tega dobavitelja na distribucijskem sistemu obvesti o prenehanju veljavnosti pogodbe o dobavi in datumu začetka izvajanja nadomestne oskrbe, če do prenehanja veljavnosti obstoječe pogodbe o dobavi plina ne zamenjajo dobavitelja, ter o možnosti menjave dobavitelja plina. Dobavitelj v primeru nameravanega prenehanja statusa člana bilančne sheme o svoji nameri obvesti operaterje sistema, svoje končne odjemalce in agencijo najpozneje tri mesece pred nameranim prenehanjem statusa člana bilančne sheme. (29.4)

(3) Operater distribucijskega sistema za odjemalce iz prvega odstavka tega člena nemudoma, ko dosedanjemu dobavitelju preneha status člana v bilančni shemi, brez prestopnih rokov zagotovi dobavitelja nadomestne oskrbe, o čemer nemudoma seznanjeni tudi dobavitelja nadomestne oskrbe. S tem se šteje, da je sklenjena pogodba o nadomestni oskrbi s plinom, ki ohranja osnovne pravice odjemalcev in jo lahko odjemalec iz prvega odstavka tega člena kadar koli odpove. Pogoj za menjavo dobavitelja je pridobitev števnega stanja plinmera. Zamenjava dobavitelja se za odjemna mesta, ki niso dnevno merjena, lahko izvede tudi na podlagi fotografije plinmera, ki jo odjemalec iz prvega odstavka tega člena pošlje operaterju distribucijskega sistema. Če pridobitev stanja plinmera ni mogoča, se ta oceni v skladu z metodologijo, ki ureja prognoziranje ne dnevno merjenih prevzemov uporabnikov sistema zemeljskega plina, sprejeto na podlagi 42. člena [Uredbe Komisije \(EU\) št.312/2014](#) z dne 26.marca 2014 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za izravnavo odstopanj za plin v prenosnih omrežjih (UL L št. 91 z dne 27. 3. 2014, str. 15). (29.2)

(4) Odjemalec iz prvega odstavka tega člena najpozneje v treh mesecih od začetka izvajanja nadomestne oskrbe sklene pogodbo o dobavi z novim dobaviteljem in o tem obvesti dobavitelja, ki mu nudi nadomestno oskrbo. S sklenitvijo pogodbe o dobavi z novim dobaviteljem ali po treh mesecih od začetka izvajanja nadomestne oskrbe se šteje, da je pogodba o nadomestni oskrbi s plinom odpovedana.(29)

(5) Agencija določi najmanj enega dobavitelja nadomestne oskrbe za obdobje najmanj enega leta. Najpozneje v tridesetih dneh pred iztekom tega obdobja agencija določi dobavitelja nadomestne oskrbe za naslednje obdobje. Kriteriji, ki jih agencija upošteva pri določitvi dobavitelja nadomestne oskrbe, so najmanj: delež na maloprodajnem trgu, prodaja plina upravičenim odjemalcem za nadomestno oskrbo in prodaja plina tem odjemalcem na območju več distribucijskih sistemov. Agencija na svoji spletni strani objavi dobavitelje nadomestne oskrbe po posameznem distribucijskem sistemu.(29.1)

(6) Dobavitelj nadomestne oskrbe določi najpozneje v treh dneh od določitve dobavitelja nadomestne oskrbe način izračuna cene plina za nadomestno oskrbo za posamezno skupino odjemalcev iz prvega odstavka tega člena in ga sporoči agenciji. Ceno plina za nadomestno oskrbo določi dobavitelj nadomestne oskrbe in jo objavi najmanj na svoji spletni strani ter obvesti agencijo. Cena plina za nadomestno oskrbo je lahko višja od tržne cene za dobavo plina primerljivemu odjemalcu, ne sme pa presežati mejne nakupne cene plina na izravnalnem trgu, ki jo objavi operater prenosnega sistema, povečane za 25 %. (29)

(7) Dobavitelj nadomestne oskrbe določi splošne dobavne pogoje nadomestne oskrbe ter jih pošlje agenciji v soglasje, objavi na svoji spletni strani ter takoj obvesti nove odjemalce nadomestne oskrbe. (29.3)

(8) Dobavitelj nadomestne oskrbe lahko odpove dobavo plina odjemalcu iz prvega odstavka tega člena, če ta redno ne poravnava stroškov oskrbe s plinom. Operater sistema v tem primeru odklopi odjemalca nadomestne oskrbe po predhodnem obvestilu. (29)

(9) Podrobnejše kriterije za določitev dobavitelja nadomestne oskrbe iz petega odstavka tega člena določi agencija s splošnim aktom. (29)

25. člen **(osnovna oskrba s plinom) D29.5**

(1) Osnovna oskrba je oskrba s plinom, ki jo morajo zagotavljati vsi dobavitelji za odjemalce osnovne oskrbe in za tiste odjemalce osnovne oskrbe, ki nimajo sklenjene pogodbe o dobavi plina. Dobavitelj mora odjemalcem iz prejšnjega stavka na distribucijskem sistemu zagotoviti ponudbo za osnovno oskrbo in ne sme zavrniti osnovne oskrbe s plinom. Odjemalec osnovne oskrbe lahko pri dobavitelju izbere dobavo plina po ceni osnovne oskrbe. (29.5)

(2) Dobavitelj plina odjemalcem osnovne oskrbe iz prejšnjega odstavka ceno plina za osnovno oskrbo določi in objavi v ceniku glede na značilnost odjema vrste odjemalcev osnovne oskrbe in periodo obračuna, pri čemer je cena plina za osnovno oskrbo lahko višja od tržne cene plina iz cenika za primerljive nove odjemalce dobavitelja, vendar največ 25%. (29.5)

5. ODDELEK: MERJENJE

26. člen **(merilna naprava) D21**

(1) Operater sistema zagotovi natančno merjenje dejanske porabe plina ali vodika za vsako odjemno mesto in natančno merjenje prevzema plina ali vodika za vsako prevzemno mesto v sistemu, skladno z zahtevami iz predpisov o oskrbi s plini ali vodikom ter sistemskimi obratovalnimi navodili. (21.1) (EED: 13.1)

(2) Operater sistema zagotovi končnim odjemalcem plina ali vodika, da imajo možnost neposrednega ali posrednega odčitavanja dejanske porabe na svojem odjemnem mestu, vsaj enkrat dnevno. (21.2)

27. Člen **(zahteve za dnevno merjenje)**

(1) Z merilnim sistemom za dnevno merjene količine prevzetega plina morajo biti opremljena naslednja odjema mesta:

- odjemna mesta končnih odjemalcev na prenosnem sistemu plina,
- odjemna mesta končnih odjemalcev na distribucijskih sistemih plina, na katerih je predviden odjem več kot 100.000 kWh plina na leto.
- odjemna mesta aktivnih odjemalcev plina in

- odjemna mesta končnih odjemalcev, ki pripadajo več kot eni bilančni skupini.

(2) Na zahtevo končnega odjemalca, ki želi postati aktivni odjemalec ali imeti za svoje odjemno mesto sklenjenih več odprtih pogodb, operater sistema zagotovi namestitve merilnega sistema za dnevno merjenje količine prevzetega plina za predmetno odjemno mesto v razumnem času oziroma najpozneje v roku 120 dni od zahteve. (20.2)

(3) Strošek opreme merilnega mesta za dnevno spremljanje odjema plina in njegovo upravljanje se krije iz stroška za meritve, ki je določen v ceniku operaterja sistema.

28. Člen **(Napredni merilni sistemi) (D17, 18)**

(1) Agencija izvede analizo stroškov in koristi uvajanja naprednih merilnih sistemov, ločeno za plinski in vodikov sistem. Analiza se izdela v skladu z načeli iz priloge II Direktive (EU) 2024/1788. Analiza vsebuje oceno neto koristi za posamezne skupine končnih odjemalcev plina oziroma vodika, ki izhajajo iz uporabe naprednih merilnih sistemov in ponudb, ki temeljijo na uporabi takih merilnih sistemov. (17.1) (17.2) (18.2)

(2) Če pride do pomembne spremembe v stanju tehnike, ki omogoča učinkovitejšo alternativo obstoječim naprednim merilnim sistemom v povezavi s potrebami razvoja trga, lahko agencija izvede ponovno analizo stroškovne učinkovitosti uvedbe novih ali nadgradnje obstoječih naprednih merilnih sistemov. O rezultatu ocene agencija obvesti Evropsko komisijo. (17.6) (18.6)

(3) Če analiza stroškov in koristi za plinski sistem izkazuje negativno oceno, se za posamezno skupino odjemalcev napredni merilni sistem ne uvaja. Če analiza stroškov in koristi za vodikov sistem izkazuje negativno oceno za gospodinjske in male poslovne odjemalce, se napredni merilni sistem za te odjemalce ne uvaja. (17.2, 18.2)

(4) Agencija v primeru pozitivne ocene analize iz prvega ali drugega odstavka tega člena za posamezno skupino končnih odjemalcev določi časovni okvir uvajanja naprednih merilnih sistemov in minimalne funkcionalne in tehnične zahteve za napredne merilne sisteme v skladu z 30. členom in o tem obvesti operaterje sistemov in ministrstvo. (17.3) (EED 13.2)

(5) Napredni merilni sistemi morajo zagotavljati potreben nabor podatkov za porabniške sisteme za upravljanje energije skladno z ustreznimi razpoložljivimi standardi, vključno s tistimi, ki omogočajo interoperabilnost, ob upoštevanju najboljših praks, razvoja naprednih omrežij in notranjega trga s plinom. (17.3) (18.1)

(6) V primeru sistematičnega uvajanja naprednih merilnih sistemov, agencija skupaj z drugimi potrošniškimi organizacijami pripravi in objavi informacije o koristih naprednih merilnih sistemov za odjemalce, ki vsebujejo najmanj nasvete kako jih lahko skupina odjemalcev koristno uporablja za izboljšanje energetske učinkovitost, pri čemer obravnavajo posebne potrebe odjemalcev, ki jih je prizadela energetska revščina ter ranljivih odjemalcev kot so opredeljeni v 22. členu tega zakona. (D26) (17.4)

(7) Končni odjemalci prispevajo k stroškom, povezanim z uvajanjem naprednega merilnega sistema, in sicer na pregleden in nediskriminatoren način in v obsegu kot ga določi agencija za energijo, pri čemer upošteva dolgoročne koristi vzdolž vrednostne verige, vključno s koristmi za delovanje sistema. (17.5) (18.5)

29. Člen

(Napredni merilni sistem v vodikovem sistemu) D18

(1) V vodikovem sistemu se sistematično namestijo napredni merilni sistemi, ki omogočajo natančno merjenje porabe pri odjemalcih in zagotavljajo informacije o dejanskem času porabe ter so sposobni prenašati in prejemati podatke za namene obveščanja, spremljanja in nadzora z uporabo elektronske komunikacije. Za namestitev naprednega merilnega sistema gospodinjskim odjemalcem, mora predhodno opravljena analiza iz 1. odstavka 28. člena zanje izkazovati pozitivno neto oceno uvedbe takega sistema. (18.1, 18.2)

(2) Operaterji sistemov morajo zagotavljati varno delovanje naprednega merilnega sistema in s tem povezanega sporočanja podatkov ter zasebnost končnih odjemalcev ter interoperabilnost naprednih merilnih sistemov v skladu s predpisi in standardi iz tega področja. (18.3)

30. člen

(Funkcije naprednega merilnega sistema v plinskem sistemu) D19

V primeru uvajanja naprednih merilnih sistemov, se le ti uvedejo skladno s predpisi in standardi iz tega področja in skladno z naslednjimi zahtevami: (D19) (EED 13.2) (ZURE 17)

- (a) napredni merilni sistemi natančno merijo dejansko porabo plina in so sposobni končnim odjemalcem zagotavljati informacije o dejanskem času uporabe, vključno s potrjenimi podatki o pretekli porabi, ki so za končne odjemalce na zahtevo in brez dodatnih stroškov enostavno in varno dostopni in grafično prikazani, ter nepotrjenimi najnovejšimi podatki o porabi, ki so za končne odjemalce brez dodatnih stroškov enostavno in varno dostopni prek standardiziranega vmesnika ali dostopa na daljavo z namenom omogočanja avtomatiziranih programov energetske učinkovitosti in drugih storitev; (EED 13.2.a)
- (b) varnost naprednih merilnih sistemov in sporočanja podatkov je skladna z zadevnimi pravili Evropske Unije na področju varnosti ob upoštevanju najboljših razpoložljivih tehnik za zagotavljanje najvišje ravni kibernetске varnosti, pri čemer se upoštevajo stroški in načelo sorazmernosti; (EED 13.2.b)
- (c) zasebnost končnih odjemalcev in varstvo njihovih podatkov sta skladna z zadevnimi pravili Evropske Unije na področju varstva podatkov in zasebnosti; (EED 13.2.b)
- (d) kadar tako zahtevajo končni odjemalci, se podatki o njihovi porabi plina dajo na razpolago njim samim v skladu z izvedbenimi akti Evropske komisije, prek standardiziranega komunikacijskega vmesnika ali dostopa na daljavo, ali tretji osebi, ki na osnovi pooblastila odjemalca. Posredovani podatki so v lahko razumljivi obliki, kar jim omogoča primerjavo ponudb na enaki osnovi. Dostop do podatkov o porabi plina se izvede brez dodatnih stroškov in v skladu s pravico končnega odjemalca do prenosljivosti podatkov na podlagi pravil Evropske Unije o varstvu podatkov.
- (e) končni odjemalec pred ali ob namestitvi naprednih merilnih naprav s strani operaterja sistema prejme ustrezne nasvete in informacije, zlasti o vseh možnostih odjemalca v zvezi z upravljanjem odčitavanja števec in spremljanjem porabe energije ter o zbiranju in obdelavi osebnih podatkov v skladu z veljavnimi pravili Evropske Unije na področju varstva podatkov; (EED 13.2.c)

- (f) napredni merilni sistemi končnim odjemalcem omogočajo merjenje in poravnavo v časovnih intervalih, ki ustrezajo najkrajšemu obračunskemu intervalu na trgu s plinom za predmetnega končnega odjemalca.

31. Člen **(Pravica do napredne merilne naprave v plinskem sistemu) D20**

(1) Kadar je uvedba pametnih merilnih sistemov v postopku analize stroškov in koristi iz 28. člena tega zakona ocenjena negativno za skupino odjemalcev in se pametni merilni sistem sicer uvaja na predmetnem plinskem sistemu, ne uvaja pa se sistematično, imajo končni odjemalci na lastno zahtevo pravico do namestitve napredne merilne naprave, ki jo operater sistema namesti oziroma posodobi pod pravičnimi, razumnimi in stroškovno učinkovitimi pogoji. Končni odjemalec plača s tem povezane stroške. (20.1)

(2) Operater sistema na zahtevo končnega odjemalca najkasneje v roku 4 mesecev namesti oziroma, kadar je primerno, posodobi napredno merilno napravo, ki:

- (a) je, kadar je to tehnično izvedljivo, opremljena s funkcijami iz 30. člena tega zakona ali z minimalnim naborom funkcij, ki ga določi in objavi agencija v skladu s Prilogo II Direktive (EU) 2024/1788;
- (b) je interoperabilna in opremljena za zagotavljanje zelene povezljivosti številne infrastrukture z ostalimi sistemi odjemalca z namenom upravljanja z energijo. (20.1) (20.2.b)

(4) V primeru zahteve končnega odjemalca iz prvega odstavka tega člena, operater sistema zagotovi, da so v ponudbi odjemalcu, ki zahteva namestitev napredne merilne naprave, izrecno navedeni in jasno opisani:

- i. funkcije in interoperabilnost, ki jih napredna merilna naprava lahko podpira,
- ii. storitve, ki so z uporabo naprednega merilne naprave možne,
- iii. realne koristi napredne merilne naprave v danem trenutku in
- iv. vsi stroški, povezani z napredno merilno napravo, ki jih mora nositi končni odjemalec; (20.2.a)

(5) Agencija redno spremlja razvoj stroškov povezanih z naprednim merilnim sistemom kot posledico tehnoloških sprememb in morebitnih posodobitev merilnih sistemov. Agencija v vsakem primeru vsaki dve leti pregleda in objavi povprečne stroške, povezane z naprednim merilnim sistemom. (20.2.c)

32. Člen **(zahteve za interoperabilnost) D23**

(1) Za spodbujanje konkurence na maloprodajnem trgu in v izogib pretiranim upravnim stroškom za uporabnike sistema in druge subjekte, ki so upravičeni do dostopa do podatkov na podlagi tega zakona, je zagotovljen dostop do potrebnih podatkov za interoperabilnost energetskih storitev. (23.1)

(2) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva so dolžna upoštevati zahteve za interoperabilnost in postopke za dostop do podatkov, ki jih predpiše Evropska komisija z izvedbenimi akti na podlagi drugega odstavka 23. člena Direktive 2024/1788. (23.3)

(3) Agencija lahko s splošnim aktom predpiše ukrepe in postopke, da se zagotovi povezljivost naprednih merilnih sistemov na območju Republike Slovenije ter skladnost z zahtevami za dostop do podatkov in zahtevami interoperabilnosti iz prvega in drugega odstavka tega člena. (23.3)

33. Člen **(zagotavljanje informacij o merjenju in obračunu porabe plina in vodika)**

(1) Končnim odjemalcem, ki nimajo naprednih merilnih sistemov, morata dobavitelj in operater sistema zagotoviti, da so informacije o obračunu porabe plina ali vodika zanesljive in točne ter temeljijo na dejanski porabi, če je to tehnično izvedljivo in ekonomsko upravičeno.

(2) Dobavitelj mora obračunavanje na podlagi dejanske porabe izvesti vsaj enkrat na leto. Informacije o obračunu, ki lahko temeljijo na dejanski ali ocenjeni porabi, morajo biti dane na voljo končnemu odjemalcu dvakrat na leto.

(3) V primeru zahteve končnega odjemalca ali v primeru prejemanja elektronskega obračuna dobavitelj pošlje informacijo o obračunu najmanj štirikrat na leto. Informacije o obračunu se ne pošljejo v primeru porabe plina samo za namene kuhanja. Ta obveznost se lahko izpolni s sistemom rednega samoodčitavanja končnih odjemalcev, ki odčitane podatke s števcu sporočajo dobavitelju energije. Če končni odjemalec ne sporoči odčitanih podatkov s števcu za zadevno obračunsko obdobje ali če operater distribucijskega sistema v postopku kontrole podatka le-tega zavrne zaradi prevelikega odstopanja od predvidene porabe, se obračun pripravi na podlagi ocenjene porabe ali pavšalnega zneska.

(4) Končnim odjemalcem, ki imajo merilne naprave, ki omogočajo točne informacije o obračunu na podlagi dejanske porabe, operater sistema zagotovi možnost preprostega dostopa do dodatnih informacij o pretekli porabi po spletu ali prek vmesnika števcu, ki omogočajo podrobno samopreverjanje.

(5) Dodatne informacije iz prejšnjega odstavka vključujejo:

a) kumulativne podatke za obdobje najmanj treh predhodnih let ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi. Podatki ustrezajo obdobjem, za katera so na voljo informacije o vmesnih obračunih;

b) podrobne podatke o času porabe za vsak dan, teden, mesec in leto. Taki podatki so dani na voljo končnemu odjemalcu za obdobje najmanj zadnjih 24 mesecev ali, če je krajše, obdobje od začetka veljavnosti pogodbe o dobavi.

(6) Ne glede na namestitev naprednih merilnih sistemov:

a) se na zahtevo končnega odjemalca dajo na voljo ponudniku energetskih storitev, ki ga imenuje končni odjemalec, informacije o obračunu in pretekli porabi končnih odjemalcev, če so takšne informacije na voljo;

b) mora biti končnim odjemalcem omogočeno elektronsko prejemanje informacij o obračunu in obračunov, ter da na zahtevo prejmejo jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil pripravljen njihov obračun, zlasti če obračuni ne temeljijo na dejanski porabi;

c) končni odjemalci poleg obračuna dobijo na voljo ustrezne informacije o celovitem prikazu tekočih stroškov za porabljeno energijo, in sicer:

- veljavne dejanske cene in o dejanski porabi energije,
- primerjavo med sedanjo porabo energije končnega odjemalca in porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta,
- kontaktne podatke organizacij, ki razpolagajo z informacijami: o ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, primerjalnih diagramih porabe končnih odjemalcev in o podatkih o tehničnih specifikacijah za opremo, ki porablja energijo,
- primerjavo s povprečnim standardnim ali referenčnim končnim odjemalcem iz iste porabniške skupine, kadar je to mogoče in koristno;

č) se končnim odjemalcem na zahtevo zagotavljajo informacije o stroških energije in predračuni zanje pravočasno in v lahko razumljivi obliki, ki omogoča primerjavo ponudb na enaki podlagi.

6. ODDELEK : JAVNI POSEG V CENE ZA DOBAVO PLINA

34. Člen

(Javni posegi v cene plina za ranljive skupine)

(1) Neglede na določbe drugega odstavka 4. člena in drugega odstavka 23. člena lahko vlada RS z uredbo določi javni poseg v določanje cene plina za dobavo končnim odjemalcem, ki jih je prizadela energetska revščina ali ranljivim gospodinjskim odjemalcem. Javni poseg v določanje cen za dobavo plina mora izpolnjevati naslednje pogoje: (4.3)

- (a) je v splošnem gospodarskem interesu in ne presegajo tistega, kar je potrebno za zagotovitev tega splošnega gospodarskega interesa;
- (b) je jasno opredeljen, pregleden, nediskriminatoren in preverljiv;
- (c) podjetjem plinskega gospodarstva zagotavljajo enakopraven dostop do odjemalcev;
- (d) je časovno omejen in sorazmeren glede na upravičence;
- (e) ne povzroča dodatnih stroškov za udeležence na trgu na diskriminatoren način;
- (f) ne ovira postopnega in dovolj zgodnjega opuščanja rabe fosilnih plinov glede na cilje iz NEPN

(2) Vlada RS pred ali med javnim posegom v določanje cen za dobavo plina določi podporne ukrepe za odjemalce, ki jih je prizadela energetska revščina in ranljive odjemalce za čas po javnem posegu iz tega člena. (4.5)

(3) Vlada RS o ukrepih, sprejetih v skladu s tem členom obvestijo Evropsko Komisijo najpozneje mesec dni po njihovem sprejetju. Uradnemu obvestilu je priložena razlaga, zakaj zastavljenega cilja ni bilo mogoče zadovoljivo doseči z drugimi sredstvi, kako so izpolnjene zahteve iz prvega in drugega odstavka tega člena, ter kakšni so učinki priglašениh ukrepov na konkurenco. V uradnem obvestilu se navede obseg upravičencev, zlasti odjemalcev, ki jih je prizadela energetska revščina, in ranljivih gospodinjskih odjemalcev, ter morebitnih drugih upravičencev, trajanje ukrepov

in število gospodinjskih odjemalcev, na katere vpliva ukrep, in pojasni, kako je bila določena regulirana cena. (4.8)

(4) Vlada RS Evropski Komisiji vsaki dve leti v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebnege poročila o napredku predloži poročila o izvajanju tega člena ter nujnosti in sorazmernosti javnih posegov. (4.9)

35. člen

(Javni posegi v cene plina v času razglašene krize)

(1) Kadar Svet EU sprejme ali podaljša izvedbeni sklep o razglasitvi krize zaradi cen zemeljskega plina, lahko Vlada RS za čas veljavnosti navedenega sklepa uporabi začasne in ciljno usmerjene javne posege pri določanju cen za dobavo zemeljskega plina malim in srednjim podjetjem, gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, kakor so opredeljene v členu 2, točka 4, Uredbe (EU) 2017/1938. Taki javni posegi morajo izpolnjevati najmanj naslednje pogoje: (5.6)

(a) so omejeni na največ 70 % porabe upravičenca v istem obdobju prejšnjega leta in ohranjajo spodbudo za zmanjšanje povpraševanja;

(b) so v skladu s pogoji iz prvega odstavka 34. člena tega zakona;

(c) kadar je ustrezno, izpolnjujejo pogoje iz drugega odstavka tega člena;

(d) so zasnovani tako, da je negativno drobljenje notranjega trga Unije minimalno.

(e) jih mora spremljati sveženj ukrepov za doseganje učinkovite konkurence in metodologija za ocenjevanje napredka v zvezi s temi ukrepi;

(f) jih je treba določiti z metodologijo, ki zagotavlja nediskriminatorno obravnavo dobaviteljev;

(g) se jim določi cena, ki je višja od stroškov, na ravni, kjer lahko pride do učinkovite cenovne konkurence;

(h) so zasnovani tako, da je negativni vpliv na veleprodajni trg plina minimalen;

(i) se zagotovi, da imajo vsi upravičenci pri takih javnih posegih možnost, da izberejo ponudbe na konkurenčnem trgu in so vsaj enkrat na četrletje neposredno obveščeni o razpoložljivih ponudbah in prihrankih na konkurenčnem trgu, pa tudi, da jim je na voljo pomoč pri prehodu na tržno ponudbo;

(j) se zagotovi, da so, kadar država članica uvaja pametne merilne sisteme v skladu s členom 17, vsi upravičenci pri takih javnih posegih neposredno obveščeni o možnosti namestitve pametnih števecov, na voljo pa jim je tudi potrebna pomoč;

(k) ne vodijo v neposredno navzkrižno subvencioniranje med odjemalci, ki se jim energija dobavlja po prostih tržnih cenah, in tistimi, ki se jim dobavlja po reguliranih dobavnih cenah.

(2) Kadar Svet EU sprejme izvedbeni sklep iz prvega odstavka tega člena, lahko Vlada RS za čas veljavnosti navedenega sklepa z odstopanjem od točke (g) iz prejšnjega odstavka, pri izvedbi prvega odstavka tega člena izjemoma in začasno z uredbo določi ceno za dobavo plina, ki je nižja od stroškov, če so poleg pogojev iz prejšnjega člena izpolnjeni tudi naslednji pogoji: (5.7)

(a) cena, določena za gospodinjske odjemalce, velja za največ 80 % mediane porabe gospodinjstev in ohranja spodbudo za zmanjšanje povpraševanja;

(b) med dobavitelji ni diskriminacije;

(c) dobavitelji prejmejo nadomestilo za dobavo pod stroškovno ceno na pregleden in nediskriminirajoč način;

(d) vsi dobavitelji so na isti podlagi upravičeni do predložitve ponudb za ceno dobave plina, ki je pod stroškovno ceno;

(e) predlagani ukrepi ne izkrivljajo notranjega trga zemeljskega plina.

(3) Vlada z uredbo predpiše način določitve nadomestila iz drugega odstavka tega člena, pogoje in merila za upravičenost do nadomestila, način izplačila nadomestila, organ, ki nadomestilo izplačuje, in vir sredstev. (iz EZ-2)

(4) Dobavitelji, ki od uveljavitve začasnega ukrepa kontrole cene energije dobavljajo energijo upravičenim skupinam končnih odjemalcev, ne smejo prenehati z dobavo tem skupinam odjemalcev. Dobavitelji ne smejo prekiniti prodaje na drobno ali odkloniti sklenitve pogodbe o dobavi z novimi upravičenimi odjemalci ter morajo zagotavljati ponudbe, če končni odjemalec to zahteva. V času veljavnosti začasnega ukrepa kontrole cen energije odjemalci ne izgubijo pravice do menjave dobavitelja.

III. POGLAVJE: DOSTOP DO SISTEMA

1. ODDELEK: OMOGOČANJE DOSTOPA DO SISTEMA PLINA IN VODIKA

1. Pododdelek: Splošne določbe o dostopu do prenosnega in distribucijskega sistema

36. člen

(načelo reguliranega dostopa do sistema) D35.1,2,3

(1) Oskrba s plinom in vodikom se izvaja po načelu reguliranega dostopa tretje strani do sistema.

(2) Operater sistema mora objektivno in nediskriminatorno omogočati dostop do sistema uporabnikom sistema. (31.1) (35.1)

(3) Operater sistema na osnovi izdanega pozitivnega soglasja iz 54. člena tega zakona, uporabniku sistema zagotovi uporabo sistema s sklenitvijo pogodbe o prenosu za prenosni sistem in pogodbe o dostopu za distribucijski sistem. Na podlagi te pogodbe se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, operater pa se zaveže uporabniku sistema omogočiti odjem ali oddajo plina ali vodika v sistem skladno s pogoji iz soglasja.

(4) Uporabnik sistema lahko pogodbo o dostopu distribucijskega sistema z operaterjem sklene sam ali jo po njegovem pooblastilu zanj sklene dobavitelj, ki mu dobavlja plin ali vodik.

(5) Če uporabnik sistema ni imetnik soglasja za priključitev na sistem iz 54. člena tega zakona mora za sklenitev pogodbe o dostopu do sistema ali pogodbe o prenosu pridobiti soglasje osebe, ki je imetnik soglasja za priključitev, iz katerega mora izhajati, da soglasodajalec dovoljuje uporabniku sistema, da uporablja njegovo odjemno mesto. Uporabnik v tem primeru sklepa pogodbo o dostopu oziroma pogodbo o prenosu v svojem imenu in za svoj račun. Imetnik soglasja za priključitev je solidarno odgovoren za obveze tega uporabnika sistema iz naslova uporabe sistema in njegove odgovornosti ni mogoče izključiti.

(6) Uporabniki sistema plačujejo omrežnino na podlagi tarifnih postavk, predhodno objavljenih v skladu s 145. členom tega zakona. (31.1) (35.2)

(7) Pravico dostopa do prenosnih sistemov drugih operaterjev imajo tudi operaterji prenosnih sistemov, če je to potrebno zaradi opravljanja njihovih dejavnosti v zvezi s prenosom plina ali vodika čez meje Republike Slovenije. (31.2) (35.3)

(8) Operater distribucijskega sistema plina ali vodika ima pravico dostopa do izstopnih in vstopnih točk prenosnega sistema plina ali vodika, na katerih je priključen distribucijski sistem, s katerim izvaja dejavnost operaterja distribucijskega sistema. (32. 2) (35.3)

(9) Določbe prvega, drugega in šestega odstavka tega člena se uporablja tudi za dostop do skladišč vodika. (37.1)

37. člen **(prevzem plina ali vodika v sistem od proizvajalca)**

(1) Operater sistema določi fizikalne in kemijske parametre plina ali vodika, ki ga lahko prevzame v sistem v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili.

(2) Prevzem plina ali vodika v sistem se izvede prek ločenega merilnega mesta, ki zagotavlja meritev o prevzemu: prevzetih količinah in potrebnih parametrih kakovosti plina ali vodika, ki jih za prevzem v sistem zahteva operater sistema. Pogostost meritev določi operater sistema glede na zmožnost zagotavljanja kvalitete plina v sistemu. Proizvajalec omogoči operaterju sistema, da sam ali prek pooblaščenega osebe postavi in upravlja merilno mesto ter komunikacijsko opremo za prenos podatkov.

(3) Operater sistema zbira podatke meritev o prevzemu plina ali vodika in jih sproti ter brezplačno predloži proizvajalcu in dobavitelju, ki ga proizvajalec pooblasti za prejem teh podatkov, in tudi operaterju prenosnega sistema. Stroški meritev v skladu s tarifo operaterja sistema bremenijo proizvajalca.

(4) Operater distribucijskega sistema v skladu z navodili operaterja prenosnega sistema in agencije poroča operaterju prenosnega sistema in agenciji o priključenih proizvajalcih na sistemu in o prevzemu plina v sistem.

(5) Operater sistema ob prevzemu obnovljivega in nizkoogljivega plina ali vodika v prenosni ali distribucijski sistem upošteva predpostavke o razvoju proizvodnje, dobave in porabe v skladu s skupnim scenarijem iz 127. člena tega zakona. (30.0)

38. člen **(bilančna shema in pogodbe o dobavi)**

(1) Operater prenosnega sistema vodi bilančno shemo za območje izravnave, ki ga skladno s svojimi nalogami upravlja.

(2) V bilančno shemo se posamezna fizična ali pravna oseba vključi le z eno bilančno pogodbo ali eno pogodbo o izravnavi. Članstvo v bilančni shemi preneha s prenehanjem veljavnosti bilančne pogodbe ali pogodbe o izravnavi.

(3) Dejanski odjem plina ali vodika iz sistema na odjemnem mestu in prevzem plina ali vodika v sistem iz prevzemnega mesta, se upošteva v bilanci bilančnih skupin v skladu s pripadnostjo odjemnega ali prevzemnega mesta.

(4) Proizvajalec mora imeti za posamezno prevzemno mesto sklenjeno odprto pogodbo z dobaviteljem za odjem plina ali vodika, ki določa bilančno pripadnost posameznega prevzemnega mesta. Če proizvajalec na trgu izvaja dejavnost tudi kot dobavitelj, operater sistema zavede bilančno pripadnost prevzemnega mesta dobavitelju v isti pravni ali fizični osebi.

(5) Podrobnejša pravila o izvajanju ali prijavljanju pogodb o dobavi plina ali vodika določi operater prenosnega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih. Operater prenosnega sistema na svoji spletni strani objavi hierarhični seznam članov bilančne sheme in seznam dobaviteljev končnih odjemalcev v Republiki Sloveniji.

39. člen **(enotni informacijski sistem)**

(1) Operater prenosnega sistema vzpostavi, upravlja in vzdržuje enoten informacijski sistem (v nadaljnjem besedilu: EIS), potreben za delovanje trga s plinom in vodikom, ter zagotavljanje zanesljive oskrbe s plinom. EIS je smiselno povezan z informacijskim sistemom pripravljavca prognoz za izvajanje podpore delovanja trga s plinom in vodikom. Operater prenosnega sistema pripravi pravila za dostop in delovanje EIS ter jih po prejetem soglasju agencije objavi na svoji spletni strani.

(2) Operater prenosnega sistema za potrebe EIS in informacijskega sistema pripravljavca prognoz določi sistem enotne identifikacije za odjemna in prevzemna mesta za plin ali vodik, kar upoštevajo tudi operaterji sistemov v lastnih evidencah.

(2) V EIS se vodijo:

- podatki o odjemnih mestih,
- podatki o pripadnosti odjemnih mest operaterju sistema, dobavitelju, bilančni skupini in skupini glede na namen porabe,
- podatki o porabi,
- drugi podatki, potrebni za delovanje trga s plinom ali vodikom in za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom.
- v povezavi s pripravljavcem prognoz tudi podatki, ki se izmenjajo med operaterji in dobavitelji ob postopku menjave dobavitelja

(3) Operater prenosnega sistema vzpostavi, upravlja in vzdržuje tudi informacijski sistem za izmenjavo podatkov med akterji ob menjavi dobavitelja. Tak informacijski sistem je lahko del drugega informacijskega sistema za podporo trga s plinom in vodikom.

(4) Operaterji sistema in dobavitelji imajo dostop do EIS ter zagotavljajo informacije in podatke iz prejšnjega odstavka.

(5) Dostop do podatkov iz EIS o posameznih odjemnih mestih imajo tudi operaterji distribucijskih sistemov za odjemalce, priključene na njihov distribucijski sistem, in dobavitelji za odjemalce, katerim dobavljajo plin ali vodik.

(6) Dostop do EIS ter do agregiranih in posamičnih podatkov glede porabe na odjemnih mestih imajo ministrstvo, center za podpore in agencija.

(7) Stroški zagotavljanja EIS so upravičeni stroški operaterja prenosnega sistema skladno z merili upravičenih stroškov, določenih v splošnem aktu, s katerim agencija predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira. Dostop do EIS, do podatkov iz EIS in uporaba EIS je za operaterje in dobavitelje brezplačna.

2. Pododdelek: Dostop do prenosnega sistema

40. člen (sistem vstopnih in izstopnih točk)

(1) Operater prenosnega sistema zagotovi dostop do prenosnega sistema s sklepanjem pogodb o prenosu na vstopnih in izstopnih točkah prenosnega sistema ločeno za točke, na katerih je priključen distribucijski sistem, in za točke, kjer so neposredno na sistem priključeni končni odjemalci ali proizvajalci. (31.1)

(2) Tehnične zmogljivosti posameznih točk prenosnega sistema ter njihove omejitve določa in dnevno objavi operater prenosnega sistema na svoji spletni strani. Prenos plina ali vodika med vstopnimi in izstopnimi točkami se izvaja v okviru tehnične zmogljivosti prenosnega sistema in v skladu z [Uredbo\(EU\) 2024/1789](#). (31.1)

(3) Relevantne točke, ki jih operater prenosnega sistema določi in objavi v skladu z [Uredbo\(EU\) 2024/1789](#), potrdi agencija po predhodnem posvetovanju z uporabniki sistema. (31.1)

41. člen (pogodbe o prenosu za prenosni sistem)

(1) Uporabniki prenosnega sistema lahko sklenejo ločeno pogodbo o prenosu za eno ali več vstopnih točk ali ločeno pogodbo o prenosu za eno ali več izstopnih točk iz prenosnega sistema.

(2) Posamezne pogodbe, ki jih uporabniki prenosnega sistema sklenejo za vstopne ali izstopne točke, so lahko sklenjene za različne prenosne zmogljivosti in različna obdobja.

(3) Pogodba o prenosu se lahko sklene, če to dopuščajo tehnična zmogljivost prenosnega sistema in omejitve tehnične zmogljivosti posamezne vstopne ali izstopne točke.

(4) Pogodbo o prenosu na izstopnih točkah prenosnega sistema v Republiki Sloveniji, na katere so neposredno priključeni končni odjemalci, sklepajo končni odjemalci, priključeni na prenosni sistem, ali dobavitelji v imenu in za račun končnega odjemalca, v okviru pogojev iz soglasja za priključitev.

(5) Pogodbo o prenosu na izstopnih in vstopnih točkah prenosnega sistema v Republiki Sloveniji, na katere je priključen distribucijski sistem, lahko sklene le operater tega distribucijskega sistema. Predmet pogodbe o prenosu je lahko skupna zmogljivost distribucijskega sistema za več izstopnih in vstopnih točk.

(6) Operater prenosnega sistema mora predpisati postopke dodeljevanja zmogljivosti prenosnega sistema v Republiki Sloveniji in na povezovalnih točkah, upravljanja prezasedenosti sistema in trgovanja z zmogljivostmi na sekundarnem trgu v skladu z [Uredbo \(EU\) 2024/ 1789](#), ter zanje pridobiti soglasje agencije. Pri tem mora predvideti ukrepe in aktivnosti za preprečevanje špekulativnih praks uporabnikov sistema.

42. člen **(izravnava odstopanj) D31**

(1) Uporabnik sistema mora zagotoviti izravnavo količinskih odstopanj odjema in oddaje plina ali vodika v okviru obračunskega intervala (v nadaljnjem besedilu: izravnava odstopanj) s sklenitvijo bilančne pogodbe ali vključitvijo odjemnega ali prevzemnega mesta v bilančno skupino s sklenitvijo odprte pogodbe.

(2) Dobavitelj, ki dobavlja plin ali vodik v prenosni sistem v Republiki Sloveniji, mora skleniti bilančno pogodbo, s katero oblikuje bilančno skupino.

(3) Nosilec bilančne skupine sklene bilančno pogodbo ter izvaja napovedi odjema in oddaje plina ali vodika v prenosni sistem za člane bilančne skupine za vsak obračunski interval, pri čemer so vključene tudi vse transakcije na virtualni točki, operater prenosnega sistema pa nosilcu bilančne skupine obračunava odstopanja med odjemom in oddajo plina ali vodika za bilančno skupino s prilagoditvijo za pokrivanje sistemskih razlik, ki so posledica merilnih negotovosti.

(4) Nosilec bilančne skupine mora operaterju prenosnega sistema napovedati količine za bilančno skupino na posamezni vstopni točki v prenosni sistem, in sicer ločeno za posamezno pogodbo o dobavi, v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili. Za uporabnika sistema v bilančni skupini na izstopni točki iz prenosnega sistema mora nosilec bilančne skupine operaterju prenosnega sistema napovedati količine v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili in ločeno za posamezno pogodbo o dobavi, če:

- je izstopna točka povezana s prenosnim sistemom v sosednji državi,
- za posamezno izstopno točko v Republiki Sloveniji obstaja več kakor ena pogodba o dobavi ali
- je pogodbeno zmogljivost za posamezno izstopno točko v Republiki Sloveniji, na katero je priključen končni odjemalec, pomembna za nemoteno delovanje prenosnega sistema.

(5) Operater prenosnega sistema mora v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili preveriti usklajenost napovedi fizičnih in navideznih tokov iz prejšnjega odstavka. Če operater prenosnega sistema ugotovi, da napovedi odjema in oddaje niso skladne, napovedi zavrne. Zavrnenih napovedi uporabniki sistema ne smejo izvesti. tudi (50.4)

(6) Nosilec bilančne skupine mora vzpostaviti in voditi evidenco odjemnih in prevzemnih mest, ki neposredno ali posredno pripadajo njegovi bilančni skupini, in podatke redno pošiljati v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili operaterju sistema, na čigar omrežju so pripadajoča

odjemna ali prevzemna mesta. Evidenco in podatke iz prejšnjega stavka mora voditi in pošiljati nosilec bilančne skupine, organizirane po strukturi bilančne skupine in bilančnih podskupin.

(7) Operaterji distribucijskih sistemov predložijo operaterju prenosnega sistema in nosilcu bilančne skupine potrebne podatke za izvedbo obračuna odstopanj med odjemom in oddajo plina ali vodika na prenosnem sistemu ločeno po bilančnih skupinah in podskupinah na distribucijskem sistemu. Pri tem so posebej po bilančnih skupinah navedeni podatki o prevzemu plina ali vodika v distribucijski sistem prek prevzemnih mest na distribucijskem sistemu. (30.0)

(8) Podrobnejša pravila o izravnavi odstopanj, ki so objektivna, pregledna in nediskriminatorna, določi operater prenosnega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih. (39.5)

43. člen (transakcije s plinom in vodikom) (D 31)

(1) Podjetja plinskega ali vodikovega gospodarstva in končni odjemalci na prenosnem sistemu izvajajo transakcije s količinami plina ali vodika v prenosnem sistemu v virtualni točki, ki jo upravlja operater prenosnega sistema. Vsaka sprememba lastništva plina ali vodika v prenosnem sistemu se zavede s transakcijo na virtualni točki.

(2) Šteje se, da so vse transakcije količin plina ali vodika v prenosnem sistemu med posameznimi udeleženci trga izvedene v virtualni točki in na ravni obračunskega intervala ne glede na vstopno ali izstopno točko prenosnega sistema in ne glede na določbe posameznih pogodb o dobavi.

(3) Pri transakcijah s količinami plina ali vodika v virtualni točki je dopustna tudi transakcija brez sklenjene pogodbe o prenosu, če je za obseg količin, ki so predmet transakcije, sklenjena pogodba o prenosu na vstopni točki in pogodba o prenosu na izstopni točki za obračunsko obdobje ali obdobja, na katera se transakcija nanaša.

(4) Podjetja plinskega ali vodikovega gospodarstva in končni odjemalci lahko izvedejo transakcijo s količinami plina ali vodika v virtualni točki pod pogojem, da svojo udeležbo v virtualni točki registrirajo pri operaterju prenosnega sistema in prijavijo želeno transakcijo v skladu s pravili o delovanju virtualne točke, ki so določena v sistemskih obratovalnih navodilih.

(5) Operater prenosnega sistema mora preizkusiti skladnost napovedane transakcije ali transakcij podjetij plinskega ali vodikovega gospodarstva ali končnih odjemalcev v skladu s pravili o delovanju virtualne točke. Če operater prenosnega sistema ugotovi, da se veriga transakcij podjetij plinskega ali vodikovega gospodarstva ali končnih odjemalcev ne konča ali je ni mogoče uskladiti, zavrne vse prijavljene transakcije v taki verigi. Operater prenosnega sistema potrdi transakcije z uporabo pravila največjega ujemanja (t. i. »lesser rule«).

(6) Operater prenosnega sistema v virtualni točki sledi in beleži vse transakcije plina ali vodika od vstopa v sistem do izstopa iz sistema, vključno s transakcijami na osnovi virtualnega toka plina ali vodika v prenosni sistem iz virov na distribucijskih sistemih. (30.0)

44. člen (storitve virtualne točke)

(1) Operater prenosnega sistema mora za transakcije na virtualni točki zagotoviti obravnavo vseh udeležencev na trgu pod preglednimi in nediskriminatornimi pogoji. (31)

(2) Uporabniki virtualne točke morajo operaterju prenosnega sistema plačati stroške registracije udeležbe in stroške za posamezne transakcije. Plačilo za storitve virtualne točke določi operater prenosnega sistema po predhodnem soglasju agencije.

45. Člen **(posebna določba za terminale za UZP, pridobivalna plinovodna omrežja in skladišča)**

(1) Določba 50. člena tega zakona se uporablja tudi za dostop do terminala za UZP in do pridobivalnih plinovodnih omrežij, razen za dele omrežij in naprav, ki se uporabljajo za lokalno obratovanje na mestu, kjer se pridobiva plin. (32.1, 2, 3), (31.1 – dostop UZP)

(2) V čezmejnih sporih se uporabljajo postopki za reševanje sporov države članice EU, ki je pristojna za pridobivalno plinovodno omrežje, in zavrne dostop. Če je več držav članic EU pristojnih za pridobivalno plinovodno omrežje, se te države članice med seboj posvetujejo. Če pridobivalno plinovodno omrežje izvira iz tretje države in je na ozemlju ali v teritorialnem morju Republike Slovenije prva vstopna točka v omrežje držav članic EU, se na podlagi posvetovanja med zadevnimi državami članicami Republika Slovenija posvetuje z zadevno tretjo državo. (32.4)

(3) Določba 50. člena tega zakona se uporablja tudi za dostop do skladišča plina ali skladiščne zmogljivosti plinovodov, kadar je zagotovitev učinkovitega dostopa do tega sistema nujna zaradi oskrbe odjemalcev iz tehničnih ali ekonomskih razlogov, in za organiziranje dostopa do sistemskih storitev. (33.1)

(4) Določbe tega člena ne veljajo za systemske storitve in za prehodna skladišča, ki so povezana s terminali za UZP in se uporabljajo pri postopku vnovičnega uplinjanja ter pri poznejšem dovajanju plina v prenosni sistem. (33.2)

(5) Uporabnik skladiščnega sistema lahko sklene pogodbo o dobavi s konkurenčnim podjetjem plinskega gospodarstva, ki ni lastnik ali operater sistema ali z njim povezano podjetje. (33)

3. pododdelek: Dostop do distribucijskega sistema

46. člen **(dostop na izstopnih točkah iz prenosnega sistema)**

(1) Operater distribucijskega sistema vsem uporabnikom distribucijskega sistema zagotavlja dostop do prenosnega sistema na izstopnih točkah iz prenosnega sistema, na katerih je na prenosni sistem priključen distribucijski sistem, na katerem izvaja dejavnost operaterja distribucijskega sistema.

(2) Druga oseba ne more sama neposredno pridobiti dostopa iz prejšnjega odstavka.

47. Člen **(pogodba o dostopu do distribucijskega sistema)**

(1) Pravna ali fizična oseba, ki je lastnik objekta, ima s priključitvijo objekta na distribucijski sistem omogočen dostop do sistema v skladu s pogoji za priključitev, sistemskimi obratovalnimi navodili.

(2) Lastnik objekta sklene pogodbo o dostopu z operaterjem distribucijskega sistema za posamezno odjemno mesto. Pogodba o dostopu se lahko sklene za manjšo zmogljivost, kot je tehnična zmogljivost priključka, v okviru soglasja za priključitev. Lastnik objekta lahko za sklenitev

pogodbe o dostopu pooblasti dobavitelja, ki pogodbo o dostopu sklene v imenu in za račun lastnika objekta.

(3) Zavrnitev sklenitve pogodbe o dostopu za zahtevano zmogljivost pomeni zavrnitev dostopa po 50. členu tega zakona.

(4) Operater sistema mora pred sklenitvijo pogodbe o dostopu obvestiti uporabnika sistema o pravicah in obveznostih dobavitelja ter končnega odjemalca seznaniti s seznamom dobaviteljev končnim odjemalcem.

48. Člen (enotni račun)

(1) Dobavitelj lahko končnim odjemalcem priključenim na distribucijski sistem izdaja enotni račun za dobavljen plin ali vodik in za uporabo sistema. Operater distribucijskega sistema mora omogočiti dobaviteljevo izdajanje enotnega računa za odjemna mesta, za katera je dobavitelj pridobil soglasje končnega odjemalca.

(2) Operater distribucijskega sistema in dobavitelj skleneta sporazum o izdajanju enotnega računa dobavitelja po vzorcu, ki ga objavi agencija na svoji spletni strani, v roku enega meseca od prejema dobaviteljeve zahteve za sklenitev sporazuma.

(3) Operater distribucijskega sistema lahko zavrne sklenitev pogodbe ali odstopi od sporazuma o izdajanju enotnega računa, če dobavitelj ne zagotavlja ustreznega zavarovanja za obveznosti iz sporazuma. Agencija v vzorcu sporazuma iz prejšnjega odstavka določi merila za zagotavljanje ustreznega zavarovanja in vrste ustreznih oblik zavarovanja.

4. Pododdelek: Dostop do vodikovih terminalov D 35, 36, 37

49. člen (dostop do vodikovih terminalov)

(1) Dostop do vodikovega terminala se izvaja po sistemu pogodbenega dostopa uporabnikov. Operaterji terminalov morajo zagotoviti objektivna, pregledna in nediskriminaturna merila za izvajanje pogodbenega dostopa za uporabnike terminala, skladno z navodili agencije. (36.1)

(2) Agencija spremlja pogoje za dostop tretjih strani do vodikovih terminalov in njihov vpliv na trg vodika. Glede na lastno oceno lahko sprejme in objavi navodila za minimalne vsebine pogodbe o dostopu do vodikovega terminala in navodila o načinu pogajanja o dostopu do vodikovega terminala v dobri veri. (36.2)

50. člen
(zavrnitev dostopa in priključitve na sistem plina in vodika)

(1) Operater sistema plina ali vodika lahko zavrne dostop do sistema:

- zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, (38.1)
- če dostop do sistema onemogoča izvajanje naloženih obveznosti javne službe iz 65. ali 104. člena tega zakona.

(2) Razloge za zavrnitev dostopa do sistema mora operater sistema utemeljiti na podlagi objektivnih ter tehnično in ekonomsko upravičenih meril in jih nemudoma pisno sporočiti potencialnemu uporabniku sistema, ki zahteva dostop do sistema. Zavrnenemu potencialnemu uporabniku sistema mora operater omogočiti tudi vpogled v vso dokumentacijo, povezano z zavrnitvijo. (38.6)

(3) O sporih v zvezi z zavrnitvijo dostopa do sistema odloča agencija po postopku, določenem v zakonu, ki ureja agencijo.

(4) Operater sistema, ki zavrne dostop do sistema zaradi pomanjkanja zmogljivosti ali pomanjkanja povezav, na zahtevo potencialnega uporabnika sistema, ki mu je dostop zavrnil, izvede potrebne razširitve sistema, če je to gospodarno ali če je zavrneni potencialni uporabnik sistema, lahko tudi skupaj z drugimi potencialnimi uporabniki sistema, pripravljen plačati stroške razširitve sistema v obliki plačila nesorazmernih stroškov. (38.2)

(5) Če po pogajanjih med operaterjem sistema in potencialnim uporabnikom sistema iz prejšnjega odstavka ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti sistema, o tem odloči na zahtevo tega potencialnega uporabnika sistema agencija. Agencija določi pogoje povečanja zmogljivosti sistema ali zavrne zahtevo. (38.2)

(6) Operater sistema lahko zavrne dostop do sistema za plin iz obnovljivih virov in nizkoogljivi plin le na podlagi 20. in 36. člena Uredbe (EU) 2024/1789. (38.3)

51. člen
(zavrnitev dostopa do sistema plina zaradi podnebnih ciljev) D38.4

(1) Operater sistema plina lahko zavrne dostop ali priključitev uporabnika ali ga odklopi od sistema zaradi izvajanja ukrepov za izpolnjevanje ciljev podnebne nevtralnosti v skladu z NEPN, pod naslednjimi pogoji:

- da je v razvojnem načrtu iz 126. člena tega zakona predvidena razgradnja prenosnega sistema ali njegovih ustreznih delov;
- da je agencija odobrila načrt razgradnje sistema na podlagi 132. člena tega zakona in
- da je operater distribucijskega sistema plina, ki je oproščen predložitve načrta razgradnje obvestil agencijo o načrtovani razgradnji distribucijskega omrežja ali njegovega dela. (38.4)

(2) Agencija pripravi in za posameznega operaterja sistema sprejeme regulativni okvir za zavrnitev dostopa in odklop od sistema zaradi izvajanja ukrepov za izpolnjevanje ciljev podnebne nevtralnosti v skladu z NEPN, ki temeljijo na objektivnih, preglednih in nedistkriminatornih merilih. Agencija pri pripravi regulativni okvir za zavrnitev dostopa in odklop od sistema upošteva lokalne

energetske koncepte, zahteve za zmanjšanje in opustitev rabe plina in ostale zadevne interese. (38.5)

(3) Agencija in operater sistema morata pri izvajanju tega člena upoštevati pravice končnih uporabnikov, še posebej iz 14. člena tega zakona. Vsaka zavrnitev dostopa ali priključitve in vsak odklop po tem členu mora operater ustrezno utemeljiti in omogočiti vpogled v vso dokumentacijo, povezano z zavrnitvijo. (38.5, 38.6)

3. ODDELEK: SISTEMSKA OBRATOVALNA NAVODILA IN TEHNIČNA VARNOST OBRATOVANJA

52. člen (sistemska obratovalna navodila) D10

(1) Sistemska obratovalna navodila, ki urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih sistemov, morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna. (10.1) (39.5)

(2) S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti uredijo: (10.1)

1. tehnični in drugi pogoji za varno obratovanje sistemov z namenom zanesljive in kakovostne oskrbe s plinom ali vodikom, vključno s posegi v varovalni pas plinovoda ali vodikovoda;
2. način izvajanja dostopa do sistema;
3. način zagotavljanja sistemskih storitev in izravnave odstopanj;
4. postopki za obratovanje sistemov v kriznih stanjih;
5. pogoji za priključitev na sistem in način priključitve na sistem;
6. splošni pogoji za prevzem, dobavo in odjem plina ali vodika;
7. tehnični pogoji za medsebojno priključitev in delovanje sistemov različnih operaterjev sistemov;
8. pogoji izpolnjevanja in vzdrževanja zahtevanih fizikalnih in kemijskih parametrov plina ali vodika za prevzem v sistem, prenos in oddajo iz sistema;
9. enotna in podrobna pravila o izmenjavi podatkov, lastništvu podatkov in odgovornosti za merjenje porabe.

(3) V sistemskih obratovalnih navodilih morajo biti opredeljene vloge in odgovornosti operaterjev sistemov, dobaviteljev, odjemalcev, proizvajalcev in po potrebi drugih udeležencev na trgu glede na pogodbene dogovore, obveznosti do odjemalcev, izmenjavo podatkov ter pravil glede poravnave, lastništvo podatkov in odgovornost za merjenje porabe.

(4) Sistemska obratovalna navodila za posamezen prenosni ali distribucijski sistem izda po javnem pooblastilu operater sistema, ki na tem sistemu opravlja dejavnost operaterja sistema, in jih objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. (10.2)

(5) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše obvezno vsebino sistemskih obratovalnih navodil.(39.5)

(6) Pred objavo sistemskih obratovalnih navodil mora operater sistema pridobiti soglasje agencije.

53. člen **(tehnična varnost obratovanja) D10**

(1) Tehnični predpisi, ki jih na podlagi 32. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE in 172/21 – ZOEE; v nadaljnjem besedilu: EZ-1) izda minister in ki se nanašajo na področje plina ali vodika, morajo zagotavljati tudi tehnično varnost obratovanja, interoperabilnost sistemov ter morajo biti objektivni in nediskriminatorni. Energetski objekti, naprave in napeljave pravne ali fizične osebe morajo izpolnjevati tehnične normative in standarde ter druge pogoje, določene v tehničnih predpisih iz prejšnjega stavka, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev. (10.1)

(2) Operater sistema določi in objavi tehnične zahteve za kakovost plina in po potrebi za posamezni plin iz zmesi ter za kakovost vodika, ki se lahko prevzame v sistem v njegovem upravljanju. Operater sistema spremlja kakovost plina in vodika najmanj na vstopu v sistem in temu primerno preračuna značilne parametre ter jih objavi skupaj s kurilno vrednostjo plina ali vodika v sistemu. Operater distribucijskega sistema, ki na svojem sistemu nima vstopne točke razen iz drugega sistema, lahko privzame podatek o kakovosti plina ali vodika iz tega drugega sistema.

(3) Operater sistema je odgovoren za doseganje in vzdrževanje primernih parametrov kakovosti plina ali vodika v omrežju in na odjemnih mestih znotraj vnaprej določenih toleranc, kar dosega z izvajanjem različnih ukrepov, ki jih določi v sistemskih obratovalnih navodilih. Med ukrepi za doseganje in vzdrževanje kakovosti plina ali vodika so tudi zmanjšanje ali prekinitev prevzema plina ali vodika v sistem. (10.2) (50.3)

(4) Pravna ali fizična oseba, ki kot investitor ali izvajalec želi izvajati gradbena dela v varovalnem pasu prenosnega sistema ali v varovalnem pasu distribucijskega sistema, mora pred začetkom del o nameravanih posegih obvestiti operaterja sistema in pridobiti njegovo soglasje in zakoličbo poteka sistema. Soglasje za izvedbo gradbenih del v varovalnem pasu prenosnega ali distribucijskega sistema po tem zakonu se šteje za mnenje po zakonu, ki ureja graditev objektov. Gradbena dela morajo biti izvedena v skladu z izdanim soglasjem.

4. ODDELEK: PRIKLJUČEVANJE NA SISTEM IN MOŽNOST ODKLOPA UPORABNIKA SISTEMA

54. člen (priključitev na sistem – soglasje)

(1) Za priključitev na sistem ali njeno spremembo mora pravna ali fizična oseba, ki je lastnik obstoječega ali predvidenega objekta, ki ga želi priključiti na sistem (v nadaljevanju tega člena: potencialni uporabnik), pridobiti soglasje za priključitev. Soglasje za priključitev po tem zakonu se šteje za mnenje po zakonu, ki ureja graditev objektov. Operater sistema v soglasju za priključitev določi priključno mesto na omrežju, pogoje za priključitev ter obseg pravic za uporabo sistema (priključno moč ali druge omejitve). Podrobnejše pogoje in merila za soglasje za priključitev določajo sistemska obratovalna navodila.

(2) Dokončno soglasje za priključitev velja dve leti. V tem času mora pravna ali fizična oseba, ki je pridobila soglasje za priključitev (v nadaljevanju: imetnik soglasja) za priključitev objekta, izpolniti vse pogoje, predpisane v soglasju za priključitev, in operaterju naročiti izvedbo priključitve. Veljavnost soglasja za priključitev lahko operater sistema na zahtevo imetnika soglasja za priključitev podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto. Zahtevo za podaljšanje mora imetnik soglasja za priključitev podati 30 dni pred iztekom veljavnosti soglasja za priključitev. V primeru zamud operaterja sistema se soglasje samodejno podaljša za čas teh zamud, kar mora operater sistema sporočiti imetniku soglasja, katerega objekt še ni priključen na sistem.

(3) O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu operater sistema z odločbo v upravnem postopku.

(4) Potencialni uporabnik sistema nima pravice do priključitve ali izdaje soglasja za priključitev, če:

- ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
- bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v delovanju sistema ali
- bi priključitev operaterju sistema povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.

(5) V primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka ima potencialni uporabnik pravico do priključitve v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili, če sam krije nesorazmerno visoke stroške, ki pomenijo nesorazmerni del stroškov gradnje priključka do točke v sistemu, kjer je priključitev možna, ali nesorazmerni del stroškov, potrebnih za povečanje zmogljivosti ali obsega obstoječega omrežja, ali kombinacijo obojega, pri čemer glede na razvojni načrt in skupni scenarij ni pričakovati, da bi v razumnem času prišlo do povečanja uporabe sistema na novem priključku ali obstoječem omrežju v tolikšnem obsegu, ki bi omogočal normalno amortizacijo naložbe.

(6) Pri določitvi nesorazmerno visokih stroškov mora operater sistema upoštevati predvsem:

- obseg potrebne investicije;
- predvidene dodatne prihodke operaterja sistema glede na predvideni obseg uporabe priključka s strani imetnika soglasja;
- predvidene dodatne spremembe stroškov operaterja sistema, kot na primer stroške za vzdrževanje in obratovanje novega priključka ali povečanja zmogljivosti sistema;
- predvideni regulirani donos na sredstva operaterja sistema;
- razvojni načrt omrežja in skupni scenarij.

(7) Nesorazmerne stroške izračuna operater sistema tako, da so ob predvidenem obsegu uporabe priključka v ekonomski dobi uporabe priključka in ob pokritju nesorazmernih stroškov s strani imetnika soglasja pokriti vsi stroški operaterja sistema, vključno s predvidenim reguliranim donosom na sredstva. Izračun mora temeljiti na metodah, ki se uporabljajo za ocenjevanje investicij, in mora upoštevati časovno vrednost denarja. Če v času amortizacije dela sistema ali priključka, za katerega je uporabnik sistema plačal nesorazmerne stroške, pride do priključitve dodatnih uporabnikov sistema, mora operater sistema povrniti imetniku soglasja ustrezni del nesorazmernih stroškov.

(8) Podrobnejši način in postopek določitve nesorazmernih stroškov predpiše operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih. (10.2)

(9) O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča agencija.

(10) Po dokončnosti odločbe o soglasju za priključitev skleneta operater sistema in imetnik soglasja pisno pogodbo o priključitvi, s katero pogodbeni stranki uredita medsebojna razmerja, ki se nanašajo na izvedbo priključka in priključitev, ter medsebojna razmerja v zvezi z lastnino in vzdrževanjem priključka ter naprav, vgrajenih na odjemnem mestu.

(11) Imetnik soglasja mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če se spremenijo osnovni parametri odjema iz sistema ali prevzema plina ali vodika v sistem iz izdanega soglasja.

(12) Potencialnemu uporabniku sistema, ki je na območju posebne ali izključne pravice izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema, lahko operater prenosnega sistema izda soglasje za priključitev le, če operater distribucijskega sistema zavrne priključitev tega uporabnika sistema zaradi premajhne zmogljivosti distribucijskega sistema. V postopku izdaje soglasja za priključitev na prenosni sistem na območju posebne ali izključne pravice izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema se lahko udeležuje postopka izdaje soglasja kot stranski udeleženec imenovani operater distribucijskega sistema na predmetnem območju.

(13) Za proizvajalca plina ali vodika, ki se želi priključiti in v sistem oddajati plin ali vodik, ne velja omejitev priključitve na prenosni sistem iz prejšnjega odstavka.

(14) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za priključitev na skladiščni sistem, terminal za UZP in pridobivalno plinovodno omrežje.

55. člen **(prenos soglasja za priključitev)**

(1) Če imetnik soglasja za priključitev umre (fizična oseba) ali preneha obstajati (pravna oseba), če gre za spremembo gradbenega dovoljenja zaradi spremembe investitorja ali zaradi pravnega prometa z objektom, priključenim na sistem, se soglasje za priključitev prenese na pravno ali fizično osebo, ki pridobi te objekte, naprave ali napeljave.

(2) Pravna ali fizična oseba iz prejšnjega odstavka vstopi kot pravni naslednik v vse pravice in obveznosti prejšnjega imetnika soglasja za priključitev, ki se nanašajo na priključitev zadevnih objektov, naprav in napeljav na sistem.

(3) Pravna ali fizična oseba, ki na podlagi sprememb iz prvega in drugega odstavka tega člena pridobi objekte, naprave ali napeljave, mora najpozneje v 30 dneh po prejemu sodne ali

upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti operaterja sistema in o tem predložiti dokazila, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.

56. člen (pogodba o priključitvi)

(1) Pred priključitvijo objekta uporabnika na sistem operater sistema in lastnik objekta skleneta pogodbo o priključitvi, ki določa postopek, tehnične zahteve in pogoje priključitve objekta na omrežje ter je skladna s soglasjem o priključitvi in sistemskimi obratovalnimi navodili.

(2) Vsebina pogodbe o priključitvi je lahko del pogodbe o dostopu.

(3) V primeru spremembe lastništva objekta, se pravice in dolžnosti iz pogodbe o priključitvi prenesejo na novega lastnika objekta.

57. člen (tehnične zahteve za naprave uporabnika sistema)

(1) Postroji, naprave in napeljave uporabnika sistema morajo izpolnjevati predpisane tehnične zahteve, s katerimi se zagotavljata njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja. Za izpolnjevanje tehničnih zahtev za objekt, napravo ali napeljavo ter njeno vgradnjo, obratovanje in vzdrževanje, vključno z dovodom zraka in odvodom dimnih plinov pri končnem odjemalcu ali proizvajalcu, je odgovoren lastnik.

(2) Uporabnik na distribucijskem sistemu vsako leto opravi vizualni pregled ustreznosti notranje plinske ali vodikove napeljave s pomočjo kontrolnega seznama, ki ga na svoji spletni strani objavi operater distribucijskega sistema.

(3) Lastnik objekta zagotovi, da se pregled notranje plinske ali vodikove napeljave ter posegi na regulatorju tlaka in merilni napravi lahko izvede tudi na pobudo in v prisotnosti operaterja sistema, njegovega zastopnika ali energetskega inšpektorja.

(4) Vse posege in dela na regulatorju tlaka in merilnih napravah v zvezi z namestitvijo, prestavitvijo in vzdrževanjem merilnih naprav in regulatorjev tlaka pri odjemalcu izvaja izključno operater sistema ali po njegovem pooblastilu za to usposobljen izvajalec. Strošek posegov iz tega odstavka se krije iz stroška za meritve, ki je določen v ceniku operaterja sistema.

(5) Operater sistema začasno odkloni priključitev novih objektov, naprav in napeljav na svoj sistem ali lahko odklopi uporabnika sistema, če je s strani pristojnega organa obveščen ali na podlagi uradnih evidenc izve, da objekti, naprave ali omrežje uporabnika sistema ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih zahtev ali da gre za nedovoljen objekt po zakonu, ki ureja graditev objektov.

(6) Priključitev na sistem ali nadaljevanje prenosa ali distribucije plina ali vodika izvede operater sistema po odpravi pomanjkljivosti.

58. člen **(priklučevanje proizvodnih virov)**

(1) Operater sistema plina v sistemskih obratovalnih navodilih določi pregledne in učinkovite postopke ter tarife za nediskriminatorno priklučevanje proizvajalcev plina (vključno s plinom iz obnovljivih virov in nizkoogljičnega plina), in sicer v skladu z zmogljivostmi, opredeljenimi v razvojnem načrtu, pri čemer imajo obrati za proizvodnjo obnovljivega plina in nizkoogljičnega plina prednost pri priklučevanju proizvodnih virov. (10.2 pogojno, ker je samo ops) (41.1) (45) (58.1.c)

(2) Priključnina in stroški priklučitve upoštevajo načelo »energetska učinkovitost na prvem mestu«, ki se uporablja za razvoj omrežja v skladu z Direktivo (EU) 2023/1791. (58.1.a)

(3) Operater sistema plina ne sme zavrniti priklučitve ekonomsko upravičenih in tehnično izvedljivih zahtev za priklučitev novega ali že obstoječega, a še ne priklučenega proizvodnega vira plina iz obnovljivih virov in nizkoogljičnega plina, razen pod pogoji iz 54. člena tega zakona.

(4) Operater sistema plina v razumnih rokih zagotovi oceno zahtev za prevzem biometana v sistem, ponudbo in izvedbo priklučitve, če tako predvidevajo sistemski obratovalni navodila. (41.2, 41.3), (45) (44.8) (58.1.b)

(5) Agencija lahko v metodologiji za določitev regulatornega okvira iz 138. člena tega zakona (metodologija za določitev regulativnega okvira) upošteva stroške in naložbe operaterja sistema zaradi izpolnjevanja obveznosti, ki se ne povrnejo neposredno s priklučnino in stroški priklučitve, kolikor stroški ustrezajo stroškom učinkovitega in strukturno primerljivega reguliranega operaterja. (58.2)

59. člen **(priklučevanje skladišč, terminalov za UZP in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem)**

(1) Operater prenosnega sistema mora v sistemskih obratovalnih navodilih določiti pregledne in učinkovite postopke ter tarife za nediskriminatorno priklučevanje skladišč plina in vodika, terminalov za UZP, vodikovih terminalov in industrijskih odjemalcev na prenosni sistem. (42.1)

(2) Operater prenosnega sistema ne sme zavrniti priklučitve novega skladišča plina ali vodika, terminala za UZP, vodikovega terminala ali industrijskega odjemalca na podlagi morebitnih prihodnjih omejitev glede razpoložljivih zmogljivosti omrežja ali dodatnih stroškov, povezanih s potrebnim povečanjem zmogljivosti. Operater prenosnega sistema mora ob upoštevanju določb, ki urejajo priklučevanje, za novo priklučitev zagotoviti zadostno vstopno in izstopno zmogljivost. (42.2)

60. člen **(začasni odklop)**

(1) Operater sistema lahko začasno odklopi uporabnika sistema zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,

- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

(2) Za predvideni odklop operater sistema izbere čas, ki čim manj prizadene uporabnika sistema.

(3) Operater sistema o predvidenem odklopu pravočasno obvesti uporabnika sistema v pisni obliki ali na drug osebni način. Pri večjem številu odjemalcev in kadar osebno obveščanje ni stroškovno učinkovito, pa v sredstvih javnega obveščanja in na spletu vsaj 48 ur pred odklopom.

(4) Operater sistema ne odgovarja za škodo, ki uporabniku sistema nastane zaradi začasne omejitve ali prekinitve prenosa ali distribucije plina ali vodika zaradi vzdrževalnih del na sistemu, če ravna v skladu s tem zakonom in sam ni odgovoren za nastanek razloga za vzdrževalna dela.

61. člen **(odklop po predhodnem obvestilu)**

(1) Operater sistema odklopi uporabnika sistema na posameznem odjemnem ali prevzemnem mestu po predhodnem obvestilu, če ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti, in sicer če uporabnik sistema:

1. moti dobavo plina ali vodika drugim uporabnikom sistema;
2. odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo operaterja sistema, dostop do vseh delov priključka, zaščitnih in merilnih naprav ter energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje;
3. omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov sistema;
4. na opomin operaterja sistema ne zniža odjema ali oddaje količine plina ali vodika na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku;
5. na opomin operaterja sistema ne prilagodi oddaje plina ali vodika v skladu z zahtevanimi parametri kakovosti plina ali vodika;
6. onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin in drugih parametrov plina ali vodika;
7. uporablja ali oddaja plin ali vodik brez zahtevanih ali dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih;
8. ne plača odstopanj ali omrežnine za uporabo sistema v roku, določenem v skladu s sistemskimi obratovalnimi navodili ali dobavitelju nadomestne oskrbe ne plača stroškov oskrbe s plinom;
9. v roku, ki ga določi operater sistema ali pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani ali ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci, ali ne izpolni predpisanih tehničnih zahtev;
10. nima veljavne pogodbe o dobavi plina ali vodika na določenem odjemnem ali prevzemnem mestu ki določa bilančno pripadnost ali če dobavitelj pisno obvesti operaterja, da je dobavitelj ali končni odjemalec odstopil od pogodbe o dobavi na določenem odjemnem ali prevzemnem mestu, razen v primerih iz 24. člena tega zakona.

(2) Operater distribucijskega sistema ne sme odklopiti ranljivega odjemalca iz razloga iz 8. ali 9. točke prejšnjega odstavka, če so izpolnjeni pogoji za nujno oskrbo iz 22. člena tega zakona.

(3) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi, ali dobavitelj, ki mu je končni odjemalec ali proizvajalec sporočil, da odstopa od pogodbe o dobavi, operaterja distribucijskega sistema obvesti o odstopu najpozneje zadnji delovni dan znotraj odpovednega roka.

(4) Če dobavitelj odstopi od pogodbe o dobavi iz razlogov na strani končnega odjemalca ali proizvajalca, je zavezanec za plačilo vseh stroškov, ki iz tega naslova nastanejo operaterju distribucijskega sistema, končni odjemalec ali proizvajalec. Odjem odjemalca se v takem primeru šteje kot neupravičen odjem.

(5) V primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja ali uporabnika sistema, ki je končni odjemalec, operater distribucijskega sistema odjemno mesto, ki je predmet te pogodbe o dobavi, izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja skladno s postopkom menjave dobavitelja za konkretno odjemno mesto končnega odjemalca.

(6) Dobavitelj, ki je odstopil od pogodbe o dobavi zaradi neplačila stroškov dobavljenega plina, lahko do odčitka zaključnega stanja merilne naprave, ki ga opravi operater distribucijskega sistema, z enostransko izjavo odstop prekliče.

(7) Operater distribucijskega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih iz 52. člena tega zakona podrobneje določi obveznosti in postopek ravnanja operaterja distribucijskega sistema in dobavitelja v primeru odstopa od pogodbe o dobavi s strani dobavitelja, končnega odjemalca ali proizvajalca ter vrste stroškov iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Operater sistema gospodinjanskega odjemalca o odklopu obvesti vsaj deset dni vnaprej, poslovnega odjemalca in proizvajalca pa vsaj osem dni vnaprej.

(9) V primeru iz 10. točke prvega odstavka tega člena operater prenosnega sistema začne postopek odklopa nemudoma po prejemu pisnega obvestila dobavitelja in hkrati obvesti odjemalca skladno s prejšnjim odstavkom. V primeru ko pogodba o dobavi preneha veljati pred izvedbo odklopa, izravnavo za obdobje od prenehanja veljavnosti pogodbe o dobavi do izteka naslednjega dne po poteku roka iz prejšnjega odstavka, ki začne teči z dnem prejema obvestila s strani odjemalca, zagotavlja dotedanji nosilec bilančne skupine odjemalca.

62. člen

(odklop brez predhodnega obvestila)

Operater sistema odklopi uporabnika sistema brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik sistema z obratovanjem svojih energetskih objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje;
- uporabnik sistema ob pomanjkanju plina ne upošteva ukrepov o omejevanju odjema plina iz sistema v skladu z načrtom za izredne razmere;
- uporabnik sistema brez soglasja operaterja sistema priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave.

63. člen (vnovična priključitev)

(1) Operater sistema uporabnika sistema, ki je bil odklopljen, na njegove stroške znova priključi na sistem po odpravi razlogov za odklop in ob izpolnjevanju pogojev iz tega oddelka tega zakona.

(2) Če uporabnik sistema v primeru odklopa iz 60. in 61. člena tega zakona v roku treh let ne odpravi razlogov za odklop, ga operater sistema trajno odklopi.

(3) Priključitev uporabnika sistema na priključku, kjer je bil izveden trajni odklop, je mogoča kot nova priključitev na sistem.

(4) Operater sistema, ki je uporabnika sistema neutemeljeno odklopil ali mu prekinil prenos ali distribucijo plina ali vodika, mora v 24 urah od ugotovitve neutemeljenega odklopa ali prekinitve na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika sistema na svoj sistem in uporabniku sistema nemudoma povrniti stroške, povezane z neutemeljenim odklopom.

(5) Operater sistema ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj uporabnika sistema, zaradi katerih ga je odklopil po predhodnem obvestilu ali brez predhodnega obvestila.

(6) Uporabnik sistema ima pravico do povračila škode, ki mu je bila povzročena zaradi neutemeljenega odklopa operaterja sistema.

(7) Če se uporabnik znova priključi na sistem v manj kot enem letu, ob priklopu plača fiksne stroške omrežnine v času odklopa.

64. člen (odklop na zahtevo uporabnika)

(1) Uporabnik sistema, ki je imetnik soglasja za priključitev na sistem, lahko zahteva od operaterja sistema, da njegovo odjemno mesto odklopi od omrežja.

(2) Operater sistema uporabnika sistema na njegove stroške znova priklopi na sistem, če izpolnjuje pogoje za priklop. Če traja odklop iz prejšnjega odstavka dlje kot tri leta, mora uporabnik sistema pred vnovičnim priklopom pridobiti novo soglasje za priključitev na sistem iz 54. člena tega zakona in skleniti novo pogodbo o priključitvi.

(3) Operater sistema lahko uporabniku sistema, ki je zahteval odklop, zavrne vnovično priključitev na sistem ali izdajo novega soglasja za priključitev, dokler uporabnik sistema ne poravna vseh obveznosti iz pogodbe o prenosu ali dostopu in pogodbe o priključitvi na sistem, ki izvirajo iz časa pred odklopom.

(4) Operater sistema v sistemskih obratovalnih navodilih podrobneje uredi medsebojna razmerja in plačilo stroškov v primeru vnovičnega priklopa, če je bil odklop izveden na zahtevo uporabnika sistema.

(5) Če se uporabnik znova priključi na sistem v manj kot enem letu, mora ob priklopu plačati fiksne stroške omrežnine v času odklopa.

IV. POGLAVJE: PRENOS, SKLADIŠČENJE IN TERMINALI UZP

1. ODDELEK: GOSPODARSKA JAVNA SLUŽBA DEJAVNOST OPERATERJA PRENOSNEGA SISTEMA

65. člen **(gospodarska javna služba)**

- (1) Dejavnost operaterja prenosnega sistema plina je obvezna državna gospodarska javna služba.
- (2) Dejavnost operaterja prenosnega sistema vodika je državna gospodarska javna služba.
- (2) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja prenosnega sistema obsega:
 1. izvajanje prenosa;
 2. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje prenosnega sistema;(39.1.a)
 3. razvoj in razgradnja sistema ob upoštevanju ekonomskih pogojev in predvidenih potreb uporabnikov sistema, upoštevanju zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema in usmeritev razvojnega načrta operaterja prenosnega sistema iz 126. člena tega zakona, vključno z obveznostmi iz Uredbe (EU) 2024/1787; (39.1.a)
 4. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti prenosnega sistema, da omogoča ekonomsko razumne zahteve za priključitev in dostop do sistema;
 5. zagotavljanje zanesljivosti dobave plina ali vodika z ustrezno zmogljivostjo in zanesljivostjo sistema;
 6. zagotavljanje sistemskih storitev; (39.1.a)
 7. vodenje bilančne sheme;
 8. ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj odjema in oddaje plina ali vodika od napovedi;
 9. posredovanje kateremu koli drugemu operaterju prenosnega sistema, operaterju skladiščnega sistema, operaterju terminala za UZP in operaterju distribucijskega sistema zadostnega obsega informacij, da se lahko zagotovita prenos in skladiščenje plina ali vodika, ki bosta združljiva z varnim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema;
 10. pravočasno zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema; (39.1.d)

11. vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju, opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega sistema; (50.4)
12. vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje kakovosti plina ali vodika v sistemu, tudi v skladu z veljavnimi in v sistemskih obratovalnih navodilih opisanimi standardi kakovosti plina ali vodika; (39.4) (50.3)
13. napoved porabe plina ali vodika ter potrebnih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri uporabnikih sistema;
14. nediskriminatorno obravnavanje posameznih uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij; (39.1.b)
15. druge naloge, določene s predpisi EU, zakonom, predpisi in splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil;
16. organiziranje izravnalnega trga in upravljanje virtualne točke;
17. izvajanje nalog za omogočanje in izvedbo postopkov solidarnostne pomoči držav članic EU pri oskrbi s plinom;
18. sodelovanje z operaterji distribucijskih sistemov z namenom učinkovitega sodelovanja med udeleženci na trgu, ki so priključeni na sistem na veleprodajnem, maloprodajnem in izravnalnem trgu. (39.3)

(3) Gospodarsko javno službo dejavnost operaterja prenosnega sistema izvaja operater prenosnega sistema, ki pridobi koncesijo in izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona.

(4) Operater prenosnega sistema vzpostavi zadostno čezmejno zmogljivost za vključitev evropske prenosne infrastrukture, prilagojene vsem ekonomsko upravičenim in tehnično izvedljivim zahtevam po zmogljivosti, ob upoštevanju zanesljivosti oskrbe s plinom ali vodikom. (39.2) (50.2)

(5) Operaterji prenosnih sistemov nabavljajo energijo, ki jo potrebujejo za opravljanje svojih dejavnosti, po preglednih, nediskriminatornih in tržno zasnovanih postopkih. (39.10)

(6) Operater prenosnega sistema lahko sklepa tehnične dogovore glede delovanja povezovalnih plinovodov ali vodikovodov med Republiko Slovenijo in državami članicami EU ali med Republiko Slovenijo in tretjimi državami, ki morajo biti v skladu s predpisi Republike Slovenije in EU ter odločitvami agencije. Operater prenosnega sistema v osmih dneh od sklenitve tehničnega dogovora z vsebino seznaniti ministrstvo in agencijo.

66. člen

(način izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema)

(1) Za izvajanje gospodarske javne službe operaterju prenosnega sistema Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo za celotno območje Republike Slovenije, in sicer za največ 35 let.

(2) Za koncesijo iz prejšnjega odstavka ni dovoljeno podeljevati posebnih ali izključnih pravic.

(3) Dejavnost operaterja prenosnega sistema lahko izvaja koncesionar, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima v lasti prenosni sistem,
- ima certifikat operaterja prenosnega sistema in
- je imenovan za operaterja prenosnega sistema. (39.8)

(4) Če lastnik prenosnega sistema ne izpolnjuje pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz prejšnjega odstavka, mora najpozneje v enem letu od veljavnosti uporabnega dovoljenja za prenosni sistem izpolniti te pogoje, sicer se uporabi 52. člen tega zakona o ukrepih v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema.

67. člen (podelitev koncesije)

(1) Glede podelitve koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema se uporabljajo predpisi o gospodarskih javnih službah in javno-zasebnem partnerstvu, če ni s tem zakonom posamezno vprašanje urejeno drugače.

(2) Vlada z uredbo o koncesiji in o načinu izvajanju gospodarske javne službe operaterja prenosnega sistema, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi splošne, pregledne, nediskriminatorne in sorazmerne pogoje, ki jih mora izpolnjevati pravna ali fizična oseba za pridobitev koncesije in način izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema. Lastništvo prenosnega sistema ali njegovega dela, certifikat operaterja prenosnega sistema in imenovanje za operaterja prenosnega sistema niso pogoj za pridobitev koncesije. Če koncedent omogoči koncesionarju pridobitev stvarnih pravic na nepremičninah v lasti države ali drugih ugodnosti v zvezi z izvajanjem koncesije, mora te ugodnosti nuditi vsakemu koncesionarju pod enakimi pogoji.

(3) Koncesijo lahko pridobi vsaka pravna ali fizična oseba, ustanovljena v državi članici EU ob upoštevanju omejitev predpisov in odločitev Evropske Unije v zvezi z lastništvom pravnih iz tretjih držav.

(4) O podelitvi koncesije odloči na zahtevo stranke vlada z odločbo. Za podelitev koncesije se na podlagi 5. točke prvega odstavka 11. člena Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19) ne izvede postopek oddaje koncesije po navedenem zakonu ali drug konkurenčni postopek, določen s predpisi o javno-zasebnem partnerstvu. Za postopek izdaje odločbe iz tega odstavka se uporabljajo tudi določbe zakona, ki ureja storitve na notranjem trgu.

(5) O razlogih za zavrnitev podelitve koncesije ministrstvo v 30 dneh po dokončnosti odločbe, s katero je podelitev koncesije zavrnjena, obvesti Evropsko komisijo.

(6) Po dokončnosti odločbe o podelitvi koncesije skleneta koncesionar in koncedent koncesijsko pogodbo.

68. člen
(financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost operaterja prenosnega sistema se financira iz omrežnine in drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

69. člen
(gradnja in obratovanje prenosnega sistema)

(1) V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za gradnjo objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema in se izvaja skladno s predpisi iz področja umeščanja objektov v prostor in gradnje objektov, lahko kot investitor nastopa koncesionar gospodarske javne službe, ki opravlja dejavnost operaterja prenosnega sistema, ali tretja oseba na podlagi druge alineje petega odstavka 129. člena tega zakona.

(2) Prejšnji odstavek se uporablja tudi za izdajo uporabnega dovoljenja ali drugega posamičnega akta, s katerim je dovoljeno obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema.

(3) Ministrstvo v 30 dneh po dokončnosti odločbe državnega organa, organa občine ali nosilca javnih pooblastil, s katero je bila koncesionarju gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema onemogočena izvedba investicije ali obratovanje objekta ali naprave, ki je del prenosnega sistema, obvesti Evropsko komisijo. (8.12)

(4) V primeru prenosa lastništva dela prenosnega sistema med operaterjem prenosnega sistema plina in vodika znotraj istega podjetja, se na novega lastnika prenesejo tudi dovoljenja in pravice do uporabe zemljišč, ki se nanašajo na preneseni del prenosnega sistema. (8.11)

**2. ODDELEK: LOČEVANJE PRENOSNIH SISTEMOV IN OPERATERJEV
PRENOSNIH SISTEMOV PLINA IN VODIKA**

1. Pododdelek: Lastniška ločitev

70. člen
(lastništvo prenosnega sistema)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki ima v lasti prenosni sistem plina ali vodika, mora v skladu s tem zakonom izvajati dejavnost operaterja prenosnega sistema. Druga oseba, razen operater prenosnega sistema, ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta operater prenosnega sistema izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema, razen če ni v tem delu zakona drugače določeno. (60.1.a) (68.1)

(2) Zahteva iz prejšnjega odstavka je izpolnjena, če dve pravni ali fizični osebi ali več pravnih ali fizičnih oseb, ki imata ali imajo v lasti prenosni sistem, ustanovita ali ustanovijo skupno podjetje, ki deluje kot operater prenosnega sistema v dveh ali več državah članicah EU. Drugo podjetje ne more biti udeleženo v skupnem podjetju, razen če je bilo certificirano kot neodvisni operater prenosnega sistema. Lastnika ali lastniki prenosnega sistema, ki sta ustanovila ali so ustanovili skupno podjetje, morata ali morajo izpolnjevati pogoje iz 71. , 73. in 74. člena tega

zakona ali pogoje za neodvisnega operaterja prenosnega sistema iz 77. člena tega zakona. (7.3) (60.4)

71. člen (prepovedi za proizvajalce, dobavitelje, operaterje sistema in osebe, ki jih nadzirajo)

(1) Ista pravna ali fizična oseba ne sme ali iste pravne ali fizične osebe ne smejo:

- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 32. točke 3. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave plina ali vodika, in hkrati izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 21. točke 3. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom ali uveljavljati pravice nad njima ali
- izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 32. točke 3. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom in hkrati izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 21. točke 3. člena tega zakona nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave plina ali vodika, ali uveljavljati pravice nad njim. (60.1.b) (68.1)

(2) Za podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave iz prejšnjega odstavka, se šteje tudi podjetje, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje in dobave po zakonu, ki ureja oskrbo z električno energijo. Za operaterja prenosnega sistema in prenosni sistem iz prejšnjega odstavka se štejeta tudi sistemski operater in prenosni sistem po zakonu, ki ureja oskrbo z električno energijo. (60.3)

(3) Ista pravna ali fizična oseba ne more ali iste osebe ne morejo imenovati članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu in hkrati izvajati neposrednega ali posrednega nadzora iz 32. točke 3. člena tega zakona ali uveljavljati pravic nad podjetjem, ki opravlja dejavnost proizvodnje ali dobave plina ali vodika. (60.1.c) (68.1)

(4) Določbe tega člena ne pomenijo odstopa od zahteve iz prvega odstavka 70. . člena tega zakona.

72. člen (opredelitev pravic)

Pravice iz prvega in tretjega odstavka 71. člena tega zakona vključujejo zlasti pravico:

- do izvajanja glasovalnih pravic,
- do imenovanja članov nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, ali
- na poslovnem deležu, ki presega polovico osnovnega kapitala ali delnic družbe. (60.2)

73. člen
(prepovedi glede članstva v organih)

Ista pravna ali fizična oseba ne sme biti hkrati:

- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, pri operaterju prenosnega sistema ali osebi, ki ima v lasti prenosni sistem, ali predstavnik v zvezi z lastniškim upravljanjem prenosnega sistema električne energije ali prenosnega sistema plina ali vodika.
- član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki je zakoniti zastopnik podjetja, ki izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave plina, vodika ali električne energije. (60.1.d)

74. člen
(posebna določba v primeru državnega lastništva)

Če je oseba iz 25. ali 27. člena tega zakona Republika Slovenija ali druga država članica EU, občina ali organ teh oseb, se šteje, da so zahteve iz 71. in 73. člena tega zakona izpolnjene, če dva ločena organa teh oseb izvajata nadzor iz 32. točke 3. člena tega zakona nad operaterjem prenosnega sistema ali prenosnim sistemom in nad podjetjem, ki opravlja dejavnost na področju proizvodnje ali dobave. (60.5)

75. člen
(dolžnost ukrepanja za odpravo razlogov, ki pomenijo kršitve prepovedi)

(1) Oseba, pri kateri nastane razlog, ki pomeni kršitev zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona, stori vse, da se razlog odpravi, ter mora o nastanku razloga in ukrepih obvestiti agencijo.

(2) Operater prenosnega sistema obvesti agencijo po prejšnjem odstavku, takoj ko izve za razlog, ki pomeni kršitev zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona, in pri tem stori vse, da se razlog odpravi.

(3) Operater prenosnega sistema agencijo obvesti tudi o vsaki načrtovani transakciji, zaradi katere bi bila lahko potrebna vnovična preučitev izpolnjevanja zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona. (tudi 71.3)

(4) Agencija nadzira izpolnjevanje zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona. Če pri nadzoru ugotovi, da je pri določeni osebi nastal razlog, ki pomeni kršitev teh zahtev, opozori osebo na razlog in dolžnost ukrepanja po prvem in drugem odstavku tega člena.

76. člen
(ukrepi agencije)

(1) Če v razumnem času, ki ni krajši od enega in ne daljši od šestih mesecev od dne, ko je bila agencija obveščena o razlogu po prvem, drugem ali tretjem odstavku prejšnjega člena ali ko je agencija opozorila na razlog po četrtem odstavku prejšnjega člena, razlog v zvezi z zahtevami iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona ni odpravljen, agencija z odločbo:

- prepove izvajanje glasovalnih pravic ali lastniških upravičenj v zvezi z upravljanjem manj od polovičnega lastniškega deleža v nasprotju s 25. členom tega zakona;
- naloži prodajo deleža na osnovnem kapitalu ali lastniškega deleža na prenosnem sistemu, kolikor presega delež, ki ne pomeni kršitve 25. člena tega zakona;
- ugotovi, da je bil član uprave, nadzornega sveta ali drugega organa, ki zastopa podjetje, imenovan v nasprotju s tem zakonom ali da je bila oseba, ki pomeni lastnika prenosnega sistema, pooblaščen v nasprotju s tem zakonom ter pristojnemu organu predlaga uvedbo postopka za razrešitev ali odvzem pooblastila;
- prepove izvajanje posrednega ali neposrednega nadzora iz 32. točke 3. člena tega zakona.

(2) Agencija lahko z odločbo naloži enega ali več ukrepov iz prejšnjega odstavka, vendar v obsegu, kolikor je to nujno potrebno, da se odpravi razlog kršitve zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona.

(3) Če je odločbo iz prvega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilitvijo, ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilitvijo ne sme presegati 100.000 eurov.

(4) Če z ukrepi iz tega člena ni mogoče odpraviti razloga kršitve z zahtevami iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat.

2. Pododdelek: Neodvisni operater prenosnega sistema

77. člen (izjema od lastniškega ločevanja)

(1) Ne glede na iz 70. , 71. in 73. člen tega zakona mora operater prenosnega sistema, ki deluje kot vertikalno integrirano podjetje, izpolnjevati zahteve iz 77. do 87. člena tega zakona. (60.7)

(2) Podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ne smejo prevzeti neposrednega ali posrednega nadzora iz 32. točke 3. člena tega zakona ali uveljavljati pravic iz 71. člena tega zakona nad operaterji prenosnega sistema, ki delujejo na podlagi 70. do 76. člena tega zakona. (60.11)

78. člen (pravni status, identiteta in dejavnost neodvisnega operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti pravno obliko delniške družbe, družbe z omejeno odgovornostjo ali komanditne družbe. (63.3)

(2) Dejavnost operaterja prenosnega sistema obsega naslednje naloge: (63.2)

1. zastopanje operaterja prenosnega sistema v pravnem prometu in v kakršnih koli komunikacijah z agencijo, drugimi regulativnimi organi ter tretjimi osebami;
2. zastopanje operaterja prenosnega sistema v Evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov za zemeljski plin ali vodik;
3. odločanje o dostopu do sistema in opravljanje dejanj, potrebnih za njegovo izvajanje, pri čemer ne diskriminira posameznih uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij;
4. pobiranje vseh plačil v zvezi s prenosnim sistemom;
5. obratovanje, vzdrževanje in razvoj varnega, učinkovitega in ekonomičnega prenosnega sistema;
6. načrtovanje naložb za zagotovitev dolgoročne zmogljivosti sistema, da zadosti razumnemu povpraševanju in zanesljivosti oskrbe;
7. vzpostavitev ustreznih družb, tudi z enim ali več operaterji prenosnih sistemov, borzami plina in drugimi ustreznimi deležniki za napredek pri vzpostavljanju regionalnih trgov ali olajšanje procesa liberalizacije;
8. opravljanje skupnih storitev, tudi pravnih, računovodskih in informacijskih storitev, ter
9. druge naloge, ki jih določa ta zakon za operaterja prenosnega sistema.

(3) Operater prenosnega sistema ne sme v firmi družbe, v celotni podobi podjetja, v komunikacijah, pri trženju znamke in na objektih delovati tako, da ustvarja zmedo v zvezi z ločeno identiteto vertikalno integriranega podjetja ali njegovega dela. (63.4)

(4) Ne glede na pravno obliko družbe, ki je operater prenosnega sistema, mora imeti ta družba organe, kot jih zakon, ki ureja gospodarske družbe, določa za delniško družbo. Če ta zakon ne določa drugače, se za vlogo, naloge in odgovornost organov operaterja prenosnega sistema smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o organih delniške družbe. (63.3)

(5) Operater prenosnega sistema ne sme imeti enotirnega sistema upravljanja po zakonu, ki ureja gospodarske družbe. (63.3)

(6) Družbeniki operaterja prenosnega sistema ne smejo neposredno upravljati družbe ali voditi njenih poslov. (63.3)

79. člen

(sredstva, oprema in osebje operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti človeške, tehnične, fizične in finančne vire, potrebne za izpolnjevanje svojih obveznosti in za opravljanje dejavnosti prenosa plina ali vodika. (63.1)

(2) Operater prenosnega sistema mora imeti v celoti v lasti prenosni sistem in druga sredstva, potrebna za opravljanje dejavnosti prenosa plina ali vodika. Druga oseba ne sme imeti deloma ali v celoti v lasti prenosnega sistema, na katerem ta operater prenosnega sistema izvaja dejavnost operaterja prenosnega sistema. (63.1.a)

(3) Osebj, potrebno za izvajanje dejavnosti prenosa plina ali vodika, vključno z opravljanjem vseh nalog družbe, mora biti zaposleno pri operaterju prenosnega sistema. (63.1.b)

(4) Del vertikalno integriranega podjetja ne sme drugemu delu podjetja dajati ali zagotavljati osebja, zanj opravljati storitev, najemati osebja, zaposlenega v drugem delu tega podjetja, ali opravljati storitev, ki jih opravlja drugi del podjetja. (63.1.c)

(5) Operater prenosnega sistema lahko opravlja storitve za vertikalno integrirano podjetje, če:

- opravljanje teh storitev ni diskriminatorno do uporabnikov sistema, je vsem uporabnikom sistema na voljo pod enakimi pogoji, ti pa ne omejujejo, izkrivljajo ali onemogočajo konkurence pri proizvodnji ali dobavi, in (63.1.c.i)
- je k pogojem za opravljanje teh storitev agencija dala soglasje pred začetkom opravljanja storitev. (63.1.c.ii)

(6) Operater prenosnega sistema ne sme deliti sistemov ali opreme informacijske tehnologije, fizičnih prostorov in sistemov za varnostni dostop z drugim delom vertikalno integriranega podjetja ali jih uporabljati skupaj z njim ter ne sme imeti istih svetovalcev ali zunanjih izvajalcev za sisteme ali opremo informacijske tehnologije in sisteme za varnostni dostop. (63.5)

80. člen **(finančni viri in finančna neodvisnost operaterja prenosnega sistema)**

(1) Operater prenosnega sistema zagotavlja finančna in druga sredstva, potrebna za ustrezno in učinkovito opravljanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema ter za razvoj in vzdrževanje učinkovitega, varnega in gospodarnega prenosnega sistema. (63.1.a) (64.2)

(2) Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 84. člena tega zakona mora vertikalno integrirano podjetje operaterju prenosnega sistema dati na voljo ustrezne finančne vire za naložbene projekte in nadomestitev obstoječih sredstev v ustreznem času in na zahtevo operaterja prenosnega sistema. (63.1.d)

(3) Operater prenosnega sistema obvesti agencijo o finančnih virih iz prejšnjega odstavka. (64.8)

(4) Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 84. člena tega zakona mora imeti operater prenosnega sistema pooblastilo za pridobivanje denarja na trgu kapitala, zlasti z izposojanjem in povečanjem kapitala. Ne glede na zakon, ki ureja gospodarske družbe, odločitev o najemu posojila ali izdaji dolžniških vrednostnih papirjev sprejme uprava operaterja prenosnega sistema, odločitev o povečanju kapitala operaterja prenosnega sistema pa nadzorni organ iz 38. člena tega zakona. (64.1.B)

(5) Operater prenosnega sistema mora imeti neodvisno od vertikalno integriranega podjetja dejanske pravice sprejemanja odločitev v zvezi s sredstvi, potrebnimi za obratovanje, vzdrževanje ali razvoj sistema. Brez poseganja v odločitve nadzornega organa iz 84. člena tega zakona sprejema odločitve v zvezi s sredstvi, potrebnimi za obratovanje, vzdrževanje ali razvoj sistema, uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti. (64.1.a)

(6) Računovodske izkaze operaterja prenosnega sistema revidira revizor, ki ne revidira vertikalno integriranega podjetja ali njegovega dela. (63.6)

81. člen

(komercialna, finančna in kapitalska razmerja v vertikalno integriranem podjetju)

(1) Komercialna in finančna razmerja med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema morajo biti v skladu s tržnimi pogoji. Posojila operaterja prenosnega sistema vertikalno integriranemu podjetju niso dovoljena. (64.6)

(2) Operater prenosnega sistema mora voditi evidenco komercialnih in finančnih razmerij iz prejšnjega odstavka ter agenciji na zahtevo omogočiti dostop do nje. (64.6)

(3) Operater prenosnega sistema mora predložiti agenciji v soglasje komercialne in finančne pogodbe ali sporazume z vertikalno integriranim podjetjem. (64.7) (78.6.e)

(4) Pogodba in sporazum iz prejšnjega odstavka, h kateremu ni dala soglasja agencija, sta nična. (78.6.e)

(5) Hčerinska podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ne smejo neposredno ali posredno imeti v lasti delnic ali deležev operaterja prenosnega sistema. (64.3)

(6) Operater prenosnega sistema ne sme imeti neposredno ali posredno v lasti delnic ali deležev hčerinskega podjetja vertikalno integriranega podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, ter ne sme prejemati dividend tega podjetja in imeti drugih finančnih koristi od tega podjetja. (64.3)

82. člen

(neodvisnost delovanja operaterja prenosnega sistema)

(1) Splošna struktura upravljanja in akt o ustanovitvi ali statut družbe operaterja prenosnega sistema morata zagotavljati dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema v skladu z 77. do 87. členom tega zakona. (64.4)

(2) Vertikalno integrirano podjetje ne sme neposredno ali posredno po svojih predstavnikih v organih operaterja prenosnega sistema določati ravnanja operaterja prenosnega sistema pri dejavnostih in upravljanju sistema ter zagotavljanju konkurenčnosti tega delovanja ali dejavnostih, potrebnih za pripravo desetletnega načrta za razvoj omrežja na podlagi 126. člena tega zakona. (64.4)

(3) Operater prenosnega sistema mora pri opravljanju nalog iz tega zakona in pri upoštevanju prvega odstavka 17. člena, točke a) prvega odstavka 6. člena, drugega, tretjega in petega odstavka 33. člena, šestega odstavka 33. člena ter prvega odstavka 13. člena [Uredbe \(EU\) 2024/1789](#) različne osebe ali subjekte obravnavati nediskriminatorno ter ne sme omejevati, izkrivljati ali preprečevati konkurence na področju proizvodnje ali dobave. (64.5)

(4) Vertikalno integrirano podjetje se mora vzdržati dejanj, ki operaterja prenosnega sistema ovirajo pri izpolnjevanju obveznosti iz tega zakona ali nanj vplivajo, ter od operaterja prenosnega sistema ne sme zahtevati, da mora od vertikalno integriranega podjetja pridobiti dovoljenje za izpolnjevanje teh obveznosti. (64.9)

(5) Uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti sprejema potrebne odločitve in izvaja dejanja, potrebna za zagotavljanje neodvisnega ravnanja operaterja prenosnega sistema.

83. člen (neodvisnost osebja)

(1) Odločitve v zvezi z imenovanjem, plačilom in prenehanjem mandata članov uprave operaterja prenosnega sistema sprejema nadzorni organ operaterja prenosnega sistema iz 84. člena tega zakona. (65.1)

(2) Nadzorni organ pisno obvesti agencijo o vsakem imenovanju, prenehanju mandata ali drugih odločitvah o pogojih za mandat članov uprave operaterja prenosnega sistema in oseb, odgovornih za izvršno upravljanje, njegovo trajanje in prenehanje, ter o razlogih za vsak predlog za prenehanje mandata teh oseb. (65.2)

(3) Odločitev nadzornega organa iz prvega odstavka tega člena učinkuje, če ji agencija v treh tednih po prejemu obvestila o odločitvi ne nasprotuje. (65.2)

(4) Agencija lahko nasprotuje odločitvi iz prvega in drugega odstavka tega člena, če se pojavijo dvomi o: (65.2/2)

- strokovni neodvisnosti osebe, imenovane za člana uprave, ali
- upravičenosti predčasnega prenehanja mandata.

(5) Za osebo, pristojno za upravljanje posameznega področja in člana uprave operaterja prenosnega sistema je lahko imenovana oseba, ki v treh letih pred imenovanjem ni imela strokovne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa ali poslovnega odnosa z vertikalno integriranim podjetjem ali njegovim delom, delničarji ali družbeniki s kontrolnim deležem, razen z operaterjem prenosnega sistema. (65.3)

(6) Prejšnji odstavek se uporablja za večino oseb, pristojnih za upravljanje, in večino članov uprave operaterja prenosnega sistema. Za druge člane uprave operaterja prenosnega sistema se uporablja zahteva, da v šestih mesecih pred imenovanjem niso opravljali nobene vodstvene ali druge pomembne dejavnosti v vertikalno integriranem podjetju. (65.8)

(7) Osebe, pristojne za upravljanje, člani uprave in zaposleni pri operaterju prenosnega sistema ne smejo imeti druge poklicne funkcije ali odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, od njega ne smejo pridobivati finančnih koristi ali imeti poslovnega odnosa z njegovimi delničarji ali družbeniki s kontrolnim deležem. (65.5)

(8) Plačilo oseb, odgovornih za upravljanje, članov uprave in zaposlenih pri operaterju prenosnega sistema ne sme biti odvisno od dejavnosti ali rezultatov vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema. (65.6)

(9) Predsednik ali član uprave ali druga oseba, odgovorna za upravljanje posameznega področja operaterja prenosnega sistema, ki ima časovno omejen mandat, lahko zoper odločitev operaterja prenosnega sistema ali njegovega organa, s katero mu ali ji je predčasno prenehal mandat, zahteva varstvo v sporu pred agencijo. O zahtevi za pravno varstvo zaradi predčasnega prenehanja mandata odloča agencija po postopku, določenem z zakonom, ki ureja agencijo. (65.6)

(10) Osebe, odgovorne za upravljanje posameznega področja, in člani uprave operaterja prenosnega sistema vsaj štiri leta po koncu svojega mandata pri operaterju prenosnega sistema ne smejo imeti poklicne funkcije, odgovornosti ali interesa v delu vertikalno integriranega podjetja, ki ni operater prenosnega sistema, in ne smejo imeti poslovnega odnosa z njegovimi delničarji oziroma družbeniki s kontrolnim deležem. (65.7)

(11) Delničarji ali družbeniki s kontrolnim deležem, kot določajo peti, sedmi in deseti odstavek tega člena, so oseba ali osebe, katere ali katerih delež glasovalnih pravic posamično ali skupaj dosega prevzemni prag po zakonu, ki ureja prevzeme.

(12) Peti do enajsti odstavek tega člena se uporabljajo za osebe, pristojne za izvršno upravljanje operaterja prenosnega sistema, in osebe, ki tem osebam neposredno poročajo o zadevah, povezanih z obratovanjem, vzdrževanjem in razvojem omrežja. (65.8/3)

(13) Odločitve iz sedmega in osmega odstavka 84. člena tega zakona sprejema uprava operaterja prenosnega sistema samostojno v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti. (66.1)

84. člen (nadzorni organ)

(1) Operater prenosnega sistema mora imeti nadzorni organ, oblikovan v skladu s tem členom. (66.1)

(2) Nadzorni organ je nadzorni svet operaterja prenosnega sistema. Nadzorni svet lahko izvaja naloge in pristojnosti nadzornega sveta po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, če to ni v nasprotju z določbami tega zakona ali uredb EU. (66.1)

(3) V nadzornem organu so naslednji člani:

- predstavniki vertikalno integriranega podjetja ali predstavniki podjetja, za katerega po zakonu, ki ureja prevzeme, velja domneva, da deluje usklajeno z vertikalno integriranim podjetjem;
- predstavniki delničarjev tretjih strani v skladu s pravili akta operaterja prenosnega sistema;
- predstavniki delavcev v skladu z zakonom, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju. (66.2)

(4) Glede odločitve o predčasnem prenehanju mandata predsednika ali člana nadzornega organa se uporablja druga alineja četrtega odstavka 83. člena tega zakona. (66.3)

(5) Vsaj za predsednika, njegove namestnike in toliko drugih članov nadzornega organa, da skupaj s predsednikom in njegovimi namestniki tvorijo več kot polovico vseh članov nadzornega organa, se uporabljajo drugi, tretji, peti in sedmi do enajsti odstavek 83. člena tega zakona. Vsi člani nadzornega organa morajo varovati tajnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobijo na podlagi članstva v nadzornem organu. (66.3)

(6) Nadzorni organ sprejema odločitve, ki lahko bistveno vplivajo na vrednost sredstev delničarjev v okviru operaterja prenosnega sistema, zlasti naslednje odločitve v zvezi z:

- odobritvijo letnih in dolgoročnejših finančnih načrtov,
- stopnjo zadolževanja operaterja prenosnega sistema in
- določitev zneska dividend, ki se razdeli delničarjem. (66.1)

(7) Odločitve, ki so v pristojnosti nadzornega organa, ne smejo vključevati odločitev, povezanih z rednim poslovanjem in vsakdanjimi dejavnostmi operaterja prenosnega sistema ter upravljanjem omrežja, vključno s sklepanjem pravnih poslov v zvezi s tem in sprejemanjem odločitev za njihovo izvajanje. (66.1)

(8) Nadzorni organ ne sme sprejemati odločitev, ki bi vplivale na dejavnosti, potrebne za pripravo desetletnega razvojnega načrta omrežja v skladu z 126. členom tega zakona, ali bi bile povezane z njimi. (66.1)

85. člen **(program za zagotavljanje skladnosti)**

(1) Operater prenosnega sistema pripravi program za zagotavljanje skladnosti, ki določa cilje in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in določa obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev. (67.1)

(2) K programu za zagotavljanje skladnosti mora pred začetkom njegove uporabe dati soglasje agencija. (67.1)

(3) Operater prenosnega sistema zagotovi izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti in spremljanje njegovega izpolnjevanja. Sistem in ukrepi za izvajanje programa in spremljanje njegovega izpolnjevanja so sestavni del programa. (67.1)

(4) Izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti neodvisno spremlja nadzornik za skladnost v skladu s 86. in 87. členom tega zakona. (67.2)

(5) Kadar operater prenosnega sistema sodeluje pri skupnem podjetju iz 70. člena tega zakona, oblikuje in izvaja program za zagotavljanje skladnosti skupno podjetje. Program za zagotavljanje skladnosti določa obveznosti, ki jih morajo zaposleni v skupnem podjetju izpolniti za uresničitev cilja preprečitve diskriminatornega in protikonkurenčnega ravnanja. Program iz prejšnjega stavka odobri ACER in se zanj ne uporablja drugi odstavek tega člena. Upoštevanje zastavljenih ciljev programa neodvisno spremljajo nadzorniki za skladnost v skupno podjetje vključenih operaterjev prenosnih sistemov.

86. člen **(nadzornik za skladnost)**

(1) Nadzorni organ operaterja prenosnega sistema imenuje nadzornika za skladnost, ki je lahko fizična ali pravna oseba. (67.2)

(2) K odločitvi o imenovanju nadzornika za skladnost mora dati soglasje agencija. (67.2)

(3) Agencija lahko zavrne soglasje k odločitvi o imenovanju nadzornika za skladnost zaradi pomanjkanja njegove neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti. (67.2)

(4) Nadzorni organ lahko po predhodnem soglasju agencije razreši nadzornika za skladnost. Na predlog agencije nadzorni organ razreši nadzornika za skladnost, če je razlog za predlog njegove razrešitve pomanjkanje neodvisnosti ali strokovne usposobljenosti. (67.11)

(5) Pogoje, ki veljajo za mandat, za zaposlitev nadzornika za skladnost in trajanje njegovega mandata sprejme nadzorni organ po predhodnem soglasju agencije. (67.6)

(6) Pogoji iz prejšnjega odstavka morajo zagotavljati neodvisnost nadzornika za skladnost tako, da se mu zagotovijo vsa potrebna sredstva za izpolnjevanje njegovih nalog. (67.6)

(7) Nadzornik za skladnost med mandatom ne sme imeti druge poklicne funkcije, odgovornosti, neposrednega ali posrednega interesa v nobenem delu ali z nobenim delom vertikalno integriranega podjetja ali njegovimi delničarji ali družbeniki s kontrolnim deležem. (67.6)

(8) Za nadzornika za skladnost se uporabljajo drugi in četrty do enajsti odstavek 83. člena tega zakona. (67.2)

87. člen **(naloge in pooblastila nadzornika za skladnost)**

(1) Nadzornik za skladnost je odgovoren za:

1. spremljanje izvajanja programa za zagotavljanje skladnosti,
2. pripravo letnega poročila, v katerem so določeni ukrepi za izvajanje programa za zagotavljanje skladnosti, ki ga predloži agenciji,
3. poročanje nadzornemu organu in izdajo priporočil o programu za zagotavljanje skladnosti in o njegovem izvajanju,
4. pisno obveščanje agencije o večjih kršitvah, storjenih pri izvajanju programa za zagotavljanje skladnosti, in
5. poročanje agenciji o komercialnih in finančnih odnosih med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema. (67.3)

(2) Nadzornik za skladnost predlagane odločitve glede naložbenega načrta ali posameznih naložb v sistem predloži agenciji najpozneje takrat, ko jih uprava operaterja prenosnega sistema predloži nadzornemu organu. (67.4)

(3) Če vertikalno integrirano podjetje na skupščini operaterja prenosnega sistema ali z glasovanjem članov nadzornega organa, ki jih je imenovala, prepreči sprejetje odločitve, zaradi česar se preprečijo ali zadržujejo naložbe, ki bi jih bilo v skladu z desetletnim razvojnim načrtom omrežja treba izvesti v naslednjih treh letih, nadzornik za skladnost o tem poroča agenciji, ki ravna v skladu s 129. členom tega zakona. (67.5)

(4) Nadzornik za skladnost redno ustno ali pisno poroča agenciji in ima pravico do rednega ustnega ali pisnega poročanja nadzornemu organu operaterja prenosnega sistema. (67.7)

(5) Nadzornik za skladnost se lahko udeležuje sej uprave operaterja prenosnega sistema, nadzornega organa in skupščine družbe. (67.8)

(6) Nadzornik za skladnost se mora udeležiti sej, na katerih se obravnavajo naslednje zadeve:

- pogoji za dostop do omrežja iz [Uredbe \(EU\) 2024/1789](#), zlasti v zvezi s tarifami, storitvami, povezanimi z dostopom tretjih strani, dodeljevanjem zmogljivosti in upravljanjem prezasedenosti, preglednostjo, usklajevanjem in sekundarnimi trgi;

- projekti za obratovanje, vzdrževanje in razvoj prenosnih omrežij, tudi naložbe v nove prenosne povezave, povečanje zmogljivosti in izboljšanje uporabe že vzpostavljenih zmogljivosti;
- nakupi ali prodaja energije, ki so potrebni za delovanje prenosnega sistema. (67.8)

(7) Nadzornik za skladnost spremlja, ali operater prenosnega sistema izpolnjuje zahteve iz 102. in 103. člena tega zakona. (67.9)

(8) Nadzornik za skladnost mora imeti dostop do ustreznih podatkov in prostorov operaterja prenosnega sistema ter do vseh informacij, potrebnih za opravljanje njegove naloge. Nadzornik za skladnost mora imeti dostop do pisarn operaterja prenosnega sistema brez vnaprejšnjega obvestila. (67.10) (67.12)

88. člen **(nadzor in ukrepi agencije)**

(1) Agencija nadzira izpolnjevanje zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona. (71.4)

(2) Poleg pooblastil iz tega zakona ima agencija pri nadzoru iz prejšnjega odstavka še naslednja pooblastila:

- spremlja komunikacijo med operaterjem prenosnega sistema in vertikalno integriranim podjetjem; (78.6.b)
- spremlja komercialne in finančne odnose med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema, vključno s posojili; (78.6.d)
- zahteva utemeljitev od vertikalno integriranega podjetja na podlagi obvestila nadzornika za skladnost v skladu s 83. členom tega zakona. (78.6.f)

(3) Pri izvajanju pooblastil agencija nadzira operaterja prenosnega sistema, vertikalno integrirano podjetje in z njim povezane družbe ali druge osebe, na katere se nanašajo zahteve iz 77. do 87. člena tega zakona. (78.6.g)

(4) O sporu med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema v zvezi z izpolnjevanjem zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona odloča agencija v postopku odločanja o sporih. (78.6.c)

(5) H komercialnemu in finančnemu sporazumu med vertikalno integriranim podjetjem in operaterjem prenosnega sistema mora dati soglasje agencija. Agencija izda soglasje, če je sporazum v skladu s tržnimi pogoji. (78.6.e)

(6) Agencija lahko vse ali posamezne naloge operaterja prenosnega sistema dodeli drugemu operaterju prenosnega sistema v skladu z drugim in tretjim odstavkom 98. člena tega zakona, če operater prenosnega sistema krši svoje obveznosti iz tega zakona, zlasti če gre za ponavljajoče se diskriminatorno ravnanje v dobro vertikalno integriranega podjetja. (78.6.h)

(7) Če pri nadzoru agencija ugotovi, da je pri operaterju prenosnega sistema, njegovem organu ali članu tega organa, pri vertikalno integriranem podjetju ali njegovem organu ali pri drugi osebi nastal razlog, ki pomeni kršitev v zvezi s temi zahtevami, ji ali mu z odločbo naloži, naj v določenem roku, ki ni krajši od enega in ne daljši od šest mesecev od dokončnosti odločbe, odpravi razlog kršitve.

(8) Če je odločbo iz prejšnjega odstavka tega člena treba izvršiti s prisilitvijo, ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, posamična denarna kazen v postopku izvršbe s prisilitvijo ne sme presegati 100.000 eurov.

(9) Če z ukrepi iz tega člena ni mogoče odpraviti razloga za kršitev zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona, začne agencija postopek preizkusa pogojev za certifikat. (71.4.b)

3. Pododdelek: Ločevanje operaterjev vodikovih sistemov

89. člen (Ločevanje operaterjev prenosnega sistema vodika) D68

Operater prenosnega sistema vodika mora biti lastniško ločen skladno z določbami tega zakona o lastniški ločitvi operaterja prenosnega sistema v obliki popolne lastniške ločitve ali v obliki neodvisnega operaterja prenosnega sistema. (68.1) (68.3)

90. člen (Integrirani operater prenosnega sistema vodika)

(1) Če je prenosni sistem vodika v lasti operaterja prenosnega sistema plina, se lahko imenuje integrirani operater prenosnega sistema vodika, ki izvaja dejavnost prenosa vodika kot neodvisni operater prenosnega sistema v skladu s tem zakonom. Integrirani operater prenosnega sistema vodika je ločena pravna oseba pod izključnim nadzorom operaterja prenosnega sistema plina in se zanj v celoti uporabljajo določbe tega zakona kot neodvisnem operaterju sistema. (68.4.1)

(2) Če je v skladu z drugim odstavkom 91. člena tega zakona odobrena izjema od horizontalne ločitve in je prenosni sistem vodika v lasti operaterja prenosnega sistema plina, ki izvaja dejavnost prenosa plina kot neodvisni operater sistema po tem zakonu, se lahko isti operater prenosnega sistema plina imenuje tudi za operaterja prenosnega sistema vodika, ki izvaja dejavnost prenosa vodika v obliki neodvisnega operaterja prenosnega sistema po tem zakonu. Takšno imenovanje velja le v obsegu in trajanju odobrene izjeme; po poteku izjeme se zagotovi najmanj pravna ločitev v skladu s prvim odstavkom 91. člena (horizontalna ločitev). (68.4.2)

(3) Podjetje, ki vključuje operaterja prenosnega sistema plina, ki je popolnoma lastniško ločen v skladu s členi 70. do 76. 74. tega zakona in integriranega operaterja prenosnega sistema vodika, ki deluje kot neodvisni operater prenosnega sistema, sme biti aktivno v proizvodnji ali dobavi vodika, ne pa v proizvodnji ali dobavi zemeljskega plina ali elektrike. Kadar tako podjetje izvaja dejavnost proizvodnje ali dobave vodika, mora operater prenosnega sistema plina v takem podjetju izpolnjevati zahteve za neodvisnega operaterja prenosnega sistema po tem zakonu. (68.4.3)

(4) Podjetje iz prejšnjega odstavka in noben njegov del ne sme rezervirati ali uporabljati pravic do zmogljivosti za prevzem vodika v sistem plina, ki ga upravlja. (68.4.3)

91. Člen **(horizontalno ločevanje operaterja prenosnega sistema vodika)**

(1) Kadar je operater prenosnega sistema vodika del podjetja, ki opravlja dejavnost prenosa ali distribucije plina ali električne energije, mora biti organiziran kot samostojna pravna oseba. (69.1)

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko dovoli izjema, za katero mora operater pridobiti pozitivno soglasje agencije. (69.2)

(3) Operater pripravi analizo stroškov in koristi za izjemo iz drugega odstavka tega člena. Če ima analiza pozitiven rezultat jo objavi brez poslovno občutljivih podatkov. (69.2)

(4) Na podlagi vloge in analize stroškov in koristi iz prejšnjega odstavka agencija pripravi oceno učinkov izjeme iz drugega odstavka tega člena, ki zajema vpliv izjeme na preglednost, navzkrižno subvencioniranje, omrežnino in čezmejno trgovanje ter določi časovni razpored pričakovanih prenosov sredstev iz sektorja plina v sektor vodika. (69.2, 69.4)

(5) Agencija na podlagi analize stroškov in koristi in ocene učinkov izda ali zavrne pozitivno soglasje k izjemi iz drugega odstavka tega člena. (69.2)

(6) Če agencija izda pozitivno soglasje k izjemi iz drugega odstavka tega člena, izjemo priglasijo Evropski komisiji skupaj z analizo stroškov in koristi ter oceno učinkov, pri čemer zagotovi varstvo poslovnih skrivnosti. (69.3)

(7) Agencija po odobritvi izjeme iz drugega odstavka tega člena pripravi in objavi oceno učinkov najmanj vsakih sedem let ali na podlagi utemeljene zahteve Evropske komisije. (69.4)

(8) Če agencija na podlagi ocene učinkov ugotovi, da nadaljnja uporaba izjeme iz drugega odstavka tega člena negativno vpliva na preglednost, navzkrižno subvencioniranje, omrežnino ali čezmejno trgovanje, ali če so prenosi sredstev iz sektorja plina v sektor vodika zaključeni, agencija izjemo iz drugega odstavka tega člena odpravi z odločbo. (69.5)

(9) Z odločbo iz prejšnjega odstavka agencija določi tudi primerno prehodno obdobje za vzpostavitev samostojne pravne osebe operaterja prenosnega sistema vodika.

4. Pododdelek: Certificiranje in imenovanje operaterja prenosnega sistema plina in vodika

92. člen **(certifikat)**

(1) Operater prenosnega sistema mora biti certificiran v skladu s tem zakonom in uredbo EU 2024/1789. (71.1)

(2) Certificiran je operater prenosnega sistema, ki ima certifikat.

(3) V postopku certificiranja agencija ugotavlja, ali vlagatelj zahteve za izdajo certifikata izpolnjuje pogoje za operaterja prenosnega sistema iz 70. , 71. , 73. in 74. člena tega zakona ali za izpolnjevanje zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona. (71.2)

93. člen (zahteva za certifikat)

(1) Postopek certificiranja se začne, ko lastnik ali operater prenosnega sistema vloži popolno vlogo za izdajo certifikata. Vloga je popolna, ko se zraven predložijo dokazila o izpolnjevanju zahtev iz 70. , 71. , 73. in 74. člena tega zakona ali izpolnjevanju zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona.

(2) Agencija ob prejemu popolne vloge za certificiranje izda potrdilo o prejemu popolne vloge, ki mora vsebovati rok odločitve o zahtevi za certificiranje in informacijo, pod kakšnimi pogoji se uporabi pravna domneva izdaje certifikata.

(3) Agencija mora o zahtevi odločiti v stotih dneh po prejemu popolne vloge. Če agencija do preteka tega roka stranki ne vroči odločitve o zahtevi za certificiranje, se domneva, da je agencija izdala certifikat. (71.5)

(4) Rok za izdajo odločbe ne teče, če je postopek prekinjen ali je bilo zadržano izvajanje predpisa, na podlagi katerega mora agencija odločiti.

(5) V postopku certificiranja ni mogoče zahtevati vrnitve v prejšnje stanje.

(6) V primeru domneve iz tretjega odstavka tega člena se popolna vloga in potrdilo o prejemu popolne vloge po preteku roka iz drugega odstavka tega člena tega zakona štejeta za izdan certifikat, razen če je agencija izdala zavrnilno odločbo v tem postopku. (71.5)

(7) Rok za vložitev pravnih sredstev zoper certifikat, ki je pravno veljaven na podlagi prejšnjega odstavka, začne teči naslednji dan po preteku roka iz drugega odstavka 94. člena tega zakona.

(8) Pravna domneva o izdanem certifikatu iz šestega odstavka tega člena se ne uporabi v postopkih na podlagi izrednih pravnih sredstev.

(9) Operater prenosnega sistema in podjetja, ki opravljajo dejavnost proizvodnje ali dobave, morajo agenciji in Evropski komisiji predložiti vse zahtevane informacije, ki jih potrebuje za izvajanje nalog v postopku certificiranja. (71.7)

(10) V postopku certificiranja mora agencija varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov. (71.8)

94. člen (predložitev Evropski komisiji)

(1) Odločitev agencije ali domnevo o izdaji certifikata iz tretjega odstavka 93. člena tega zakona agencija nemudoma predloži Evropski komisiji skupaj s podatki, ki se nanašajo na odločitev. (71.6)

(2) Odločitev agencije ali domneva izdaje certifikata iz tretjega odstavka 93. člena tega zakona začeta učinkovati po izdaji mnenja Evropske komisije ali po preteku roka iz prvega odstavka 14. člena [Uredbe \(EU\) 2024/1789](#). (71.5)

95. člen **(certificiranje v zvezi s tretjimi državami)**

(1) Če certificiranje zahteva lastnik ali operater prenosnega sistema, ki ga nadzoruje oseba ali osebe iz države ali držav, ki niso članice EU (v nadaljnjem besedilu: tretja država), ali ki je sam iz tretje države ali držav, se za postopek certificiranja in preizkus pogojev za certifikat uporabljajo 92. do 95. člen tega zakona, če ni drugače določeno. Za tretjo državo šteje tudi država članica EU, za katero velja odstopanje iz 87 in 88. člena Direktive (EU) 2024/1788. (72.1)

(2) Agencija o prejemu vloge in okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobile nadzor iz 32 točke 3. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema, nemudoma obvesti Evropsko komisijo. (72.1)

(3) Operater prenosnega sistema nemudoma obvesti agencijo o okoliščinah, zaradi katerih bi oseba ali osebe iz tretje države ali tretjih držav lahko pridobila ali pridobile nadzor iz 21. točke 3. člena tega zakona nad prenosnim sistemom ali operaterjem prenosnega sistema. (72.3)

(4) V postopku certificiranja po tem členu se ne uporablja domneva izdaje certifikata iz tretjega odstavka 93. člena tega zakona.

(5) Vlagatelj zahteve za izdajo certifikata iz prvega odstavka tega člena mora v postopku certificiranja agenciji dokazati, da izpolnjuje pogoje iz 70. , 71. , 73. in 74. člena ali zahteve iz 77. do 87. člena tega zakona ter da izdaja certifikata ne bo ogrozila zanesljivosti oskrbe Republike Slovenije ali druge države članice EU z energijo. Pri tem agencija upošteva:

- pravice in obveznosti EU v zvezi s tretjo državo, ki izhajajo iz mednarodnega prava ter iz sporazumov, sklenjenih z eno ali več tretjimi državami, katerih podpisnica je EU in ki obravnavajo zanesljivost oskrbe z energijo,
- pravice in obveznosti držav članic EU do tretje države, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih z njo, če so v skladu s pravom Evropske unije,
- lastništvo, dobavo ali druge komercialne odnose, ki bi lahko negativno vplivali na spodbude in zmožnost lastnika prenosnega sistema, operaterja prenosnega sistema za dobavo plina ali vodika državam članicam ali Uniji;
- druge posebne lastnosti primera in posamezne tretje države. (72.3)

(6) Agencija mora sprejeti osnutek odločitve v 100 dneh po prejemu vloge in nemudoma seznaniti Evropsko komisijo z njim ter z vsemi informacijami v zvezi z njim. (72.3 in 72.4)

(7) Agencija mora pred sprejetjem odločitve o certificiranju Evropsko komisijo zaprositi za mnenje o tem, ali stranka izpolnjuje prepovedi iz 70. , 71. , 73. in 74. člena tega zakona ali zahteve iz 77. do 87. člena tega zakona in ali lahko odobritev certificiranja ogrozi zanesljivost oskrbe EU z energijo. (72.5)

(8) Agencija izda odločbo v postopku certificiranja po tem členu v 50 dneh po izteku roka za izdajo mnenja Evropske komisije v skladu s šestim odstavkom 72. člena Direktive (EU) 2024/1788, pri čemer kar najbolj upošteva mnenje Evropske komisije. Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznaniti z odločitvijo in z vsemi informacijami v zvezi z njo. (72.8)

(9) Agencija lahko zavrne izdajo certifikata, če bi njegova izdaja ogrozila zanesljivost oskrbe Republike Slovenije ali druge države članice EU z energijo. (72.8)

(10) Dokončna odločba agencije in mnenje Evropske komisije se objavita skupaj v Uradnem listu Republike Slovenije. Če se dokončna odločba razlikuje od mnenja Evropske komisije, se objavi tudi obrazložitev odločbe agencije. (72.8)

96. člen **(postopek preizkusa pogojev za certifikat)**

(1) Agencija spremlja, ali operater prenosnega sistema izpolnjuje zahteve iz 70. , 71. , 73. in 74. člena tega zakona. Agencija po uradni dolžnosti začne postopek preizkusa pogojev za certifikat, če:

- prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema iz drugega odstavka 75. člena tega zakona;
- je seznanjena z načrtovano transakcijo iz tretjega odstavka 75. člena tega zakona;
- ugotovi, da obstaja utemeljen razlog za domnevo, da je prišlo ali bi lahko prišlo zaradi načrtovane spremembe pravic ali vpliva nad lastniki prenosnega sistema ali operaterja prenosnega sistema do kršitve zahtev iz 70. , 71. , 73. in 74. člena tega zakona ali zahtev iz 77. do 87. člena tega zakona v skladu z devetim odstavkom 88. člena tega zakona;
- tako utemeljeno zahteva Evropska komisija. (71.4)

(2) V postopku za preizkus pogojev za certifikat se uporabljajo določbe tega zakona o rednem postopku certificiranja, če ni v tem členu ta postopek urejen drugače.

(3) Domneva iz tretjega odstavka 93. člena tega zakona se uporablja v postopku preizkusa pogojev za certifikat le v primeru iz prve in četrte alineje prvega odstavka tega člena. Sto dnevni rok za uveljavitev domneve izdaje certifikata začne teči z dnem, ko agencija prejme obvestilo operaterja prenosnega sistema ali zahtevo Evropske komisije.

(4) Agencija z odločbo:

- odloči o skladnosti načrtovane transakcije z zahtevami iz 70. , 71. , 73. in 74. . člena tega zakona;
- potrdi certifikat;
- odvzame certifikat. (71.2)

(5) Odvzem certifikata začne učinkovati z dnem pravnomočnosti odločbe.

97. člen **(imenovanje operaterja prenosnega sistema)**

(1) Če so po dokončnosti odločbe o izdaji certifikata ali po vzpostavitvi domneve iz tretjega odstavka 93. . člena tega zakona pri določeni pravni ali fizični osebi izpolnjeni pogoji iz prve in druge alineje tretjega odstavka 66. člena tega zakona, jo s sklepom imenuje vlada na predlog agencije za operaterja prenosnega sistema.(71.2)

(2) Vlada na predlog agencije, na podlagi dokončne odločbe o ugotovitvi neizpolnjevanja pogojev, razveljavi sklep o imenovanju operaterja prenosnega sistema, če operater prenosnega

sistema ne izpolnjuje enega izmed pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona, pa ni mogoče pričakovati, da bo neizpolnjeni pogoj v razumnem času izpolnjen.

(3) Sklep o imenovanju ali razveljavitvi imenovanja se objavi v Uradnem listu EU in Uradnem listu Republike Slovenije ter pošlje Evropski komisiji. (71.2)

98. člen

(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema)

(1) Če eden izmed pogojev za izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona ni izpolnjen, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati njegove izpolnitve, ali če operater prenosnega sistema preneha izvajati dejavnosti operaterja prenosnega sistema in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi certificiranega operaterja prenosnega sistema v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici EU, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema na prenosnem sistemu operaterja, na katerega se nanaša razlog za neizpolnjevanje pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema;
- določi pogoje, pod katerimi mora lastnik ali morajo solastniki dati v uporabo prenosni sistem operaterju prenosnega sistema, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji, ter rok, v katerem mora lastnik ali morajo solastniki to storiti;
- odloči o drugih vprašanih glede razmerja med lastnikom ali solastniki prenosnega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema.

(2) Operater iz prve alineje prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti operaterja prenosnega sistema do prevzema opravljanja dejavnosti drugega operaterja prenosnega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali solastniki prenosnega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovi ali zagotovijo, da začne dejavnost operaterja prenosnega sistema na njihovem prenosnem sistemu izvajati operater prenosnega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 66. člena tega zakona, pa je obratovanje tega prenosnega sistema nujno za varno in zanesljivo oskrbo s plinom ali vodikom v Republiki Sloveniji ali na delu njenega ozemlja, ali gre za povezovalni plinovod ali vodikovod, agencija Republiki Sloveniji kot razlastitvenemu upravičencu predlaga začetek postopka razlastitve ali omejitve lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice za namen iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

3. ODDELEK: OPERATERJI SKLADIŠČNIH SISTEMOV IN TERMINALA ZA UZP

99. člen
(imenovanje operaterjev skladiščnih sistemov in sistemov za UZP)

(1) Lastnik ali lastniki skladiščnega sistema ali terminala za UZP pred začetkom obratovanja imenuje ali imenujejo najmanj enega operaterja skladiščnega sistema oziroma terminala za UZP. (73)

(2) Obdobje, za katero se imenuje operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP, določi agencija na zahtevo lastnika ali lastnikov skladiščnega sistema ali terminala za UZP z odločbo, pri čemer upošteva oceno učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja. (73)

100. člen
(naloge operaterja skladiščnega sistema in terminala za UZP)

(1) Operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP mora obratovati z varnimi, zanesljivimi in učinkovitimi napravami za prenos in skladiščenje ali z terminali za UZP, vzdrževati in razvijati naprave glede na gospodarske razmere in upoštevanje varovanja okolja ter zagotoviti ustrezne načine za izpolnitev obveznosti storitev. (39.1)

(2) Operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP ne sme diskriminirati uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij. (39.1)

(3) Operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP predloži operaterju prenosnega sistema, drugemu operaterju skladiščnega sistema, drugemu operaterju terminala za UZP ali operaterju distribucijskega sistema informacije za zagotovitev prenosa in skladiščenja, ki bosta združljiva z varnim in učinkovitim obratovanjem povezanega sistema. (39.1)

(4) Operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP uporabnikom sistema zagotovi informacije, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do sistema. (39.1)

(5) Operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP sodeluje z drugimi operaterji in operaterji sistemov v regiji da zagotovijo najučinkovitejšo uporabo zmogljivosti obratov in sinergije med njimi, pri tem pa upoštevajo celovitost sistema in njegovo delovanje ter se izogibajo ustvarjanju omejitev pri delovanju terminalov za UZP in skladišč plina. (39.9)

101. člen
(ločevanje operaterjev skladiščnih sistemov)

(1) Operater skladiščnega sistema, katerega objekti so tehnično ali gospodarsko potrebni za zagotavljanje učinkovitega dostopa do sistema zaradi oskrbe odjemalcev v skladu s tretjim odstavkom 45. člena tega zakona, ki je del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo in skladiščenjem, zlasti glede pravne oblike, organiziranosti in sprejemanja odločitev.

(2) Za zagotovitev neodvisnosti operaterja skladiščnega sistema operater iz prejšnjega odstavka pri organiziranju in delovanju zagotovi izvajanje najmanj naslednjih ukrepov:

- osebe, odgovorne za vodenje operaterja skladiščnega sistema, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega gospodarstva, ki so neposredno ali posredno odgovorni za vsakodnevno pridobivanje in dobavo plina;

- poklicni interesi oseb, odgovornih za vodenje operaterja skladiščnega sistema, morajo biti upoštevani na način, ki jim omogoča neodvisno delovanje;
- operater skladiščnega sistema mora imeti neodvisno od integriranega podjetja plinskega gospodarstva pravico odločanja o sredstvih, potrebnih za upravljanje, vzdrževanje in razvoj objektov za skladiščenje.

(3) Za izpolnjevanje nalog iz tretje alineje prejšnjega odstavka so dovoljeni mehanizmi za zaščito pravice matičnega podjetja do ekonomskega nadzora in nadzora upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matičnemu podjetju morata biti omogočeni predvsem potrditev letnega finančnega načrta ali drugega enakovrednega instrumenta operaterja skladiščnega sistema in določitev splošnih omejitev stopnje zadolževanja njegovega hčerinskega podjetja, razen pravice dajanja navodil za vsakodnevno poslovanje ali za posamezne odločitve o gradnji ali nadgradnji objektov za skladiščenje, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali drugem enakovrednem instrumentu.

(4) Operater skladiščnega sistema mora oblikovati program za zagotovitev skladnosti, ki podrobneje določa ukrepe iz prejšnjega odstavka in ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja, ter mora zagotoviti ustrezen nadzor nad izvajanjem tega programa. Program za zagotavljanje skladnosti mora določiti posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev teh ciljev. Oseba ali organ, ki je v operaterju odgovoren za spremljanje izvajanja programa za zagotovitev skladnosti, pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih, ki ga objavi tudi na njegovi spletni strani.

(5) Če Evropska komisija sprejme smernice za zagotovitev učinkovitega izpolnjevanja zahtev iz tega člena, operater skladiščnega sistema ravna v skladu s temi smernicami.

4. ODDELEK: ZAUPNOST PODATKOV ZA OPERATERJE PRENOSNIH SISTEMOV, SKLADIŠČNIH SISTEMOV IN TERMINALOV TER LASTNIKE PRENOSNIH SISTEMOV

102. člen (obveznost varovanja zaupnosti)

(1) Operater prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema ali terminala za UZP ali terminala vodika ter lastnik prenosnega sistema varuje zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih dobi ali je pridobil med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, ne glede na to, ali so določeni kot poslovna skrivnost. (40.1) (60.6) (54.1)

(2) Operater iz prejšnjega odstavka preprečuje diskriminatorno razkrivanje poslovno koristnih podatkov o svojih dejavnostih, zlasti pa ne sme razkriti poslovno občutljivih podatkov drugim delom podjetja, ki niso povezani z opravljanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema ali operaterja skladiščnega sistema ali operaterja terminala UZP ali vodikovega terminala, razen če in kolikor je to nujno potrebno za izvedbo pravnega posla. (40.1) (54.1)

(3) Lastnik prenosnega sistema, operater skladiščnega sistema ali operater terminala, in v primeru operaterja kombiniranega sistema tudi operater distribucijskega sistema, ter preostali deli podjetja, ki niso povezani z opravljanjem dejavnosti operaterja prenosnega sistema, ali operaterja

skladiščnega sistema ali operaterja terminala za UZP ali terminala vodika, ne smejo imeti skupnih služb, kot so skupne pravne službe, razen upravnih služb ali služb za informacijsko tehnologijo. (40.1)

(4) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji, ministrstvu in pristojnim organom ter koncedentu v okviru izvajanja gospodarske javne službe na podlagi koncesije. (54.3)

103. člen **(prepoved zlorabe podatkov in dolžnost objave)**

(1) Operater prenosnega sistema, operaterji skladiščnih sistemov ali operaterji terminalov za UZP pri prodaji ali nabavi plina ali vodika prek povezanih podjetij ne smejo zlorabiti poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb v okviru zagotavljanja dostopa do sistema ali pogajanja o njem. (40.2) (54.2)

(2) Operater prenosnega sistema, operaterji skladiščnih sistemov, operaterji terminalov za UZP ali vodikovega terminala morajo objaviti podatke, potrebne za učinkovito konkurenco in uspešno delovanje trga, razen poslovno občutljivih podatkov iz prejšnjega odstavka. (40.3) (54.3)

V. POGLAVJE: DISTRIBUCIJA

1. ODDELEK: GOSPODARSKA JAVNA SLUŽBA DEJAVNOST OPERATERJA DISTRIBUCIJSKEGA SISTEMA

104. člen **(gospodarska javna služba operaterja distribucijskega sistema plina in vodika)** **(43)**

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema je izbirna lokalna gospodarska javna služba. (43)

(2) Izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema lahko zagotovi občina na delu svojega območja ali na celotnem svojem območju na način, določen z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zakonom, ki ureja javno-zasebno partnerstvo in zakonom, ki ureja podeljevanje koncesijskih pogodb. (43)

(3) Če občina podeli za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema koncesijo, se za podelitev koncesije uporabljajo določbe zakona, ki ureja podeljevanje koncesijskih pogodb, poleg tega pa tudi zakona, ki ureja gospodarske javne službe, in

zakona, ki ureja javno-zasebno partnerstvo, če le nista v nasprotju z zakonom, ki ureja podeljevanje koncesijskih pogodb. (43)

105. člen
(naloge gospodarske javne služba operaterja distribucijskega sistema) D44

(1) Gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema obsega:

1. izvajanje distribucije;
2. varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti;(44.1)
3. razvoj in razgradnjo distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema; (44.1)
4. zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega; (44.1)
5. zagotavljanje zanesljivosti dobave in prevzema plina ali vodika, z ustrezno zmogljivostjo in zanesljivostjo omrežja; (44.1)
6. zagotavljanje nujne oskrbe;
7. posredovanje operaterjem sistema, skladišč in terminalov dovolj pravočasnih informacij, da je zagotovljen prenos in skladiščenje ter zanesljivo in učinkovito delovanje povezanega sistema; (44.4)
8. posredovanje potrebnih pravočasnih informacij uporabnikom sistema, da lahko uveljavljajo učinkovit dostop in uporabo distribucijskega sistema; (44.5)
9. vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje kakovosti plina ali vodika v sistemu in v primeru prevzema plina ali vodika od proizvajalca v distribucijski sistem. (44.2)
10. sodelovanje z operaterji prenosnih sistemov z namenom učinkovitega sodelovanja med udeleženci na trgu, ki so priključeni na njihov sistem na veleprodajnem, maloprodajnem in izravnalnem trgu. (44.7)

(2) Operater distribucijskega sistema ne sme diskriminirati uporabnikov sistema ali vrst uporabnikov sistema, zlasti ne v korist svojih povezanih podjetij. (44.3)

(3) Operater distribucijskega sistema obračuna prispevek za neupravičen odjem fizični ali pravni osebi, ki neupravičeno odjema plin ali vodik iz distribucijskega omrežja ali podaja napačne meritve uporabnika sistema, če merilna naprava ni pod nadzorom operaterja. Obračunavanje neupravičenega odjema in napačnih meritev operater distribucijskega sistema podrobneje določi v sistemskih obratovalnih navodilih. Operater distribucijskega sistema prispevek za neupravičen odjem vrednoti 25% nad najvišjo tržno vrednostjo za primerljivega odjemalca v Sloveniji v ocenjenem obdobju izvajanja neopravičenega odjema.

106. člen (povezan distribucijski sistem)

(1) Distribucijski sistem je praviloma priključen na prenosni sistem najmanj z enim priključkom. Distribucijski sistem je lahko priključen na drug distribucijski sistem le na podlagi predhodnega soglasja agencije in v primeru istega operaterja distribucijskega sistema.

(2) Agencija pri izdaji soglasja iz prejšnjega odstavka upošteva desetletni razvojni načrt prenosnega sistema in načrt razvoja distribucijskega sistema ter izda soglasje, če je:

- povezovanje distribucijskih sistemov stroškovno in razvojno smiselno in
- zagotovljena ustrezna varnost in zanesljivost obratovanja vseh zadevnih distribucijskih sistemov.

(3) Za tako povezane distribucijske sisteme operater distribucijskega sistema sprejme enoten akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine za distribucijski sistem.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja gospodarske javne službe v zvezi s postopkom podelitve koncesije, lahko občina v primeru soglasja agencije iz prvega odstavka tega člena neposredno podeli koncesijo izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema operaterju distribucijskega sistema, na katerega se novi sistem navezuje.

(5) Spremembe glede povezanih distribucijskih sistemov – zaradi ustanovitve novih občin ali njihovega preoblikovanja in spremembe koncesijskega razmerja v zadevnih občinah po izdaji soglasja iz prvega odstavka tega člena – ne vplivajo na veljavnost soglasja, če te spremembe ne spreminjajo varnosti in zanesljivosti obratovanja zadevnih distribucijskih sistemov. Če povezani distribucijski sistemi ne izpolnjujejo katerega izmed pogojev iz drugega odstavka tega člena, agencija razveljavi izdano soglasje.

(6) Operater distribucijskega sistema predloži drugim operaterjem distribucijskih sistemov, operaterju prenosnega sistema, operaterju terminala za UZP, dobaviteljem plina ali vodika na prevzemnih mestih v sistem, proizvajalcem in operaterju skladišnega sistema dovolj informacij, s katerimi zagotovi prenos in skladiščenje plina ali vodika tako, da bo zagotovljeno tudi zanesljivo in učinkovito obratovanje povezanega sistema.

107. člen (financiranje gospodarske javne službe)

Dejavnost operaterja distribucijskega sistema se financira iz omrežnine in drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe.

108. člen (izključna pravica) (D43)

(1) Občina lahko v skladu s predpisi o gospodarskih javnih službah na delu ali celotnem območju občine podeli izključno pravico za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema za največ 35 let. (43)

(2) Občina lahko v primeru, ko je podelila izključno pravico skladno s prejšnjim odstavkom tega člena na območju občine lahko podaljša izključno pravico za opravljanje izbirne lokalne gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema obstoječemu izvajalcu te službe brez posebnega izbirnega postopka v skladu s predpisi o gospodarskih javnih službah. (43)

(3) Če občina v skladu s prejšnjim odstavkom za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema na določenem območju podeli izključno pravico, sme na tem območju priključevati končne odjemalce na sistem le operater distribucijskega sistema, ki je imetnik te izključne pravice, razen v skladu z omejitvami in razlogi v 50. členu ter dvanajstem in trinajstem odstavku 54. člena tega zakona.

(4) Izključna pravica iz prvega odstavka tega člena se ne nanaša na območje zaprtega distribucijskega sistema plina ali na območje geografsko omejenega sistema vodika.

109. člen **(imenovanje operaterja distribucijskega sistema) (43)**

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema lahko izvaja pravna ali fizična oseba, ki:

- ima pravico izvajati to gospodarsko javno službo,
- ima v lasti ali najemu distribucijski sistem, ki sme obratovati v skladu s predpisi, ali ima pridobljeno gradbeno dovoljenje za izgradnjo distribucijskega sistema in
- je imenovana za operaterja distribucijskega sistema.

(2) Če operater distribucijskega sistema ni lastnik tega sistema ali njegovega dela, ki ima javni značaj, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega sistema za opravljanje nalog operaterja distribucijskega sistema po tem zakonu. V pogodbi se zlasti uredijo obseg in namen uporabe sistema, pravice in obveznosti glede priključevanja novih odjemalcev ter kritja nesorazmernih stroškov priključevanja, obveznosti glede prihodnjih razširitev omrežja, višina najemnine ali drugega plačila operaterja distribucijskega sistema, pogoji in način tekočega ter investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki operaterju distribucijskega sistema omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Agencija nadzira vsebino pogodbe in način njenega izvajanja v okviru nadzornih pooblastil po tem zakonu.

(3) Sistem ali del sistema ima javni značaj, če je potreben za napajanje več kot enega uporabnika sistema. Skupni deli sistema in notranji cevovodi instalacije, namenjeni napajanju posameznih uporabnikov sistema v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, in priključek na distribucijski sistem, ki je v skupnem lastništvu ali solastništvu lastnikov takšne stavbe, nimajo javnega značaja.

(4) Osebo, ki izpolnjuje pogoja iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena, na njeno zahtevo agencija za določeno obdobje z odločbo imenuje za operaterja distribucijskega sistema. Pri določitvi obdobja, za katero imenuje operaterja distribucijskega sistema, agencija upošteva oceno učinkovitosti in gospodarskega ravnotežja, pri čemer je v primeru podelitve koncesije to obdobje enako trajanju koncesije. Najdaljše obdobje, za katero agencija imenuje operaterja distribucijskega sistema, je 35 let.

(5) Agencija razveljavi akt o imenovanju operaterja distribucijskega sistema, če operater preneha izpolnjevati pogoje za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema iz prve in druge alineje prvega odstavka tega člena, in ni mogoče pričakovati, da bo neizpolnjeni pogoj v

razumnem času izpolnjen, ter če operater ravna v nasprotju z 105. in 111. do 115. členom tega zakona.

110. člen
(ukrepi v primeru prenehanja izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema) (43)

(1) Če pogoji za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema iz prvega odstavka 109. člena tega zakona niso izpolnjeni, pa v razumnem času ni mogoče pričakovati izpolnitve pogoja ali pogojev, ali če operater distribucijskega sistema preneha izvajati dejavnost operaterja distribucijskega sistema in v razumnem času ni pričakovati nadaljevanja izvajanja dejavnosti, agencija z odločbo:

- določi operaterja distribucijskega sistema v Republiki Sloveniji ali drugi državi članici EU, da začasno prevzame izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema na distribucijskem sistemu operaterja, na katerega se nanaša razlog neizpolnjevanja pogojev ali prenehanje izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema;
- določi pogoje, pod katerimi lastnik mora ali solastniki morajo dati v uporabo distribucijski sistem operaterju distribucijskega sistema, ki bo prevzel izvajanje dejavnosti po prejšnji alineji, ter rok, v katerem to mora ali morajo storiti;
- odloči o drugih vprašanih razmerja med lastnikom ali solastniki distribucijskega sistema in operaterjem iz prve alineje tega odstavka v zvezi z začasnim izvajanjem dejavnosti operaterja distribucijskega sistema.

(2) Operater iz prejšnjega odstavka opravlja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema do takrat, ko dejavnost prevzame drug operater distribucijskega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka 109. člena tega zakona.

(3) Če lastnik ali solastniki distribucijskega sistema v enem letu od dokončnosti odločbe iz prvega odstavka tega člena ne zagotovi ali zagotovijo, da začne dejavnost operaterja distribucijskega sistema na njegovem ali njihovem distribucijskem sistemu izvajati operater distribucijskega sistema, ki izpolnjuje pogoje iz 109. člena tega zakona, lahko občina kot razlastitveni upravičenec začne postopek razlastitve ali omejitve lastninske pravice.

(4) Razlastitev ali omejitev lastninske pravice za namen iz prejšnjega odstavka je v javno korist.

**2. ODDELEK: LOČEVANJE OPERATERJEV DISTRIBUCIJSKIH SISTEMOV
PLINA IN VODIKA**

111. člen **(splošna določba in dejavnost operaterja kombiniranega sistema)**

(1) Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, vsaj glede pravne oblike, organiziranosti in sprejemanja odločitev. (46.1)

(2) Ta zahteva ne pomeni obveznosti po lastniškem ločevanju sredstev operaterja distribucijskega sistema od vertikalno integriranega podjetja. (46.1)

(3) Prvi odstavek tega člena ne preprečuje delovanja operaterja kombiniranega sistema prenosa plina, terminala UZP, skladiščenja plina in distribucije plina, če ta operater izpolnjuje zahteve lastniške ločitve dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz 70. do 73. člena tega zakona ali zahteve za neodvisnega operaterja prenosnega sistema iz 77. do 87. člena tega zakona (49.1)

(4) Prvi odstavek tega člena ne preprečuje delovanja operaterja kombiniranega sistema prenosa vodika, vodikovega terminala, skladiščenja vodika in distribucije vodika, če ta operater izpolnjuje zahteve lastniške ločitve dejavnosti operaterja prenosnega sistema iz 89. do 91. člena tega zakona. (49.2)

(5) Tretji in četrti odstavek tega člena ne preprečuje delovanja operaterja kombiniranega sistema v sistemih plina in vodika, če se upoštevajo zahteve iz 91. člena tega zakona. (49.3)

112. člen **(zahteve glede ločitve dejavnosti operaterja distribucijskega sistema)**

(1) Dejavnost operaterja distribucijskega sistema mora operater distribucijskega sistema izvajati v ločeni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti. (46.1)

(2) Če je operater distribucijskega sistema sestavni del vertikalno integriranega podjetja, mora biti poleg zahtev iz prejšnjega odstavka neodvisen od drugih dejavnosti, ki niso povezane z distribucijo, tudi glede organiziranosti in sprejemanja odločitev. Zato mora zagotoviti izvajanje najmanj naslednjih ukrepov: (46.2)

- osebe, odgovorne za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, ne smejo sodelovati v organih integriranega podjetja plinskega oziroma vodikovega gospodarstva, ki so posredno ali neposredno odgovorni za tekoče operacije pridobivanja, prenosa in dobave plina oziroma vodika; (46.1.a)
- poklicni interesi oseb, pristojnih za upravljanje operaterja distribucijskega sistema, morajo biti upoštevani na način, ki jim omogoča neodvisno delovanje; (46.2.b)
- operater distribucijskega sistema mora imeti neodvisno od integriranega podjetja plinskega oziroma vodikovega gospodarstva dejanske pravice sprejemanja odločitev glede sredstev, potrebnih za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja. (46.2.c)

(3) Za izpolnjevanje nalog iz tretje alineje prejšnjega odstavka mora imeti operater distribucijskega sistema na voljo potrebne človeške, tehnične, finančne in fizične vire. Matično podjetje potrjuje letni finančni načrt ali drug enakovreden dokument distribucijskega operaterja, določa splošne omejitve stopnje zadolževanja distribucijskega operaterja kot hčerinskega podjetja ter ohranja ekonomski nadzor in nadzor upravljanja v zvezi z donosom sredstev v hčerinskem podjetju. Matično podjetje ne sme dajati navodil v zvezi z vsakodnevnim poslovanjem ali s

posameznimi odločitvami o gradnji ali nadgradnji distribucijskih vodov, ki ne presegajo omejitev v potrjenem finančnem načrtu ali drugem enakovrednem instrumentu. (46.2.c)

(4) Operater distribucijskega sistema mora oblikovati program za doseganje skladnosti, ki določa ukrepe za preprečevanje diskriminatornega ravnanja in zagotavlja ustrezen nadzor nad izvajanjem programa. Program za doseganje skladnosti določa posebne obveznosti, ki jih morajo zaposleni izpolniti za uresničitev tega cilja. K programu za doseganje skladnosti mora operater distribucijskega sistema pred začetkom njegove veljavnosti pridobiti soglasje agencije. (46.2.d)

(5) Operater distribucijskega sistema mora imeti nadzornika za skladnost, ki mora biti popolnoma neodvisen od operaterja distribucijskega sistema in mora imeti dostop do vseh informacij operaterja distribucijskega sistema ter morebitnih povezanih podjetij, ki jih potrebuje za izpolnjevanje svojih nalog. Ukrepi za zagotovitev neodvisnosti nadzornika za skladnost in učinkovitost njegovega nadzora morajo biti določeni v programu za doseganje skladnosti. (46.2.d)

(6) Oseba ali organ, odgovorna ali odgovoren za nadzor nad programom za doseganje skladnosti, pošlje agenciji letno poročilo o sprejetih ukrepih in ga objavi na spletni strani operaterja distribucijskega sistema. (46.3)

113. člen (preprečevanje izkrivljanja konkurence)

(1) Če je operater distribucijskega sistema del vertikalno integriranega podjetja, agencija spremlja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema, da svoje vertikalne integracije ne izrablja za izkrivljanje konkurence. (46.3)

(2) Vertikalno integrirani operaterji distribucijskega sistema ne smejo z dejavnostmi na področju komuniciranja in trženja znamke ustvarjati zmede v zvezi z ločeno identiteto dela vertikalno integriranega podjetja, ki se ukvarja z dobavo. (46.3)

114. člen (izjema za pravno neodvisnost operaterja distribucijskega sistema)

Določbe 111. do 113. člena tega zakona se ne uporabljajo za integrirana podjetja plinskega gospodarstva ali plinskega in vodikovega gospodarstva skupaj v primeru, ko imajo priključenih manj kot 100.000 končnih odjemalcev. (46.4)

3. ODDELEK: ZAUPNOST PODATKOV ZA OPERATERJE DISTRIBUCIJSKIH SISTEMOV

115. člen (zahteve glede zaupnosti podatkov)

(1) Operater distribucijskega sistema mora varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi med izvajanjem svoje poslovne dejavnosti, in preprečiti, da bi se poslovno

koristni podatki o njegovih dejavnostih razkrili tako, da bi povzročali diskriminacijo uporabnikov distribucijskega sistema ali odjemalcev. (47.1) (54.1)

(2) Operaterji distribucijskih sistemov v zvezi s prodajo ali nabavo plina ali vodika prek povezanih podjetij ne smejo zlorabljati poslovno občutljivih podatkov, pridobljenih od tretjih oseb pri zagotavljanju dostopa do sistema ali pogajanjih o njem. (47.2) (54.2)

(3) Določbe tega člena ne posegajo v dolžnost razkritja podatkov agenciji, ministrstvu in drugim pristojnim organom ter koncedentu v zvezi z izvajanjem gospodarske javne službe v okviru koncesijskega razmerja. (54.3)

4. ODDELEK: ZAPRT DISTRIBUCIJSKI SISTEM PLINA

116. člen (splošna določba)

Distribucija plina v malih in zaprtih sistemih za distribucijo plina, ki v skladu s tem zakonom pridobijo status zaprtega distribucijskega sistema plina, se ne opravlja kot gospodarska javna služba dejavnost operaterja distribucijskega sistema plina iz 104. in 105. člena tega zakona in se zanje uporabljajo določbe 7. 10. 36. 37. 38. 50. 135. 136. in 137. člena tega zakona.

117. člen (pogoji za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema plina)

(1) Sistem za distribucijo plina, ki je priključen neposredno na prenosni sistem in je namenjen distribuciji plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve in ki praviloma ne oskrbuje gospodinjskih odjemalcev, ter je na območju podeljene izključne pravice iz 108. člena tega zakona, lahko pridobi status zaprtega distribucijskega sistema plina z dovoljenjem agencije, če: (48.1)

- so zaradi posebnih tehničnih ali varnostnih razlogov operacije ali proizvodni procesi končnih odjemalcev tega sistema integrirani ali
- omrežje distribuira plin predvsem lastniku sistema ali njegovim povezanim podjetjem. Ta pogoj je izpolnjen, če vsaj 80 odstotkov vsote letno porabljenega plina odpade na lastnika sistema in njegova povezana podjetja.

(2) Če sistem za distribucijo plina iz prejšnjega odstavka postransko uporablja malo gospodinjskih odjemalcev, ki so v zaposlitvenem ali drugačnem razmerju z lastnikom tega omrežja, to ne onemogoča pridobitve statusa zaprtega distribucijskega sistema plina. (48.4)

(3) Če sistem za distribucijo plina iz prvega odstavka tega člena ni na območju, kjer je občina podelila izključno pravico iz 108. člena tega zakona, lahko sistem pridobi status zaprtega distribucijskega sistema, če izpolnjuje pogoj iz drugega odstavka tega člena in pridobi soglasje občine za vzpostavitev zaprtega distribucijskega sistema plina na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju ali območju za skupne storitve.

118. člen

(dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina)

(1) Agencija izda dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali druge osebe, ki bo upravljala zaprt distribucijski sistem plina (v nadaljnjem besedilu: operater zaprtega distribucijskega sistema plina). (48.2)

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda za deset let.

(3) Dovoljenje o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina mora poleg sestavin, predpisanih za pisne odločbe z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, v izreku vsebovati tudi opredelitev zaokroženega geografskega območja, ki je jasno ločeno od preostalega območja.

(4) V postopku izdaje dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina se lahko udeležuje postopka kot stranski udeleženec operater distribucijskega sistema plina, na območju katerega je zaprt distribucijski sistem, če mu je občina v skladu z 108. členom tega zakona za izvajanje dejavnosti operaterja distribucijskega sistema plina podelila izključno pravico, ki obsega tudi območje predvidenega zaprtega distribucijskega sistema plina.

(5) Agencija na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema plina podaljša dovoljenje vsakokrat za deset let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za pridobitev statusa zaprtega distribucijskega sistema plina.

119. člen

(posledice pridobitve statusa zaprtega distribucijskega sistema plina)

(1) Operater prenosnega sistema plina mora operaterju zaprtega distribucijskega sistema plina omogočiti dostop do prenosnega sistema v skladu s tem zakonom.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema plina ima enake pravice in obveznosti ter odgovornosti, kot jih ima po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih operater distribucijskega sistema plina, razen izjem, ki jih z odločbo odobri agencija v skladu s 120. členom tega zakona. (48.5)

(3) Status zaprtega distribucijskega sistema plina ni ovira, da se končnemu odjemalcu, ki je na zaokroženem območju, na njegovo zahtevo v skladu s tem zakonom omogoči dostop do distribucijskega ali prenosnega sistema plina.

120. člen

(izvzem od obveznosti)

(1) Če s tem soglašajo končni odjemalci zaprtega distribucijskega sistema plina, ki razpolagajo z več kot 90 odstotki pogodbene prenosne zmogljivosti na izstopni točki prenosnega sistema plina v zaprti distribucijski sistem, agencija z odločbo izvzame operaterja zaprtega distribucijskega sistema plina iz obveznosti po 108. členu tega zakona o pridobitvi soglasja agencije k omrežnini in tarifi za njeno obračunavanje. (48.2)

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko končni odjemalec zaprtega distribucijskega sistema plina, ki ne soglaša z odobritvijo izjeme, zahteva od agencije, naj v postopku nadzora ugotovi, ali je omrežnina ali tarifa za njeno obračunavanje določena v skladu s splošnimi akti agencije, ki urejajo metodologijo za določitev in obračunavanje omrežnine. (48.3)

121. člen (prenos dovoljenja na drugo osebo) (48.1)

(1) Operater zaprtega distribucijskega sistema plina lahko prenese dovoljenje o pridobitvi ali podaljšanju statusa zaprtega distribucijskega sistema plina na novega operaterja z dovoljenjem agencije.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka se izda na zahtevo prenosnika ali prevzemnika dovoljenja, v kateri mora biti izkazano, da:

- prevzemnik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti operaterja zaprtega distribucijskega sistema;
- sta prenosnik in prevzemnik uredila vsa razmerja z odjemalci v zvezi s prenosom dovoljenja.

122. člen (razlogi za odvzem statusa zaprtega distribucijskega sistema) (48.1)

(1) Agencija z odločbo odvzame status zaprtega distribucijskega sistema plina na zahtevo operaterja zaprtega distribucijskega sistema plina, operaterja distribucijskega sistema plina v občini, občine ali po uradni dolžnosti, če niso več izpolnjeni pogoji iz 117. člena tega zakona.

(2) Operater zaprtega distribucijskega sistema plina mora vsako spremembo izpolnjevanja pogojev iz 70. člena tega zakona nemudoma sporočiti agenciji.

123. člen (posledice prenehanja statusa zaprtega distribucijskega sistema plina) (48.1)

(1) Po prenehanju dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina, ki ni bilo podaljšano v skladu s petim odstavkom 118. člena tega zakona ali je bila zahteva za podaljšanje pravnomočno zavrnjena, ali po pravnomočnosti odločbe o odvzemu statusa zaprtega distribucijskega sistema plina se za ureditev razmerij med lastnikom zaprtega distribucijskega sistema plina in operaterjem distribucijskega sistema plina, na območju katerega je zaprt distribucijski sistem, uporabi drugi odstavek 109. člena tega zakona.

(2) V primeru prenehanja dovoljenja o pridobitvi statusa zaprtega distribucijskega sistema plina iz prejšnjega odstavka in če je zaprti distribucijski sistem plina na območju, kjer ni podeljena izključna pravica v skladu z 108. členom tega zakona, mora občina nemudoma, najpozneje pa v šestih mesecih od dneva prenehanja, izpeljati postopke za podelitev koncesije za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema plina na območju zadevnega zaprtega distribucijskega sistema plina. Če se na zaprtem distribucijskem območju do podelitve koncesije dejavnost operaterja distribucijskega sistema plina ne izvaja, ga določi agencija v skladu s 110. členom tega zakona.

VI. POGLAVJE : POSEBNE DOLOČBE O VODIKOVIH SISTEMIH

124. člen

(naloge operaterjev vodikovih sistemov, skladišč in terminalov) D50

(1) Operater sistema vodika, operater vodikovega skladišča in operater vodikovega terminala mora izvajanje svoje dejavnosti izvajati na način, da odgovorno zagotavlja:

(a) obratovanje, vzdrževanje in razvoj (vključno s spremembo namena), varne in zanesljive infrastrukture za prenos ali skladiščenje vodika v ekonomsko sprejemljivih pogojih in ob ustreznem upoštevanju okolja ter v tesnem sodelovanju s povezanimi in sosednjimi operaterji sistema vodika z namenom optimizacije kolokacije proizvodnje in uporabe vodika ter na podlagi desetletnega načrta za razvoj omrežja iz 126. člena tega zakona;

(b) dolgoročne zmogljivosti vodikovega sistema za zadovoljitev ugotovljenih razumnih potreb po prenosu in skladiščenju vodika v skladu z desetletnim načrtom za razvoj omrežja iz 126. člena tega zakona;

(c) zadostna in primerna sredstva za izpolnjevanje svojih obveznosti;

(d) operaterjem drugih omrežij ali sistemov, s katerimi je njegov sistem medsebojno povezan, dovolj informacij (tudi o kakovosti vodika), za zagotovitev varnega in učinkovitega delovanja, usklajenega razvoja in interoperabilnosti medsebojno povezanih sistemov;

(e) nediskriminatorno obravnavo med posameznimi uporabniki vodikovega sistema ali med vrstami uporabnikov infrastrukture, posebno ne v korist svojih povezanih podjetij,

(f) uporabnikom vodikovega sistema zadosti informacij, ki jih potrebujejo za učinkovit dostop do infrastrukture;

(g) sprejetje vseh razumnih ukrepov, ki so na voljo za preprečevanje in zmanjšanje emisij vodika pri svojih operacijah ter izvajanje rednih postopkov za odkrivanje uhajanja vodika in popravil vseh zadevnih elementov v pristojnosti operaterja;

(h) predložitev poročila o odkrivanju uhajanja vodika in po potrebi programa popravil ali zamenjav pristojnim organom, pri čemer operater vsako leto objavi statistične informacije o odkrivanju uhajanja vodika in popravilih. (vse 50.1)

(2) Operater prenosnega sistema vodika si prizadeva zagotoviti zanesljivo oskrbo z vodikom in zadostno čezmejno zmogljivost za povezovanje evropske vodikove infrastrukture, ki upošteva vse ekonomsko razumne in tehnično izvedljive zahteve po zmogljivosti, kot so opredeljene v desetletnem razvojnem načrtu prenosnega omrežja in v desetletnem razvojnem načrtu za razvoj vodikovega omrežja za Evropsko Unijo. (50.2)

(3) Operater vodikovega sistema po kriterijih, na način ter z ukrepi, ki so predvideni v sistemskih obratovalnih navodilih, učinkovito upravlja s kakovostjo vodika v omrežjih v njegovem upravljanju in v skladu z veljavnimi standardi kakovosti vodika. (50.3)

(4) Operaterji vodikovih sistemov so odgovorni za izravnavo v svojih sistemih. (50.4)

(5) Operaterji vodikovih sistemov sprejemajo pravila za izravnavo v vodikovem sistemu, ki vključujejo tudi tarife za izravnavo uporabnikov omrežja in so objektivna, pregledna in nediskriminatorna. Pravila za izravnavo so del sistemskih obratovalnih navodil. (50.4)

125. člen **(geografsko omejen sistem vodika)**

(1) Sistem vodika, ki je namenjen distribuciji vodika na geografsko zaokroženem industrijskem ali poslovnem območju, lahko pridobi status »geografsko omejenega sistema vodika«, če in dokler so izpolnjeni naslednji pogoji: (52.1) (52.1 (a)–(d))

(a) ne vključuje povezovalnih vodikovodov;

(b) nima neposrednih povezav s skladišči vodika ali vodikovimi terminali, razen če so le ti povezani tudi s sistemom vodika, za katerega se ne uporablja izvetje, odobreno na podlagi tega člena;

(c) je namenjeno predvsem oskrbi z vodikom odjemalcev, ki so neposredno priključeni na to omrežje in

(d) ni povezano z nobenim drugim sistemom vodika, razen z vodikovimi sistemi, ki imajo dovoljenje po tem členu in jih upravlja isti operater sistema ter

(e) je operater sistema vodika pridobil soglasje občine iz 6. člena Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov, (Uradni list RS, št. 44/22).

(2) Agencija z odločbo izda dovoljenje o pridobitvi statusa geografsko omejenega sistema vodika na podlagi zahteve lastnika tega sistema ali operaterja, ki bo upravljal geografsko omejen sistema vodika. Dovoljenje o pridobitvi statusa geografsko omejenega sistema vodika se izda za sedem let. Agencija na zahtevo operaterja geografsko omejenega sistema vodika podaljša dovoljenje vsakokrat za sedem let, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za pridobitev statusa geografsko omejenega sistema vodika. (52.2)

(3) Odločba o pridobitvi statusa geografsko omejenega sistema vodika mora poleg sestavin, predpisanih za pisne odločbe z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, v izreku vsebovati tudi opredelitev zaokroženega geografskega območja, ki je jasno ločeno od preostalega območja.

(4) Za operaterja geografsko omejenega sistema vodika se ne uporabljajo določbe tega zakona o ločevanju, certificiranju in imenovanju operaterjev prenosnega sistema in o ločevanju operaterjev distribucijskih sistemov iz 111. do 114. člena tega zakona. Za operaterja geografsko omejenega sistema vodika se smiselno uporabljajo tudi določbe o oskrbi z energetskimi plini iz Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov (Uradni list RS, št. 44/22).(52.1)

(5) Operater geografsko omejenega sistema vodika lahko prenese dovoljenje o pridobitvi ali podaljšanju statusa geografsko omejenega distribucijskega sistema na novega operaterja z dovoljenjem agencije, ki se izda na zahtevo prenosnika ali prevzemnika dovoljenja in v kateri mora biti izkazano, da:

- prevzemnik izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti operaterja geografsko omejenega sistema vodika;

- sta prenosnik in prevzemnik uredila vsa razmerja z odjemalci v zvezi s prenosom dovoljenja.

(6) Agencija z odločbo odvzame status geografsko omejenega sistema vodika na zahtevo operaterja geografsko omejenega sistema vodika, občine ali po uradni dolžnosti, če niso več izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena ali če ugotovi, da bi nadaljnje izvajanje distribucije vodika v obliki geografsko omejenega sistema vodika pomenilo nevarnost oviranja konkurence pri oskrbi z vodikom ali negativno vplivalo na učinkovito uvajanje vodikove infrastrukture ali na razvoj in delovanje trga z vodikom. (52.2/1)

(7) Operater geografsko omejenega sistema vodika mora vsako spremembo izpolnjevanja pogojev iz prvega odstavka tega člena zakona nemudoma sporočiti agenciji.

(8) Agencija vsakih sedem let oziroma ob vsaki vlogi za izdajo dovoljenja iz drugega odstavka tega člena pripravi in objavi oceno učinka tega dovoljenja na konkurenco, vodikovo infrastrukturo ter razvoj in delovanje trga z vodikom. (52.2/2)

(9) Potencialni proizvajalci vodika in industrijski odjemalci na območju geografsko omejenega sistema vodika zahteve za dostop in priključitev na omrežje posredujejo operaterju in prigrasijo agenciji. Operater zahteve obravnava s smislu 59. člena tega zakona. Agencija, ob upoštevanju zaupnosti poslovno občutljivih podatkov, na svoji spletni strani objavi osnovne elemente zahteve proizvajalcev in industrijskih odjemalcev na posameznem območju zaprtega vodikovega sistema brez poslovno občutljivih podatkov. (52.2/3)

VII. POGLAVJE: CELOSTNO NAČRTOVANJE OMREŽJA

126. člen

(desetletni razvojni načrt omrežja operaterja prenosnega sistema)

(1) Operater prenosnega sistema vsaki dve leti, najpozneje do 1. junija, v skladu s tem poglavjem in po posvetovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, pripravi in predloži agenciji v soglasje desetletni razvojni načrt omrežja. Gradbeno in uporabno dovoljenje za prenosni sistem se lahko izda samo za prenosni sistem, ki je skladen z razvojnim načrtom iz tega člena. (55.1.1) (8.2)

(2) V primeru ko na območju Republike Slovenije deluje več operaterjev prenosnega sistema plina ali vodika le ti pripravijo in predložijo agenciji en enotni razvojni načrt prenosnega omrežja plina oziroma en enotni razvojni načrt prenosnega omrežja vodika. (55.1/1)

(3) Razvojni načrt prenosnega omrežja temelji na obstoječi in predvideni ponudbi in povpraševanju ter skupnem dvoletnem scenariju operaterjev prenosnega sistema iz 127. člena tega zakona. (55.1/1)

(3) V postopku priprave razvojnega načrta operaterji tesno medsebojno sodelujejo, še posebej kadar je potrebno sprejeti odločitev za zagotovitev učinkovitosti sistema, kot je opredeljeno v 4. točki 2. člena Direktive (EU) 2023/1791. (55.1/3)

(4) Operater prenosnega sistema vodika sodeluje in v največji možni meri upošteva mnenja elektrooperaterjev v zvezi z infrastrukturnimi zahtevami, tudi glede proizvodnih lokacij za vodik. (55.4)

(5) Operaterji prenosnega sistema v največji možni meri uskladijo korake načrtovanja desetletnih razvojnih načrtov za razvoj omrežja plina, vodika in električne energije. (55.1/5)

Operaterji ostale infrastrukture na področju plina, vodika, elektrike in distributerji toplote na poziv operaterja prenosnega sistema prispevajo informacije za čim bolj konsistentno in usklajeno načrtovanje in pripravo desetletnih razvojnih načrtov. (55.1/6) Operater prenosnega sistema zagotovi, da so o posvetovanju pravočasno obveščeni vsi ustrezni deležniki. (55.1.6)

(6) Operater sistema na svoji spletni strani objavi desetletni razvojni načrt omrežja, skupaj z objavo pripomb in izidi posvetovanj z deležniki. (55.1/6)

(7) Desetletni razvojni načrt iz tega člena je pripravljen tako, da: (55.2)

(a) vsebuje celovite in podrobne informacije o pglavitni infrastrukturi, ki jo je treba v naslednjih desetih letih izgraditi ali nadgraditi, pri čemer se upoštevajo vse krepitve infrastrukture, potrebne za priključitev obratov za proizvodnjo plina iz obnovljivih virov in nizkoogljičnega plina, vključno z infrastrukturo, razvito s ciljem, da se omogoči povratni tok v prenosno omrežje;

(b) vsebuje informacije o vseh že sprejetih naložbah ter opredelijo nove naložbe in tiste rešitve na strani povpraševanja, za katere ne bodo potrebne nove naložbe v infrastrukturo in ki jih je treba izvesti v naslednjih treh letih;

(c) v primeru razvojnega načrta za plin vsebuje celovite in podrobne informacije o infrastrukturi, ki jo je mogoče razgraditi ali ki se razgradi;

(d) v primeru razvojnega načrta za vodik vključuje celovite in podrobne informacije o infrastrukturi, ki ji je mogoče spremeniti namen ali se ji ta spremeni za prenos vodika, zlasti za dobavo vodika končnim odjemalcem v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, ob upoštevanju potenciala za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter energetske in stroškovne učinkovitosti v povezavi z drugimi možnostmi;

(e) določa časovni in finančni okvir za vse naložbene projekte in projekte razgradnje;

(f) temelji na skupnem scenariju,

(g) v primeru oskrbe s plinom je usklajen z rezultati skupnih in nacionalnih ocen tveganja na podlagi 7. člena Uredbe (EU) 2017/1938 ter vsebuje učinkovite ukrepe za zagotovitev ustreznosti sistema plina in zanesljivosti oskrbe s plinom ter zlasti skladnost z infrastrukturnim standardom iz Uredbe (EU) 2017/1938; (55.2, 55.1/6)

(h) je v skladu z NEPN in njegovimi posodobitvami, upoštevajoč stanje v celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih poročilih. V primeru spremembe NEPN mora operater sistema v devetih mesecih preizkusiti skladnost razvojnega načrta z NEPN in ga po potrebi po postopku iz tega člena spremeniti ali dopolniti;

(i) je usklajen z desetletnim načrtom za razvoj omrežja zemeljskega plina za celotno Evropsko Unijo iz 32. člena Uredbe (EU) 2024/1789 oziroma z desetletnim načrtom za razvoj vodikovega omrežja za Evropsko Unijo iz 60. člena iste uredbe;

(j) upošteva načrte za razvoj vodikovega distribucijskega omrežja in načrte razgradnje plinskih omrežij.

(vse zgoraj: 55.2/1)

(8) Operater prenosnega sistema pri pripravi desetletnega razvojnega načrta :

(a) v celoti upošteva možne alternative glede na širitev predmetnega sistema: kot na primer uporabo prilagajanja odjema, pričakovano manjši odjem energenta iz sistema po prevzetju načela

„energetska učinkovitost na prvem mestu“ (v skladu s členom 27 Direktive (EU) 2023/1791), trgovanje z drugimi državami in načrt za razvoj omrežja za Evropsko Unijo. (55.3)

(b) oceni možnosti povezovanja energetskega sistema in potrebe za energijo v njih, vključno z možnostjo skladiščenja, pretvorbami med energenti in lokacijami proizvodnje in porabe vodika (55.3)

(9) Operater prenosnega sistema vodika vključi v desetletni razvojni načrt informacije o lokaciji končnih odjemalcev v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, z namenom ciljne usmeritve v uporabo obnovljivega in nizkoogljčnega vodika. (55.3)

(10) Za obdobje prvih treh let razvojnega načrta operater prenosnega sistema predloži agenciji tudi naložbeni načrt, usklajen z desetletnim razvojnim načrtom in izdelan v skladu z 140. členom tega zakona.

127. člen (Skupni scenariji)

(1) Operaterji prenosnih sistemov vsaki dve leti pripravijo skupni scenarij v sodelovanju z operaterji distribucijskih sistemov za plin in vodik, elektrooperaterji in, kadar je primerno, z distributerji toplote.

(2) Za namen usklajene in pravočasne priprave, operaterji prenosnih sistemov ustanovijo koordinacijsko skupino za pripravo skupnega scenarija (v nadaljevanju tega člena: KSS). KSS sprejme pravilnik o svojem delovanju in določi vodjo KSS, ki je zadolžen za vsebinsko in pravočasno pripravo skupnega scenarija, posvetovanja o skupnem scenariju, pridobitev soglasja agencije in objavo skupnega scenarija.

(3) Člani KSS so operaterji prenosnih sistemov plina, vodika in električne energije. Pri delu KSS lahko na povabilo KSS sodelujejo tudi ostali operaterji sistemov za prenos, distribucijo in proizvodnjo energije in energentov, dobavitelji in ostali po izboru KSS. Na sestanke KSS sta vabljeni tudi agencija in ministrstvo. Stroški operaterja pri pripravi skupnega scenarija so upravičeni stroški operaterja.

(4) Skupni scenariji, temeljijo na: (55.2/2)

- a. razumnih predpostavkah o razvoju proizvodnje, dobave in porabe, ter zlasti na potrebah sektorjev, ki jih je težko razogljčiti;
- b. upoštevanju potenciala za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter energetske in stroškovne učinkovitosti v povezavi z drugimi možnostmi,
- c. upoštevanju rešitev na strani povpraševanja, za katere ne bodo potrebne nove naložbe v infrastrukturo.
- d. upoštevanju čezmejnih izmenjav, tudi s tretjimi državami,
- e. upoštevanju realne vloge skladiščenja vodika in povezovanju predvidenih vodikovih terminalov.

(5) Vodja KSS v zgodnji fazi, še pred pripravo desetletnega razvojnega načrta, opravi odprt, vključujoč in pregleden postopek posvetovanja o skupnem scenariju z ustreznimi deležniki, vključno z: (55.2/2)

- a. operaterjem prenosnega sistema električne energije, operaterji distribucijskih sistemov za plin, vodik in električno energijo,
- b. dobavitelji električne energije, plina in vodika,
- c. distributerji toplote, dobavitelji in proizvajalci, neodvisnimi agregatorji, ponudniki prilagajanja odjema, organizacijami, ki sodelujejo pri rešitvah za energetske učinkovitost, združenji odjemalcev in predstavniki civilne družbe.

(6) Operater prenosnega sistema na svojem spletnem mestu ažurno objavi posvetovalne dokumente v zvezi s skupnim scenarijem pred posvetovanjem, kakor tudi izid posvetovanja z deležniki. (55.2/2)

(7) Skupni scenarij je v skladu s scenariji za Evropsko Unijo, določenimi v skladu z 12. členom Uredbe (EU) 2022/869, ter z NEPN in njegovimi posodobitvami v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999, hkrati pa podpirajo cilj podnebne nevtralnosti iz 2. in 4. člena Uredbe (EU) 2021/1119. (55.2/3)

(8) Vodja KSS posreduje skupni scenarij v soglasje agenciji. Agencija pri odločanju o predloženem skupnem scenariju preuči ali je skupni scenarij skladen z določbami tega člena in upošteva tudi morebitno mnenje Evropskega posvetovalnega odbora za podnebne spremembe o združljivosti skupnih scenarijev z energetskimi in podnebnimi cilji EU. (55.2/3, 78.1.b)

128. člen **(Vloga agencije pri razvojnih načrtih)**

(1) Agencija izvede javno posvetovanje o desetletnem razvojnem načrtu omrežja z vsemi dejanskimi ali možnimi uporabniki sistema, in sicer na odprt, pregleden, učinkovit in vključujoč način. Od deležnikov, ki ob predlogu načrta ali ob posvetovanju izjavijo, da so možni uporabniki sistema, lahko agencija zahteva, da svoje trditve utemeljijo. (55.4) (78.1.dd)

(2) Agencija na svoji spletni strani objavi rezultate postopka posvetovanja in o njih obvesti operaterja prenosnega sistema, vključno z možnimi potrebami po naložbah, razgradnji sredstev in rešitvah na strani povpraševanja, za katere ne bodo potrebne nove naložbe v infrastrukturo. (55.4)

(3) Agencija preuči, ali je desetletni razvojni načrt skladen z določbami tega poglavja, če pokriva vse potrebe po naložbah, ki so bile opredeljene v postopku posvetovanja, in, kadar je primerno, ali je usklajen z najnovejšo simulacijo scenarijev motenj, ki jo na ravni celotne Unije na podlagi člena 7 Uredbe (EU) 2017/1938 izvede Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za plin, z regionalnimi in nacionalnimi ocenami tveganja na podlagi člena 7 Uredbe (EU) 2017/1938 in nezavezujočimi desetletnimi načrti za razvoj omrežja za celotno Evropsko Unijo. Če obstajajo kakršni koli dvomi glede skladnosti z načrti za razvoj omrežja za celotno Unijo, se agencija o tem posvetuje z ACER. Od prenosnega operaterja lahko zahteva, da spremeni svoj desetletni razvojni načrt. (55.5/1)

(4) Pristojni nacionalni organi iz posameznega področja v času javne obravnave načrta preučijo skladnost desetletnega razvojnega načrta:

- s ciljem podnebne nevtralnosti iz člena 2(1) Uredbe (EU) 2021/1119,
- z NEPN in njegovimi posodobitvami, ter
- s celovitimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi poročili, predloženimi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999,

Pristojni nacionalni organi lahko v primeru ugotovljene neskladnosti agenciji predložijo utemeljeno mnenje z opisom neskladnosti. (55.5/2) (78.1.ee)

(5) Agencija lahko od operaterja prenosnega sistema zahteva spremembo predloženega desetletnega razvojnega načrta in naložbenega načrta. Operater prenosnega sistema mora predložiti agenciji z njenimi zahtevami usklajen desetletni razvojni načrt in naložbeni načrt najpozneje v dveh mesecih od prejema zahtev agencije. (55.5/1) (78.1.ee)

(6) K desetletnemu razvojnemu načrtu omrežja mora dati soglasje agencija. (55.1) (78.1.ee)

(7) Agencija spremlja in ocenjuje izvajanje desetletnega razvojnega načrta ter v letnem poročilu o stanju energetike kratko povzame razvojne usmeritve in uresničevanja le teh. (55.6)

(8) Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za izdelavo razvojnih načrtov omrežja, ki predstavlja vodilo operaterjem prenosnega sistema pri pripravi in agenciji pri oceni in spremljanju izvajanja razvojnih načrtov. Razvojni načrti, ki so agenciji predloženi 6 mesecev po objavi metodologije iz tega odstavka, morajo biti skladni z njo.

129. člen (neizvedene naložbe iz razvojnega načrta) D55.7

(1) Če neodvisni operater prenosnega sistema plina ali integrirani operater prenosnega sistema vodika ali neodvisni operater prenosnega sistema vodika (v nadaljevanju tega člena: operater) iz razlogov, na katere nima vpliva, ne izvede naložbe, ki jo je treba v skladu z desetletnim razvojnem načrtom omrežja izvesti v naslednjih treh letih in je še vedno pomembna na podlagi najnovejšega desetletnega razvojnega načrta omrežja, agencija od operaterja prenosnega sistema ali operaterja vodikovega prenosnega omrežja zahteva: (55.7)

- izvedbo naložbe ali
- povečanje kapitala za financiranje potrebnih naložb in neodvisnim vlagateljem omogoči, da sodelujejo pri kapitalu.

(3) O ukrepu iz prejšnjega odstavka agencija odloči z odločbo. (55.7)

(4) Če operater v roku, določenem z odločbo iz prejšnjega odstavka, ne ravna v skladu z odločbo, agencija izvede razpisni postopek, ki je odprt za vse vlagatelje za naložbe iz drugega odstavka tega člena. (55.7)

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka lahko agencija operaterju z odločbo naloži, da: (55.7)

- tretji strani omogoči financiranje z dolžniškim ali lastniškim kapitalom v operaterju;
- tretji strani omogoči gradnjo ter – če ta ni operater– prenos lastninske in drugih stvarnih pravic na objektih in napravah, ki sestavljajo omrežje, na operaterja ter vzpostavitev ustreznih obliigacijskih razmerij med operaterjem in investitorjem;
- sam zgradi nove objekte in naprave;
- sam upravlja nove objekte in naprave.

(6) Določbe prejšnjega odstavka ne pomenijo odstopanja od zahteve drugega odstavka 79. člena tega zakona. (55.7)

(7) Operater mora vlagateljem zagotoviti informacije, ki so potrebne za izvedbo naložbe ter vključiti nove naprave v prenosni sistem in si na splošno v največji možni meri prizadevati za lažje izvajanje naložbenega projekta. (55.7)

(8) K pogodbam o financiranju naložb iz tega člena mora pred njihovo sklenitvijo dati soglasje agencija. (55.7)

(9) Strošek investicij iz tega člena se krije iz tarif za dostop do sistema, ki jih določi ali odobri agencija. (55.8)

130. člen **(načrt prilagoditve za prevzem plinov v sistem)**

(1) Operater sistema pripravi načrt prilagoditve sistema za prevzem in prenos plinov obnovljivega ali nefosilnega izvora ter vodika, ki vsebuje:

1. analizo možnosti in interesa za proizvodnjo plinov obnovljivega ali nefosilnega izvora na širšem območju plinovodnega sistema,
2. oceno potenciala plinovodnega sistema za povezovanje s sistemom distribucije in prenosa električne energije za izravnavo in druge systemske storitve, vključno s prilagajanjem odjema in sezonskim shranjevanjem presežne električne energije iz obnovljivih virov,
3. analizo zahtev, prilagojenosti materialov in elementov ter potrebnih ukrepov v plinovodnem sistemu za prevzem plinov obnovljivega ali nefosilnega izvora (vključno z vodikom),
4. analizo zahtev ter prilagojenosti materialov in naprav uporabnikov plinovodnega sistema za delovanje ob prevzemu plina obnovljivega ali nefosilnega izvora ter vodika,
5. ukrepe in aktivnosti za omogočanje varnega delovanja plinovodnega sistema in naprav uporabnikov pri prevzetih plinih obnovljivega ali nefosilnega izvora ter vodika, vključno s predvidenimi investicijskimi stroški in časovnim načrtom,
6. zbirni pregled načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov.

(2) Končni uporabniki v skladu z navodilom operaterja sistema sodelujejo pri analizi zahtev in pripravi ukrepov za prilagoditev naprav končnih uporabnikov za prevzem plinov obnovljivega ali nefosilnega izvora ter vodika v omrežje.

(3) Zahtevano vsebino in obliko zbirnega pregleda načrtovanih ukrepov in povezanih podatkov iz 6. točke tretjega odstavka tega člena določi agencija in objavi na svoji spletni strani.

(4) Operater sistema načrt prilagoditve pripravi najmanj vsaka štiri leta ter vsebino prilagodi tehnološkim in drugim spremembam. Operater distribucijskega sistema načrt prilagoditve objavi na svoji spletni strani ter ga pošlje agenciji v vednost. Načrt prilagoditve je lahko del razvojnega načrta ali drugih načrtov omrežja.

131. člen **(razvojni načrt za vodikovo distribucijsko omrežje) D56**

(1) Operater distribucijskega sistema vodika vsake štiri leta agencij predloži razvojni načrt za vodikovo distribucijsko omrežje, skupaj z rezultati posvetovanja z deležniki. Gradbeno in uporabno dovoljenje za distribucijski sistem vodika se lahko izda samo za distribucijski sistem vodika, ki je skladen z razvojnimi načrtom iz tega člena. (56.1) (8.2)

(2) Operater distribucijskega sistema vodika pri pripravi razvojnega načrta sodeluje z drugimi distributerji energije v lokalni skupnosti in v največji možni meri upošteva njihova mnenja. Operaterji distribucijskih sistemov skupaj z lokalno skupnostjo sprejmejo odločitve v zvezi z zagotovitvijo učinkovitosti sistemov pri vseh nosilcih energije, vključno s spremembo namembnosti omrežja. (56.1/1) (56.1/3) (56.2/e)

(3) Razvojni načrt za vodikovo distribucijsko omrežje: (56.2)

(a) vsebuje informacije o količinskih in časovnih potrebah po zmogljivosti sistema, tako, kot so izpogajane med uporabniki in operaterji vodikovih distribucijskih omrežij, o oskrbi z vodikom ter o količinskih in časovnih potrebah po zmogljivosti obstoječih in morebitnih bodočih končnih odjemalcev, ki jih je težko razogljčiti, ob upoštevanju potenciala za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov ter energetske in stroškovne učinkovitosti v povezavi z drugimi možnostmi, ter o lokaciji teh končnih odjemalcev z namenom ciljne usmeritve v uporabo obnovljivega in nizkoogljivega vodika v teh sektorjih;

(b) upošteva načrte oskrbe z energijo iz lokalnih energetskih načrtov in oceni, kako se pri obravnavanju širitve vodikovega distribucijskega omrežja v sektorjih, v katerih so na voljo energetske učinkovitejše alternative, spoštuje načelo „energetska učinkovitost na prvem mestu“ iz predpisov o energetske učinkovitosti;

(c) vsebuje informacije o tem, v kakšni meri je treba plinovode za plin s spremenjenim namenom uporabljati za prenos vodika, ter o tem, v kakšni meri je ta sprememba namena potrebna za izpolnitev potreb po zmogljivosti, določenih v skladu s točko (a);

(d) temelji na postopku posvetovanja, ki je odprt za ustrezne deležnike, še posebej z operaterji drugih in sosednjih vodikovih omrežij, da se omogoči njihovo zgodnje in učinkovito sodelovanje v postopku načrtovanja, vključno z zagotavljanjem in izmenjavo vseh ustreznih informacij; (56.3)

(e) se objavi na spletnem mestu operaterja vodikovega distribucijskega omrežja, skupaj z izidom posvetovanja z deležniki; to spletno mesto se redno posodablja, tako da so zadevni deležniki ustrezno obveščeni in lahko učinkovito sodelujejo v posvetovanju;

(f) je pripravljen v skladu s celovitim nacionalnim energetskim in podnebnim načrtom in njegovimi posodobitvami ter s celovitimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi poročili, predloženimi v skladu z Uredbo (EU) 2018/1999 ter hkrati podpira cilj podnebne nevtralnosti iz 2. člena Uredbe (EU) 2021/1119.

(g) je usklajen z razvojnimi načrtom za vodikova omrežja za celotno Evropsko Unijo iz 60. člena Uredbe (EU) 2024/1789 in desetletnim razvojnimi načrtom prenosnega omrežja iz 126. člena tega zakona. (56.2)

(4) Agencija oceni ali je razvojni načrt vodikovega distribucijskega omrežja skladen s prejšnjim odstavkom tega člena. Agencija preuči razvojni načrt in lahko zahteva njegove spremembe v skladu z oceno. Pri tej preučitvi agencija upošteva splošno energetske-ekonomsko nujnost vodikovega omrežja ter skupni scenarij, razvit na podlagi 127. člena tega zakona. Agencija preučitev razvojnega

načrta vodikovega distribucijskega omrežja upošteva pri odobritvi posebnih pristojbin v smislu 5. člena Uredbe (EU) 2024/1789. (56.4, 56.5) (78.1.ff)

132. člen **(Načrt razgradnje distribucijskega omrežja plina) D57**

(1) Kadar se pričakuje takšno zmanjšanje povpraševanja po plinu, ki zahteva razgradnjo distribucijskega omrežja plina ali njegovega dela, operater distribucijskega sistema plina pripravi načrt razgradnje distribucijskega omrežja plina in ga skupaj z rezultati posvetovanj predloži agenciji v soglasje. (57.1) (57.2/d)

(2) Načrt razgradnje distribucijskega omrežja plina se pripravi v tesnem sodelovanju z operaterji distribucijskih sistemov vodika, z operaterji distribucijskih sistemov za električno energijo ter z operaterji daljinskega ogrevanja in hlajenja, z namenom učinkovitega povezovanja energetskih sistemov. (57.1)

(3) Operaterji distribucijskih sistemov tesno sodelujejo, kadar je treba sprejeti odločitve za zagotovitev učinkovitosti sistema pri vseh nosilcih energije, še posebej pri spremembi namena omrežja. (57.1/2)

(4) Pri pripravi načrta razgradnje distribucijskega omrežja plina se upoštevajo vsaj naslednja načela:

(a) načrt temelji na načrtih oskrbe z energijo iz lokalnega energetskega koncepta in ustrezno upošteva povpraševanje v sektorjih, ki niso zajeti v načrtih ogrevanja in hlajenja;

(b) načrt temelji na razumnih predpostavkah o razvoju proizvodnje, prevzema in dobave zemeljskega plina in biometana, ter porabe plina v vseh sektorjih na ravni distribucije;

(c) operaterji distribucijskih sistemov opredelijo potrebne prilagoditve infrastrukture, pri čemer imajo prednost tiste rešitve na strani povpraševanja, ki ne zahtevajo nove naložbe v infrastrukturo; v načrtih se navede infrastruktura, ki jo je treba razgraditi na način, da se zagotovi preglednost za morebitno spremembo namena infrastrukture za prenos vodika;

(d) operaterji distribucijskih sistemov pri pripravi načrta opravijo postopek posvetovanja, odprt za ustrezne deležnike, da se omogoči njihovo zgodnje in učinkovito sodelovanje v postopku načrtovanja, vključno z zagotavljanjem in izmenjavo vseh ustreznih informacij.

(e) objava posvetovanja in izid posvetovanja z deležniki se objavi na spletni strani operaterja distribucijskega sistema plina. Spletna stran se redno posodablja, s čimer se zagotovi, da so zadevni deležniki ustrezno obveščeni in lahko učinkovito sodelujejo v posvetovanju;

(f) načrt se posodobi vsaj vsaka štiri leta na podlagi najnovejših napovedi povpraševanja in ponudbe, pri čemer napovedi zajemajo obdobje desetih let;

(h) načrt je usklajen z načrtom za razvoj omrežja zemeljskega plina za Evropsko Unijo iz 32. člena Uredbe (EU) 2024/1789 in desetletnim razvojnim načrtom omrežja prenosnega sistema iz 126. člena tega zakona.

(i) načrti so usklajeni s celovitim nacionalnim energetske in podnebnim načrtom, celovitim nacionalnim energetske in podnebnim poročilom o napredku ter dolgoročno strategijo, predloženimi

na podlagi Uredbe (EU) 2018/1999, hkrati pa podpirajo cilj podnebne nevtralnosti iz 2. člena Uredbe (EU) 2021/1119.

(f) pri pripravi načrta se upoštevajo pravice končnih odjemalcev glede zavrnitve dostopa in priključitve iz tega zakona. 52. člen tega zakona (D38.6) (57.4)

(5) Agencija oceni ali je načrt razgradnje distribucijskega omrežja plina skladen s načeli iz prejšnjega odstavka tega člena. Agencija preuči razvojni načrt in lahko zahteva njegove spremembe v skladu z oceno. Agencija poda soglasje k načrtu razgradnje distribucijskega omrežja plina. (57.3) (78.1.ee)

(6) Kadar je treba dele distribucijskega omrežja plina razgraditi pred prvotno predvidenim koncem njihove življenjske dobe, agencija določi smernice za strukturni pristop k amortizaciji takih sredstev in določitvi tarif. Pri pripravi takih smernic se agencija posvetuje z ustreznimi deležniki, zlasti z operaterji distribucijskih sistemov in združenji odjemalcev. (57.6) (78.1.gg)

(7) Za infrastrukturo, ki je na območju za katerega je v načrtu iz prvega odstavka tega člena ali v načrtu iz prvega odstavka 126. člena določena razgradnja prenosnega ali distribucijskega sistema plina se ne izda dovoljenje za gradnjo ali obratovanje sistema plina. (8.14)

133. člen **(financiranje čezmejne vodikove infrastrukture) D59**

(1) Za projekt povezovalnega vodikovoda, ki ni projekt skupnega interesa iz poglavja II in točke 3 Priloge I k Uredbi (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta (49), sosednji operaterji prenosnih sistemov vodika krijejo stroške projekta. Operater prenosnega sistema vodika stroške povezovalnega vodikovoda skladno s predvidenim postopkom po tem zakonu in soglasjem agencije vključi v upravičene stroške. (59.1)

(2) Če operaterji sosednjih prenosnih sistemov vodika ugotovijo znatno vrzel med koristmi in stroški, lahko pripravijo projektni načrt, vključno z zahtevkom za čezmejno dodelitev stroškov, in ga skupaj predložijo agenciji v skupno odobritev. (59.1)

(3) Projektni načrt in zahtevek za čezmejno dodelitev stroškov iz prejšnjega odstavka morata vsebovati:

- analizo stroškov in koristi za projekt z, ki upošteva koristi, ki segajo prek meja zadevnih držav članic EU,
- poslovni načrt, v katerem je ocenjena finančna izvedljivost projekta in ki vključuje rešitev za financiranje ter določa, ali se udeleženi operaterji prenosnih sistemov vodika strinjajo z utemeljenim predlogom za čezmejno dodelitev stroškov. (59.2/1)

(4) Agencija po posvetovanju z operaterjem prenosnega sistema vodika, skupaj z ostalimi regulatornimi organi zadevnih držav članic EU, sprejme skupno odločitev o dodelitvi naložbenih stroškov, ki jih posamezni operater prenosnega sistema vodika nosi za projekt povezovalnega vodikovoda. (59.2/2)

VIII. POGLAVJE: LOČEVANJE IN PREGLEDNOST RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

134. člen **(revidiranje in objava letnih računovodskih izkazov)**

(1) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo ne glede na lastništvo ali pravno obliko pripraviti, predložiti v revizijo in objaviti letne računovodske izkaze v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, razen če ta zakon ne določa drugače. (75.2 /1) (75.1) (70)

(2) Operater sistema, ne glede na velikost, pripravi, predloži v revizijo in javno objavi letne računovodske izkaze in letno poročilo na način, kot to zahteva zakon, ki ureja gospodarske družbe, za velike družbe.

(3) Operater sistema predloži agenciji revidirano letno poročilo in revizorjevo poročilo v osmih dneh od prejema revizorjevega poročila ali najpozneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta.

(4) Pri reviziji letnih računovodskih izkazov se zlasti preveri upoštevanje zahtev iz 135. in 136. člena tega zakona glede izogibanja neenakemu obravnavanju in navzkrižnemu subvencioniranju ter zahtev iz četrtega in petega odstavka 143. člena tega zakona glede izkazovanja ugotovljenih odstopanj od regulativnega okvira. (75.4)

(5) Podjetja, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, niso zavezana objavljati svojih letnih računovodskih izkazov, morajo njihovo kopijo hraniti na svojem sedežu, tako da je na voljo javnosti. (75.2 /2)

135. člen **(ločene dejavnosti)**

(1) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v svojem računovodstvu v skladu z računovodskimi standardi voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za prenosne, distribucijske, terminalske ali skladiščne dejavnosti, kot bi se to od njih zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja. (75.3. a) (70)

(2) Infrastrukturalna sredstva podjetij plinskega in vodikovega gospodarstva morajo biti dodeljena ustreznim računom in osnovnim sredstvom, ločeno za plin, električno energijo ali vodik, ta dodelitev pa mora biti pregledna. (75.3.b)

(3) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo na način iz prejšnjega odstavka voditi ločene računovodske evidence in v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze za druge plinske ali vodikove dejavnosti, ki niso povezane s prenosom, distribucijo, terminalsko dejavnostjo ali skladiščenjem. (75.3.c)

(4) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom navesti prihodke ali stroške iz naslova najemnine prenosnega ali distribucijskega sistema. (75.3.d)

(5) Če opravljajo podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva tudi druge dejavnosti, ki niso dejavnosti plinskega oziroma vodikovega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: neplinske dejavnosti), lahko vodijo zbirne računovodske evidence in morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti zbirne računovodske izkaze za neplinske dejavnosti. (75.3.e)

(6) Za ločene računovodske izkaze iz prvega in drugega odstavka tega člena se štejejo bilanca stanja in izkaz poslovnega izida. (75.3.f)

(7) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva, na katera se nanaša zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov in ločeno evidentiranje dejavnosti, morajo voditi računovodske izkaze tudi po navedenem zakonu, če to ni v nasprotju s tem zakonom. (75.2)

136. člen **(sodila za razporejanje po dejavnostih in prikaz poslov s povezanimi družbami)** **D75.5**

(1) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v skladu z računovodskimi standardi v notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov, odhodkov in prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov iz prejšnjega člena. (75.5) (70)

(2) Enaka sodila se uporabljajo dosledno vsako poslovno leto.

(3) Sodila iz prvega odstavka tega člena se lahko spremenijo samo izjemoma, pri čemer morajo biti razlogi za takšno spremembo utemeljeni.

(4) Če operater sistema spremeni sodila, mora pred spremembo sodil pridobiti soglasje agencije glede utemeljenosti razloga spremembe sodil v povezavi s preprečevanjem navzkrižnega subvencioniranja med dejavnostmi prenosa, distribucije, drugimi plinskimi in neplinskimi dejavnostmi. V nasprotnem primeru se sodila ne smejo uporabljati za namen izvajanja določb tega zakona. (75.4)

(5) V letnem poročilu morajo operaterji sistema razkriti utemeljen razlog spremembe sodil in finančno ovrednotiti učinke teh sprememb.

(6) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v letnem poročilu razkriti vse posle, opravljene s povezanimi podjetji, katerih posamična vrednost presega 20.000 eurov. (75.6)

(7) Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva morajo v letnem poročilu skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkriti sodila za razporejanje po dejavnostih. Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe mora letno revidirati revizor, ki mora o tem podati posebno poročilo. (75.4)

(8) Agencija nadzira ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe v skladu z določbami o nadzoru iz tega zakona. (75.3.e)

137. člen **(pravica do vpogleda v računovodske izkaze)**

(1) Agencija ima pravico do vpogleda v računovodske izkaze podjetij plinskega in vodikovega gospodarstva in preostalo dokumentacijo podjetij plinskega in vodikovega

gospodarstva, vodene v skladu s 134. in 135. členom tega zakona, če je to potrebno za opravljanje njenih nalog. (74.1) (70)

(2) Če podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva ne omogoči vpogleda v svoje računovodske izkaze, opravi agencija vpogled po določbah zakona, ki ureja agencijo. (74.1)

(3) Agencija mora varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobi z vpogledom v dokumentacijo podjetja plinskega ali vodikovega gospodarstva. Ta določba ne preprečuje agenciji, da predloži podatke pristojnemu državnemu organu, organu občine ali nosilcu javnih pooblastil, če jih ta v skladu s predpisi potrebuje za izvajanje svojih pristojnosti. (74.2)

IX. POGLAVJE: OMREŽNINA

1. ODDELEK: REGULATIVNI OKVIR

138. člen

(metodologija za določitev regulativnega okvira) 78.1.a, 78.1.c

(1) Uporabnik sistema mora za uporabo sistema plačati omrežnino za pokrivanje upravičenih stroškov operaterjev sistema. Upravičene stroške operaterjev sistema, omrežnino in druge vire za pokrivanje teh stroškov določi operater sistema v regulativnem okviru po predhodnem soglasju agencije.

(2) Agencija s splošnim aktom predpiše metodologijo za določitev regulativnega okvira na način, ki spodbuja učinkovitost operaterjev sistema in uporabe sistema.

(3) Na podlagi splošnega akta iz prejšnjega odstavka operaterji sistema pred začetkom regulativnega obdobja v postopku določanja regulativnega okvira določijo načrtovane elemente regulativnega okvira, po preteku posameznega leta regulativnega obdobja pa v postopku ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira priznane elemente regulativnega okvira.

(4) Agencija s splošnim aktom iz drugega odstavka tega člena podrobneje predpiše:

1. vrste, merila za določitev in način izračuna elementov regulativnega okvira;
2. vrste upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, merila za njihovo ugotavljanje in način njihovega določanja;
3. način vključitve stimulacije za pridobitev brezplačnih sredstev;
4. trajanje regulativnega obdobja;
5. vsebino zahteve operaterja sistema za izdajo soglasja k regulativnemu okviru;
6. vrsto, format in način predložitve podatkov, potrebnih za določitev regulativnega okvira;
7. podrobnejša pravila in način ugotavljanja odstopanj od regulativnega okvira;

8. parametre posameznih razsežnosti kakovosti, njihove referenčne vrednosti ter načine in standarde njihovega izračunavanja;
9. minimalne standarde kakovosti različnih storitev operaterja sistema;
10. višino nadomestila ter način in roke za plačilo nadomestila iz tretjega odstavka 148. člena tega zakona.

(5) Agencija pri določitvi metodologije uporablja metodo reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin operaterja sistema, ki operaterju sistema zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom, razen če ta zakon ne zagotavlja pokritja upravičenih stroškov v daljšem obdobju.

139. člen **(upravičeni stroški operaterja sistema)**

(1) Upravičeni stroški operaterja sistema za izvajanje nalog v okviru dejavnosti operaterja sistema se ugotavljajo in določajo za posamezno leto regulativnega obdobja. Kadar operater sistema poleg storitev dejavnosti operaterja sistema opravlja tudi druge dejavnosti, mora tem dejavnostim pripisati sorazmerni del stroškov.

(2) Stroški, ki jih agencija ne prizna za upravičene, so:

1. stroški plačil za poslovno uspešnost in drugih nagrad;
2. stroški regresa za letni dopust, obračunan nad najnižjo vrednostjo, določeno v zakonu, ki ureja delovna razmerja;
3. stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja;
4. stroški reklam, sponzorstev in donacij;
5. stroški, ki so nepriznani odhodki v skladu s predpisi, ki urejajo davke;
6. drugi stroški, ki jih agencija ne prizna za upravičene v splošnem aktu iz drugega odstavka 138. člena tega zakona.

(3) Upravičeni stroški obsegajo tudi reguliran donos operaterja sistema.

(4) Način ugotavljanja in določanja upravičenih stroškov mora spodbujati operaterja sistema k stroškovno učinkovitemu poslovanju in mu omogočati višji doseženi donos od priznanega v regulativnem okviru, če so prihranki pri upravičenih stroških nastali zaradi njegovih prizadevanj za večjo stroškovno učinkovitost. Če operater sistema posluje s stroški, ki so višji od upravičenih, razliko krije iz priznanega reguliranega donosa na sredstva.

(5) Pri določitvi upravičenih stroškov se upošteva, da mora operater sistema učinkovitost svojega poslovanja izboljšati za določen faktor (v nadaljnjem besedilu: faktor učinkovitosti). Agencija v splošnem aktu opredeli način določanja faktorja učinkovitosti ob upoštevanju načrtovane splošne produktivnosti gospodarstva. Pri tem lahko upošteva tudi učinkovitost operaterja sistema, ki izhaja iz primerjalnih analiz učinkovitosti po strokovnih metodah.

(6) Regulirani donos operaterja sistema in upravičeni strošek amortizacije se določita na način, da omogočata ekonomsko upravičenost vlaganja v razvoj sistema in sta odvisna od

regulirane višine opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi in neopredmetenih sredstev v uporabi brez dobrega imena, ki so neposredni pogoj za opravljanje dejavnosti. Regulirani donos je odvisen tudi od vrste in tveganosti dejavnosti operaterja sistema in regulirane strukture virov financiranja ter učinkovitosti uporabe sistema. Regulirani donos na sredstva se ne prizna na sredstva, ki niso ostala sredstva, potrebna za izvajanje gospodarske javne službe operaterja sistema, na sredstva v gradnji in izdelavi, na sredstva ali del vrednosti sredstev v višini brezplačno prevzetih sredstev, na brezplačno prevzeta sredstva, druga nepovratna sredstva države, občin ter pravnih oseb javnega prava, sredstva ali del sredstev, pridobljenih s plačili nesorazmernih stroškov za priključitev na sistem, in na sredstva, ki niso neposredni pogoj za opravljanje dejavnosti operaterja sistema. Za brezplačno prevzeta sredstva se prizna operaterju sistema posebna spodbuda za pridobitev takih sredstev v deležu od njihove višine. Ta spodbuda se vključi v regulativni okvir enkrat, in sicer v letu, ko se sredstva, zgrajena iz teh virov, predajo v uporabo.

(7) Če zaradi primerjalne analize tarifnih postavk omrežnine učinkovitega in strukturno primerljivega operaterja sistema za posamezno regulativno obdobje ni mogoče zagotoviti spremembe tarifnih postavk, ki zagotavljajo pokritje celotnega upravičenega stroška amortizacije, se upravičeni strošek v skladu s 143. členom tega zakona poračuna v naslednjih regulativnih obdobjih, vendar najpozneje v obdobju uporabnosti sredstev.

140. člen **(naložbeni načrt operaterjev sistema)**

(1) Zaradi določitve regulativnega okvira operater sistema pripravi naložbeni načrt, v katerem finančno ovrednoti naložbe, ki jih bo izvedel v naslednjem regulativnem obdobju. Operater prenosnega sistema pri tem izhaja iz aktivnosti, predvidenih v desetletnem razvojnem načrtu.

(2) V postopku določitve regulativnega okvira agencija preveri in oceni naložbeni načrt. Navedena ocena je podlaga za določitev načrtovanih upravičenih stroškov operaterja sistema v naslednjem regulativnem obdobju. Pri oceni naložbenih načrtov in določitvi upravičenih stroškov operaterja sistema agencija ni vezana na vrednosti naložb in dinamiko njihove izvedbe iz načrtov razvoja na področju energitike ali načrta razvoja operaterja sistema.

(3) Če agencija pri oceni naložbenih načrtov ugotovi, da ima upoštevanje vseh naložb iz naložbenega načrta v upravičenih stroških operaterja sistema prevelik vpliv na omrežnino, lahko naloži operaterju sistema, naj pri določitvi predloga regulativnega okvira upošteva le določene naložbe po prednostnem vrstnem redu, kot so opredeljene v naložbenem načrtu.

(4) Agencija s splošnim aktom določi metodologijo za pripravo in ocenitev naložbenih načrtov ter v njem določi:

- metodološke osnove za ocenjevanje in vrednotenje naložb;
- vrste in obvezno vsebino naložbenih načrtov;
- postopke za pripravo in ocenjevanje naložbene dokumentacije ter odločanje o naložbah;
- najmanjši možni obseg meril za ugotavljanje učinkovitosti projektov;
- roke za pripravo naložbenega načrta in njegovo predložitev agenciji v preveritev in oceno.

141. člen (določitev regulativnega okvira)

(1) Operater sistema po predhodnem soglasju agencije pred začetkom regulativnega obdobja določi regulativni okvir, v katerem vrednostno opredeli načrtovane upravičene stroške po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovane omrežnine, načrtovane druge prihodke iz izvajanja dejavnosti operaterja sistema, presežke ali primanjkljaje omrežnin iz preteklih let. Če je regulativno obdobje daljše od enega leta, regulativni okvir, z namenom preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnine po posameznih letih regulativnega obdobja, lahko določa tudi izravnavo tarifnih postavk ali omrežnin za prenosni ali distribucijski sistem.

(2) Regulativni okvir, tarifne postavke omrežnine in tarifne postavke za preostale storitve določi operater sistema v skladu s splošnima aktoma iz 138. in 144. člena tega zakona s soglasjem agencije.

(3) Operater sistema določi regulativni okvir tako, da načrtovani prihodki iz omrežnin skupaj z drugimi načrtovanimi prihodki iz opravljanja dejavnosti operaterja sistema in upošteva ugotovljeni kumulativni presežek ali primanjkljaj omrežnin iz preteklih let pokrije načrtovane upravičene stroške operaterja sistema, in upošteva vse predvidene okoliščine stroškovno učinkovitega poslovanja operaterja sistema, razen v primeru iz sedmega odstavka 139. . člena tega zakona.

(4) Najpozneje do 30. aprila v letu pred začetkom regulativnega obdobja agencija z odločbo določi za posameznega operaterja prenosnega ali distribucijskega sistema faktor učinkovitosti, za katerega mora operater sistema v naslednjem regulativnem obdobju znižati upravičene stroške.

142. člen (postopek za pridobitev soglasja agencije)

(1) Zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru in tarifnim postavkam omrežnine operater sistema vloži pri agenciji najpozneje do 15. julija v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša. Če v tem roku operater sistema ne vloži zahteve za izdajo soglasja, mu agencija s sklepom naloži, naj jo predloži v roku, ki ni daljši od 30 dni.

(2) V zahtevi iz prejšnjega odstavka mora operater sistema predložiti agenciji tudi naložbeni načrt iz 140. člena tega zakona.

(3) Če operater sistema tudi po podaljšanem roku ne vloži zahteve za izdajo soglasja, določi regulativni okvir in tarifne postavke omrežnine agencija z odločbo o regulativnem okviru, ki jo izda najpozneje do 30. novembra v letu pred prvim letom regulativnega obdobja, na katero se nanaša, ob upoštevanju meril iz splošnega akta agencije, izdanega na podlagi 138. in 144. člena tega zakona.

(4) Če na pravočasno zahtevo za izdajo soglasja agencija ne izda soglasja zaradi neusklajenosti zahteve operaterja sistema z metodologijami, ki jih izda agencija na podlagi 138. in 144. člena tega zakona, agencija izda odločbo, s katero zavrne izdajo soglasja in določi regulativni okvir ter tarifne postavke omrežnine.

143. člen **(odstopanja od regulativnega okvira)**

(1) Operater sistema mora ugotavljati odstopanja od regulativnega okvira za posamezno leto, ki se odražajo v presežku ali primanjkljaju omrežnine, in ugotovljena odstopanja razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

(2) Presežek omrežnine je presežek reguliranega letnega prihodka nad priznanimi letnimi upravičenimi stroški operaterja sistema.

(3) Primanjkljaj omrežnine je primanjkljaj priznanega reguliranega letnega prihodka za pokrivanje priznanih upravičenih stroškov.

(4) Presežek ali primanjkljaj omrežnine se ugotovi kot razlika med priznanimi upravičenimi stroški in zaračunanimi omrežninami (zmanjšanimi za primanjkljaj omrežnine iz preteklih let ali povečanimi za presežek omrežnine iz preteklih let) ter priznanimi drugimi letnimi prihodki operaterja sistema.

(5) Presežek omrežnine mora operater sistema uporabiti kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema naslednjega ali naslednjih let. Presežek omrežnine se izkaže kot preplačilo tistega leta regulativnega obdobja, za katero je presežek ugotovljen. Operater sistema znesek presežka omrežnine upošteva pri določitvi omrežnin v naslednjem regulativnem obdobju kot že zaračunano omrežnino v preteklih obdobjih.

(6) Primanjkljaj omrežnine ima operater sistema pravico prejeti v naslednjem letu ali zaradi preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnin v naslednjih letih kot plačilo za storitve gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema tistega leta, za katero je primanjkljaj ugotovljen. Operater sistema primanjkljaj omrežnine izkaže kot terjatev tistega leta regulativnega obdobja, za katerega je primanjkljaj omrežnine ugotovljen, če zanesljivo pričakuje, da bo primanjkljaj omrežnine zaračunan in plačan v naslednjih obdobjih. Operater sistema znesek primanjkljaja omrežnine upošteva pri določitvi omrežnine v naslednjem regulativnem ali naslednjih regulativnih obdobjih.

(7) Operater sistema mora agenciji predložiti izračun presežka ali primanjkljaja omrežnine posameznega leta regulativnega obdobja v 15 dneh od prejema revizorjevega poročila oziroma najpozneje v šestih mesecih po izteku koledarskega leta. Agencija v postopku ugotavljanja odstopanja izda odločbo o ugotovljenem odstopanju od regulativnega okvira, s katero v skladu z določbami drugega do četrtega odstavka tega člena ugotovi višino presežka ali primanjkljaja omrežnine.

(8) Če je odločba o ugotovljenem odstopanju od regulativnega okvira v upravnem sporu ali na podlagi izrednega pravnega sredstva odpravljena ali razveljavljena in agencija v ponovljenem postopku z odločbo ugotovi drugačno odstopanje od regulativnega okvira, se razlika poračuna v naslednjem regulativnem obdobju. Pri ponovljenem odločanju se uporabljajo predpisi in splošni akti agencije, veljavni v času izdaje odpravljene odločbe. Prvi stavek tega odstavka se uporablja tudi v primeru, da sodišče v upravnem sporu spremeni odločbo o ugotovljenem odstopanju od regulativnega okvira.

(9) Operater sistema lahko izjemoma med regulativnim obdobjem vloži zahtevo za izdajo soglasja k regulativnemu okviru, če je zaradi nepričakovanih sprememb v obsegu uporabe sistema ali drugih nepričakovanih okoliščin nastal tolikšen presežek ali primanjkljaj omrežnine, v primerjavi z načrtovanim primanjkljajem iz 139. člena tega zakona, da ga brez te spremembe ne bo mogoče izravnati pri določitvi regulativnega okvira v naslednjih regulativnih obdobjih.

(10) Določbe o poračunavanju presežka ali primanjkljaja omrežnine se uporabljajo tudi, če dejavnost operaterja sistema na zadevnem sistemu začne izvajati drug izvajalec. Dosedanji izvajalec mora morebitni presežek plačati novemu izvajalcu, morebitni primanjkljaj pa lahko zahteva od novega izvajalca, oboje najpozneje do konca regulativnega obdobja, v katerem bo novi izvajalec ugotavljal odstopanja od regulativnega okvira.

2. ODDELEK: TARIFA ZA UPORABO SISTEMA

144. člen

(metodologija za obračunavanje omrežnine) 78.1.a, 78.1.c, 35.1,2

(1) Uporabniki sistema plačujejo omrežnino, ki pomeni plačilo za storitve operaterja sistema, ki jih mora ta izvajati v skladu s tem zakonom.

(2) Agencija s splošnim aktom podrobneje predpiše metodologijo obračunavanja omrežnine, in sicer ločeno za:

- uporabo prenosnega sistema (ločeno za vstopne in izstopne točke);
- uporabo distribucijskega sistema za odjemna mesta in prevzemna mesta;
- lastno rabo za zagotavljanje delovanja sistema;
- meritve;
- druge storitve.

(3) Agencija predpiše metodologijo iz prejšnjega odstavka na način, ki spodbuja učinkovitost operaterjev sistema in uporabe sistema, ter priključevanje virov na sistem.

(4) V splošnem aktu iz drugega odstavka tega člena agencija določi:

- tarife in tarifne postavke, ki pomenijo skupine uporabnikov sistema glede na značilnost njihove uporabe sistema v določenih največjih razponih teh značilnosti;
- storitve, ki jih lahko operater sistema zaračunava v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja sistema uporabnikom sistema poleg omrežnine;
- način izračuna omrežnin;
- način zaračunavanja omrežnine in cene storitev iz druge alineje tega odstavka.

(5) Tarife in tarifne postavke omrežnine so objektivne, pregledne in nediskriminatorne ter morajo spodbujati uporabo plina iz obnovljivih virov. Za prevzemna mesta plina iz obnovljivih virov distribucijskem sistemu plina se ne obračunava omrežnina za uporabo distribucijskega sistema.

145. člen
(določitev tarifnih postavk) 78.1.a, 35.1,2

(1) Tarifne postavke mora operater sistema določiti v skladu z metodologijo iz prejšnjega člena tako, da ob načrtovani uporabi sistema prihodki iz omrežnin dosežejo znesek reguliranega prihodka iz omrežnin v regulativnem obdobju, pri čemer ne sme diskriminirati oddaljenih območij.

(2) Tarifne postavke za druge storitve, ki niso vsebovane v omrežnini in jih operater sistema zaračunava uporabnikom sistema, določi operater sistema v soglasju z agencijo tako, da upošteva dejanske stroške teh storitev.

(3) Tarifne postavke omrežnine operater sistema objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na svoji spletni strani. Operater zaprtega distribucijskega sistema in operater geografsko omejenega sistema vodika objavi tarifne postavke omrežnine na svoji spletni strani.

**3. ODDELEK: POSEBNE DOLOČBE O ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTI NA
PRENOSNEM IN DISTRIBUCIJSKEM SISTEMU**

146. člen
(kakovost storitev operaterjev sistema) (78.1.o)

(1) Kakovost storitev operaterja sistema se ugotavlja glede na posamezne razsežnosti kakovosti izvajanja storitev operaterjev sistema, ki vplivajo na dostopnost uporabnikov do storitev in na njihovo zadovoljstvo s storitvami, in sicer:

1. trajanje in pogostost prekinitev delovanja sistema;
2. čas, potreben za popravila sistema;
3. čas za obravnavanje pritožb in zagotavljanje informacij;
4. čas, potreben za priključitev na sistem;
5. skladnost dobavljenega plina ali vodika s predvidenimi parametri plina ali vodika;
6. druge razsežnosti kakovosti storitev, določene v splošnem aktu agencije.

(2) Za posamezne razsežnosti kakovosti agencija za vsakega operaterja sistema ali za območje sistema določi referenčne vrednosti kakovosti storitev, ki glede na stanje sistema, dosedanje izvajanje dejavnosti in poslovanje v sistemu pomenijo realni cilj zagotavljanja kakovosti storitev.

(3) Operater sistema je odgovoren za kakovost oskrbe tudi v primeru, če sam ne opravlja vseh storitev, glede katerih se ugotavljajo dosežene vrednosti parametrov posameznih razsežnosti kakovosti.

147. člen
(monitoring kakovosti storitev in nadzor monitoringa) (78.1.o) (78.1.g, h)

(1) Operater sistema mora izvajati meritve ugotavljanja parametrov razsežnosti kakovosti storitev, izračunavati te parametre in jih sporočati agenciji na predpisan način in v predpisanih rokih.

(2) Operater sistema lahko za izvajanje monitoringa iz prejšnjega odstavka pooblasti drugo osebo, pri čemer je odgovoren za pravilno in pravočasno izvajanje monitoringa in pošiljanje podatkov agenciji.

(3) Agencija lahko opravi nadzor monitoringa kakovosti pri operaterju sistema ali osebi, ki opravlja monitoring.

(4) Postopek nadzora mora biti voden tako, da ne ovira poslovanja operaterja sistema in izvajanja dejavnosti operaterja sistema ter da ne nalaga operaterju sistema nesorazmernih bremen v zvezi s presojo monitoringa.

(5) Pooblaščenca oseba agencije po opravljenem nadzoru sestavi poročilo, v katerem oceni ustreznost monitoringa.

(6) Agencija s splošnim aktom predpiše pravila monitoringa kakovosti oskrbe, s katerim določi:

- postopke in načine monitoringa kakovosti,
- način in roke predložitve podatkov agenciji ter
- postopek in način presoje monitoringa kakovosti in ukrepe za njegovo izboljšanje.

148. člen
(zajamčeni standardi kakovosti storitev) (78.1.o)

(1) Minimalni standardi kakovosti storitev operaterja sistema v obliki zajamčenih standardov, ki jih mora zagotavljati operater sistema, so določeni z minimalnimi vrednostmi parametrov kakovosti storitev, ki jih mora operater sistema zagotavljati za vsako odjemno mesto.

(2) Če operater sistema posameznemu uporabniku sistema krši zajamčeni standard kakovosti, in je kršitev nastala iz razlogov na njegovi strani, mora uporabniku sistema na njegovo pisno zahtevo plačati nadomestilo.

(3) Višino nadomestila ter način in roke plačila nadomestila za posamezno vrsto kršitve določi agencija s splošnim aktom tako, da odvrča operaterje sistema od ponavljanja kršitev.

(4) Če uporabniku sistema operater ne plača nadomestila v predpisanem roku po vložitvi pisne zahteve, odloči o pravici do nadomestila na zahtevo uporabnika sistema agencija. Postopka določitve nadomestila agencija ne more uvesti po uradni dolžnosti.

(5) Ne glede na plačilo nadomestila lahko uporabnik sistema od operaterja sistema po splošnih predpisih o odškodninski odgovornosti zahteva povrnitev škode zaradi kršitve zajamčenega standarda kakovosti, če škoda presega plačano nadomestilo.

X. POGLAVJE: ZAGOTAVLJANJE ZANESLJIVOSTI OSKRBE S PLINOM

149. člen

(splošna določba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe s plinom)

(1) Zanesljivost oskrbe s plinom se zagotavlja v skladu z [Uredbo 2017/1938/EU](#).

(2) Za zagotovitev zanesljive oskrbe na trgu s plinom Republika Slovenija sodeluje z drugimi državami članicami EU zaradi spodbujanja in izvajanja regionalne in dvostranske solidarnosti.

(3) Sodelovanje vključuje dogovore o pomoči pri oskrbi solidarnostno zaščiteneh odjemalcev, obveščanje o razmerah, katerih kratkoročna posledica so ali verjetno bodo resne motnje v dobavi, ki prizadenejo Republiko Slovenijo, in sicer zlasti:

- usklajevanje ukrepov za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom,
- določitev in po potrebi razvoj ali nadgradnjo povezav za oskrbo z električno energijo in plinom ter
- dogovore o pogojih in praktičnih podrobnostih za medsebojno solidarnostno pomoč.

(4) Ministrstvo o sodelovanju iz prejšnjega odstavka obvesti Evropsko komisijo in druge države članice EU.

(5) Če je v preteklem koledarskem letu dobavitelj zagotavljal dobavo plina za končne odjemalce v Republiki Sloveniji, mora v tekočem koledarskem letu v primeru razglašene ene izmed stopenj krize pri oskrbi s plinom v skladu z drugim odstavkom 152. člena tega zakona zagotavljati možnost dobave plina iz vsaj dveh različnih dobavnih virov.

150. člen

(imenovanje pristojnega organa iz [Uredbe 2017/1938/EU](#))

(1) V skladu s 3. členom [Uredbe 2017/1938/EU](#) je pristojni organ ministrstvo.

(2) Pristojni organ lahko posebne naloge pristojnega organa v skladu z drugim odstavkom 3. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#) prenese na agencijo ali operaterja prenosnega sistema.

(3) Naloge pristojnega organa pri izvajanju določb [priloge III Uredbe 2017/1938/EU](#) izvaja agencija.

151. člen

(zaščiteni odjemalci)

(1) Zaščiteni odjemalci iz 5. točke 2. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#) so poleg gospodinjskih odjemalcev, skupnih gospodinjskih odjemalcev, vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo ali vir toplote kot plin, v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnim ali javnoupornim službam;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

(2) Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

(3) Solidarnostno zaščiteni odjemalci iz 6. točke 2. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#) so zaščiteni odjemalci iz prvega odstavka tega člena, razen vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenih domov.

(4) V sporih, ali je oseba zaščiteni odjemalec, odloča agencija po postopku, ki ga predpisuje zakon, ki ureja agencijo.

(5) Operater sistema vodi evidenco odjemnih mest in na podlagi svojih podatkov in podatkov končnih odjemalcev evidentira, katera odjemna mesta oskrbujejo zaščiteni odjemalce in solidarnostno zaščiteni odjemalce iz tega člena. Odjemalec mora o vsakokratni spremembi podatka o odjemnem mestu za zaščiteni in solidarnostno zaščiteni odjemalce to sporočiti operaterju sistema najpozneje v 30 dneh od spremembe na obrazcu, ki ga pripravi operater sistema in objavi na svoji spletni strani.

(6) Odjemno mesto, prek katerega se oskrbuje s plinom zaščiteni odjemalec, je v evidenci odjemnih mest označeno z ločeno oznako »Z«. Operater sistema odjemalcem in njihovim dobaviteljem brezplačno zagotovi podatek o tem, ali je odjemalec zaščiteni odjemalec.

(7) Odjemalci, razen gospodinjstev, morajo operaterju sistema, na čigar sistem so priključeni, sporočiti podatke o svojih plinskih napravah zaradi izvedbe ukrepa neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina iz 153. člena tega zakona. Če podatki niso sporočeni, operater sistema odloči na podlagi podatkov, ki jih ima na razpolago, in splošnih značilnostih plinskih naprav posamezne vrste odjemalca. Obrazce za sporočanje podatkov o plinskih napravah pripravijo operaterji sistema in jih objavijo na svoji spletni strani.

152. člen **(nujni ukrepi za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe)**

(1) Agencija v skladu z [Uredbo 2017/1938/EU](#) za področje zagotavljanja zanesljivosti oskrbe s plinom sodeluje v regionalnih rizičnih skupinah pri pripravi skupne ocene tveganj ter koordinira in pripravi nacionalno oceno tveganj ter predlog načrta preventivnih ukrepov in predlog načrta za izredne razmere. Načrt preventivnih ukrepov in načrt za izredne razmere sprejme pristojni organ.

(2) Če je zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi s plinom ali drugih okoliščin ogrožena zanesljiva oskrba s plinom v Republiki Sloveniji, pristojni organ ukrepa v skladu z 11. členom [Uredbe 2017/1938/EU](#) in načrtom za izredne razmere iz 8. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#) ter razglasi eno izmed opredeljenih stopenj krize.

(3) V primeru motenj pri oskrbi s plinom iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema storiti vse, da ob varnem obratovanju sistema omogočajo prenos in distribucijo plina za dobavo odjemalcem, dokler je to mogoče. Dobavitelji plina v Slovenijo morajo aktivno sodelovati med seboj,

s pristojnim organom, agencijo in operaterji sistemov pri iskanju rešitev za zagotavljanje oskrbe s plinom odjemalcev v Sloveniji.

(4) Za zagotovitev cilja iz prejšnjega odstavka morajo operaterji sistema pripraviti načrt nujnih ukrepov, ki mora vsebovati okoliščine za uporabo nujnih ukrepov ter način, čas in obseg njihove izvedbe ter biti usklajen z načrtom za izredne razmere, ki ga sprejme pristojni organ. Ukrepi morajo biti nediskriminatorni in pregledni ter smejo prizadeti odjemalce le toliko, kolikor je potrebno, da se zagotovi zanesljiva oskrba. Načrt nujnih ukrepov mora operater sistema objaviti na svoji spletni strani in ga poslati pristojnemu organu. Operater sistema mora o vsakem primeru izvedbe nujnih ukrepov nemudoma obvestiti pristojni organ.

(5) Pristojni organ v skladu s 13. členom [Uredbe 2017/1938/EU](#) ter postopki in ukrepi iz načrta za izredne razmere določi ukrepe, ki jih morajo izpolniti podjetja plinskega gospodarstva, da bi se zagotovila oskrba odjemalcev plina, še posebej zaščitenih odjemalcev. Pristojni organ in podjetja plinskega gospodarstva neposredno in preko sredstev javnega obveščanja pozivajo odjemalce k varčevanju s plinom in prostovoljnemu zmanjšanju odjema plina.

(6) V načrtu za izredne razmere se predvidi ukrep prostovoljnega in neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema za primer, ko zaradi obsega in trajanja motenj pri oskrbi s plinom podjetjem plinskega gospodarstva ne uspe zagotoviti oskrbe odjemalcev plina.

153. člen **(neprostovoljni ukrepi pri zagotavljanju oskrbe s plinom)**

(1) V primeru neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina morajo nosilci bilančnih skupin in podjetja plinskega gospodarstva ne glede na svoje pogodbene obveznosti v razmerju do dobaviteljev, uporabnikov sistema in odjemalcev v skladu z načrtom za izredne razmere in navodili pristojnega organa zmanjšati ali prekiniti odjem plina na odjemnih mestih posameznih vrst odjemalcev ali njihovih plinskih naprav.

(2) Vrstni red zmanjšanja ali prekinitve odjema plina posameznim vrstam odjemalcev glede na njihove plinske naprave določi pristojni organ v načrtu za izredne razmere, pri čemer mora upoštevati način uporabe plina pri posamezni vrsti odjemalcev, nujnost odjema plina za zagotavljanje življenja in zdravja ljudi, vrsto in obseg škode, ki jo pri posamezni vrsti odjemalcev povzroči zmanjšanje ali prekinitve odjema plina, ter način merjenja porabe plina.

(3) Pristojni organ ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema v skladu z načrtom za izredne razmere uvede z generalno odločbo, ki jo vroči operaterjem sistema, in ukrep objavi na svoji spletni strani ter v sredstvih javnega obveščanja. V odločbi pristojni organ, v skladu z določbami načrta za izredne razmere, določi obveznost zmanjšanja ali prekinitve odjema plina v deležu odjema ali v celoti za posamezno skupino odjemalcev glede na vrsto odjema plina iz načrta za izredne razmere in čas začetka izvajanja te obveznosti. Za izdajo odločbe se uporabljajo določbe o nujnih ukrepih v javnem interesu iz zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(4) Operater sistema odločbo pristojnega organa iz prejšnjega odstavka predloži odjemalcem na sistemu v njegovem upravljanju, na katere se glede na vrsto odjema plina iz sistema odločba nanaša. Operater sistema o vsebini odločbe obvesti tudi dobavitelje plina tem odjemalcem. Operater sistema odločbo pošlje z uporabo elektronske komunikacije.

(5) Operater sistema vodi sproti posodobljen seznam odjemalcev po skupinah glede na vrsto odjema plina iz načrta za izredne razmere. Operater sistema za odjemalce v skupinah in za posamezno skupino ter pripadajočo bilančno skupno spremlja dnevni odjem plina od razglasitve

katere koli stopnje izrednih razmer iz načrta za izredne razmere. Operater sistema v času izvajanja ukrepa neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema o dnevnem odjemu skupine sproti poroča operaterju prenosnega sistema, agenciji in pristojnemu organu v časovnih intervalih, ki jih določi pristojni organ.

154. člen (upravljanje kriznega plina)

(1) Krizni plin je namenjen oskrbi odjemalcev, ki v skladu z drugim in tretjim odstavkom prejšnjega člena še nimajo obveznosti zmanjšati ali prekiniti odjema plina. Operater prenosnega sistema krizni plin uporabi za izravnavo odstopanj nosilcev bilančnih skupin, ki oskrbujejo preostale skupine odjemalcev glede na predvidene ukrepe neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema.

(2) Nosilec bilančne skupine, katerega plin je bil v okviru izrednih ukrepov neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema sproščen kot krizni plin in uporabljen za oskrbo odjemalcev druge bilančne skupine ali je bil v okviru neprostoVOLjnih ukrepov solidarnostnega mehanizma pri oskrbi s plinom prodan sosednji državi članici, je skupaj s prizadetimi člani bilančne skupine upravičen do plačila za krizni plin.

(3) Nosilec bilančne skupine, ki mu v času izrednih razmer skupaj z nosilci bilančnih podskupin ne uspe dobaviti plina svojim odjemalcem in je za odjemalce iz njegove bilančne skupine potrebna izravnavo s kriznim plinom, mora plačati za izravnavo s kriznim plinom.

(4) Cena za krizni plin je za obdobje, za katero velja odločba pristojnega organa, določena kot:

- cena plina, ki jo na podlagi sprejete metodologije za izračun nadomestila in metodologije za izračun cene plina iz desetega odstavka tega člena določi agencija in velja v primeru odločitve pristojnega organa, dokler veljajo ukrepi neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina v skladu z načrtom za izredne razmere ali
- strošek za solidarnostni plin iz prve alineje prvega odstavka 156. člena tega zakona, če pride do nakupa solidarnostnega plina.

(5) Bilančne pogodbe morajo vsebovati tudi določbe glede izvajanja izravnave med izrednimi razmerami in ukrepi neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina. Operater prenosnega sistema med izrednimi razmerami in ukrepi neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina nosilcu bilančne skupine obračunava odstopanja med odjemom in oddajo plina za bilančno skupino z upoštevanjem cene kriznega plina.

(6) Operater prenosnega sistema finančne transakcije za krizni plin izvaja prek skrbniškega računa. Plačila nosilec bilančnih skupin iz skrbniškega računa operater prenosnega sistema izvaja tekoče, ko so sredstva za ta namen na skrbniškem računu na voljo.

(7) Podrobnejša pravila o izravnavi odstopanj s kriznim plinom med izrednimi razmerami in ukrepi neprostoVOLjnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina, ki so objektivna, pregledna in nediskriminatorna, določi operater prenosnega sistema v sistemskih obratovalnih navodilih.

(8) Končni odjemalec, ki mu je bil zmanjšán ali prekinjen odjem plina zaradi ukrepov iz prvega odstavka 119. člena tega zakona, je v primeru, da so mu s tem nastali stroški, upravičen do nadomestila dela stroškov, ki lahko nastanejo ob prehodu na uporabo nadomestnih tehnologij, ki za obratovanje uporabljajo alternativne energente oziroma vire energije, in sicer največ do višine, ki se določi v skladu z metodologijo za izračun nadomestila ob neprostoVOLjnem zmanjšanju ali prekinitvi

odjema iz desetega odstavka tega člena. Končni odjemalec lahko upravičeno nadomestilo zahteva od svojega dobavitelja plina.

(9) Nosilec bilančne skupine skupaj z nosilci bilančnih podskupin vzpostavi sistem obravnave vlog in izplačila upravičenega nadomestila iz prejšnjega odstavka končnim odjemalcem v bilančni skupini.

(10) Metodologijo za izračun nadomestila in metodologijo za izračun cene plina ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina pripravi in s splošnim aktom sprejme agencija. Agencija pri pripravi metodologije za izračun nadomestila upošteva različne skupine odjemalcev, možne stroške zaradi zmanjšanja ali prekinitve odjema plina in druge posebne pvine posamezne skupine končnih odjemalcev. Agencija pri pripravi metodologije za izračun cene plina ob neprostovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina upošteva ceno plina za izravnavo v Republiki Sloveniji in v sosednjih dosegljivih plinskih vozliščih ter tveganja in stroške pri zagotavljanju dobave izravnalnega plina.

(11) Med izrednimi razmerami in v primeru izvedbe ukrepov neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina nobeno podjetje plinskega gospodarstva, uporabnik sistema ali odjemalec ne more zahtevati izpolnitve obveznosti iz pogodbe ali povračila škode iz tega naslova (razen nadomestila iz osmega odstavka tega člena), ki jo ima z drugim subjektom na trgu, ki je v neskladju z odrejenimi ukrepi pristojnega organa, ki jih odredi v skladu z določbami in postopki iz načrta za izredne razmere.

(12) Morebitni stroški operaterja sistema, ki nastanejo med izrednimi razmerami zaradi izvedbe ukrepov neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema plina, se štejejo za upravičene nenadzorovane stroške operaterja sistema.

155. člen

(solidarnostni ukrepi za pomoč med državami članicami EU pri oskrbi s plinom)

(1) Solidarnostna pomoč med državami članicami EU pri oskrbi s plinom se izvaja v skladu s 13. členom [Uredbe 2017/1938/EU](#) in z dvostranskimi sporazumi, sklenjenimi v skladu z [Uredbo 2017/1938/EU](#). Pristojni organ v načrtu za izredne razmere določi podrobnejši način izvajanja meddržavne solidarnostne pomoči med državami članicami EU in morebitne dodatne ukrepe, potrebne za izvajanje te pomoči. O načinu izvajanja solidarnostne pomoči se lahko dogovori tudi s pristojnimi organi sosednjih držav, s katerimi ima Republika Slovenija sklenjene dvostranske sporazume iz tega odstavka.

(2) Nosilci bilančnih skupin se v okviru postopkov solidarnostne pomoči na poziv pristojnega organa odzovejo z dodatno prostovoljno ponudbo plina za izvedbo predvidenih postopkov solidarnostne pomoči, v katero so vključeni vsi dejanski in možni stroški takšne ponudbe, vključno z možnimi nadomestili končnim odjemalcem za škodo zaradi omejevanja ali prekinitve dobave plina.

(3) Če je za zagotavljanje solidarnostne pomoči za oskrbo solidarnostno zaščitene odjemalcev v sosednji državi članici EU treba izvesti ukrep neprostovoljnega zmanjšanja ali prekinitve odjema, se uporabljajo določbe 153. . in 154. . člena tega zakona.

(4) Operater prenosnega sistema za namen izvedbe postopkov solidarnostne pomoči med državami članicami izvaja naloge iz načrta za izredne razmere in naloge na podlagi navodil pristojnega organa, poleg tega pa:

- sproti ocenjuje stanje in raven oskrbe s plinom in tehnične možnosti varnega prenosa plina v povezavi s postopki solidarnostne pomoči;
- upravlja sredstva iz četrtega odstavka 156. člena tega zakona in druga sredstva na skrbniškem računu, tako da izvaja potrebne transakcije s temi sredstvi v okviru postopkov solidarnostne pomoči nakupa in prodaje plina ter ukrepov iz tega, 153. . in 122. člena tega zakona;
- izvaja prevzem in predajo solidarnostnega plina na mejni točki s prenosnim plinovodnim sistemom sosednje države za namen solidarnostne pomoči;
- v skladu z navodilom pristojnega organa izvede nakup ali prodajo solidarnostnega plina za namen izvedbe solidarnostne pomoči iz prvega odstavka tega člena na mejni povezovalni točki s prenosnim sistemom sosednje države članice EU.

(5) V primeru razglasitve krize pri oskrbi s plinom na ravni izrednih razmer v skladu z [Uredbo 2017/1938/EU](#) pristojni organ obvesti sekretariat Sveta za nacionalno varnost. Pristojni organ o kriznih razmerah in ukrepih ter solidarnostni pomoči sproti obvešča agencijo, sekretariat Sveta za nacionalno varnost in javnost.

(6) Če Republika Slovenija zaprosi za solidarnostno pomoč pri oskrbi s plinom, krizna skupina v skladu z načrtom za izredne razmere oceni prejete ponudbe in predlaga pristojnemu organu odločitev o nakupu solidarnostnega plina.

(7) Če je Republika Slovenija zaprosjena za solidarnostno pomoč pri oskrbi s plinom, krizna skupina skladno z načrtom za izredne razmere pripravi ponudbo in jo predloži pristojnemu organu. Pri tem upošteva dotedanje in takratne cene kriznega plina v skladu z metodologijo za izračun nadomestila in cene plina ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina iz desetega odstavka 154. člena tega zakona. Po posvetovanju s krizno skupino pristojni organ predloži ponudbo pristojnemu organu sosednje države, ki je zaprosil za solidarnostno pomoč, in v skladu s petim odstavkom tega člena o tem obvesti sekretariat Sveta za nacionalno varnost.

(8) Pristojni organ v skladu z načrtom za izredne razmere pripravi predlog za odločitev vlade glede sprejema solidarnostne pomoči pri oskrbi s plinom. Ministrstvo pošlje predlog za nakup solidarnostnega plina vladi, ki odloči o sprejetju ali zavrnitvi ponudbe v okviru solidarnostne pomoči.

156. člen **(strošek nakupa solidarnostnega plina)**

(1) Strošek nakupa solidarnostnega plina, katerega dobavo zagotavljajo sosednje države članice EU prek solidarnostnega mehanizma, se krije:

- kot krizni plin s plačilom pravičnega nadomestila, kot ga je potrdila vlada v skladu z osmim odstavkom prejšnjega člena, s strani nosilcev bilančnih skupin v skupnem obsegu usklajenega predloga sprejema ponudbe pristojnega organa ter v skladu s tretjim in petim odstavkom 154. . člena tega zakona in
- iz proračuna Republike Slovenije v obsegu morebitnih dodatnih stroškov nakupa solidarnostnega plina v skladu s točko c) osmega odstavka 13. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#), ki presegajo obseg sprejete ponudbe iz prejšnje alineje in v skladu s petim odstavkom tega člena.

(2) Nosilci bilančnih skupin morajo v primeru nakupa solidarnostnega plina zagotoviti oskrbo svojih zaščitnih odjemalcev s plačilom sorazmernih stroškov za nakup kriznega plina glede

na delež primanjkljaja plina bilančne skupine za oskrbo zaščitenih odjemalcev ob smiselni uporabi tretjega odstavka 154. člena tega zakona.

(3) Operater prenosnega sistema finančno poravnava stroške nakupa za solidarnostni plin s skrbniškega računa po tem, ko so sredstva za ta namen na skrbniškem računu na voljo.

(4) Vlada za namen zmanjšanja finančne izpostavljenosti operaterja prenosnega sistema pri nakupu solidarnostnega plina, v okviru odločitve za sprejem solidarnostne ponudbe sosednjih držav članic EU, določi začasno finančno podporo za nakup takega plina za namen vzdrževanja oskrbe s plinom zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji v višini stroškov nakupa plina z nakazilom na namenski skrbniški račun. Začasna finančna podpora iz proračuna za nakup solidarnostnega plina se s poplačilom stroška nakupa v skladu s prvim odstavkom tega člena takoj in sproti brezobrestno vrne v proračun Republike Slovenije.

(5) V primeru nastanka in prejema zahtevka za plačilo dodatnih stroškov za solidarnostni plin s strani države ponudnice, ki niso bili vključeni v ponudbo solidarnostnega plina in do katerih je država ponudnica upravičena v skladu s točko c) osmega odstavka 13. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#), krizna skupina predlaga in pristojni organ pripravi predlog za odločitev vlade glede odobritve takega dodatnega zahtevka. Vlada na predlog ministrstva odloči o plačilu teh stroškov v skladu z drugo alinejo prvega odstavka tega člena.

157. člen

(obveznost skladiščenja in združevanje povpraševanja plina) (iz EZ-2)

(1) Nosilec bilančne skupine mora zagotoviti skladiščenje plina v drugih državah članicah Evropske unije na dan 1. decembra tekočega leta v obsegu, ki je enak vsaj 15 % povprečne letne dobave plina te bilančne skupine končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom.

(2) Nosilec bilančne skupine plina zagotavlja skladiščenje iz prejšnjega odstavka z neposrednim dogovorom o skladiščenju z operaterjem skladišča ali s posrednim dogovorom o skladiščenju plina z drugim udeležencem trga.

(3) Nosilec bilančne skupine agenciji najpozneje do 1. avgusta tekočega leta poroča o že sklenjenih dogovorih za skladiščenje plina, lokaciji skladiščenja in predvidenem obsegu skladiščenega plina na dan 1. decembra tekočega leta. Nosilec bilančne skupine najpozneje do 15. decembra tekočega leta agenciji pošlje dokazilo o izpolnitvi obveznosti iz prvega odstavka tega člena. Na zahtevo agencije nosilec bilančne skupine pošlje celotno pogodbeno ali drugo dokumentacijo, ki izkazuje izpolnjevanje obveznosti iz tega člena.

(4) Nosilec bilančne skupine mora sodelovati v združevanju povpraševanja, ki ga organizira izvajalec storitev v skladu z Uredbo 2022/2576/EU, vsaj za količino plina, ki pomeni 2,25 % povprečne letne dobave plina te bilančne skupine končnim odjemalcem v Republiki Sloveniji v zadnjih petih koledarskih letih pred tekočim letom.

XI. POGLAVJE: DRUGE DOLOČBE

1. ODDELEK: IZVZETJE ZA NOVO INFRASTRUKTURO

158. člen

(obseg in pogoji izvzetja za novo infrastrukturo) U 78

(1) Nova infrastruktura večjega obsega, in sicer povezovalni plinovod ali vodikovod, terminal za UZP ali terminal za vodik in skladišče, se lahko na zahtevo za določeno obdobje, skladno s pogoji iz 78. člena Uredbe (EU) 2024/1789 izvzame iz obsega uporabe 70. do 74. člena, 36. , 41. , 45. ter 138. do 145. člena tega zakona.

(2) Izvzetje iz prvega odstavka tega člena lahko zajema celotno zmogljivost, del zmogljivosti nove infrastrukture ali obstoječe infrastrukture z znatno povečano zmogljivostjo. Izvzetje se lahko dovoli tudi za znatna povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture in za spremembe infrastrukture, ki omogoča razvoj novih virov oskrbe s plinom ali vodikom.

159. člen

(odločanje o izvzetju za novo infrastrukturo) U 78

(1) Agencija odloča o dovolitvi izvzetja iz tega člena z odločbo na zahtevo lastnika infrastrukture ali investitorja po postopku, določenem v tem zakonu in zakonu, ki ureja agencijo, ob uporabi procesnih določb Uredbe 2024/1789, vključno z roki, obveznimi posvetovanji, obveščanjem ACER in Evropske komisije, objavo ter pogoji za veljavnost odločb.

(2) Vlagatelj vloži za izvzetje priloži dokumentacijo, ki izkazuje izpolnjevanje pogojev iz 78. člena Uredbe 2024/1789, vključno z vplivi na konkurenco, zanesljivost, razogljičenje, investicijskim tveganjem, pravno ločenostjo in cenovnim režimom za uporabnike infrastrukture.

(3) Pri odločanju o odobritvi izvzetja se upošteva potreba po uvedbi pogojev glede trajanja izvzetja in nediskriminatornega dostopa do infrastrukture. Pri tem agencija upošteva dodatne zmogljivosti, ki bodo zgrajene, ali spremembo obstoječih zmogljivosti, časovni rok projekta in stanje na področju oskrbe s plinom in vodikom v državi.

(4) Agencija pred odobritvijo izjeme s splošnim aktom določi pravila in mehanizme za upravljanje in dodeljevanje prenosnih zmogljivosti, s katerimi določi tudi postopek zbiranja interesa uporabe zmogljivosti vseh potencialnih uporabnikov infrastrukture, vključno z lastno rabo, še preden se zmogljivosti dodelijo.

(5) Agencija mora v splošnem aktu iz prejšnjega odstavka določiti obvezno ponudbo neuporabljene prenosne zmogljivosti nove infrastrukture na trgu, pravico uporabnikov te infrastrukture do trgovanja s pridobljenimi zmogljivostmi na sekundarnem trgu.

(6) Agencija pri ocenjevanju izpolnjevanja pogojev za izvzetje upošteva rezultate postopka dodeljevanja prenosnih zmogljivosti iz četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Agencija mora o zahtevi za izvzetje odločiti v šestih mesecih od prejema zahteve, razen v primeru odločanja o novi infrastrukturi v več državah članicah.

(8) Odločbo o izvzetju agencija z obrazložitvijo objavi na svoji spletni strani najpozneje v enem mesecu po odobritvi Evropske komisije.

160. člen (ravnanje agencije po prejemu zahteve)

(1) Agencija Evropski komisiji po prejemu zahteve za izvzetje iz 123. člena tega zakona predloži kopije zahteve.

(2) Agencija Evropsko komisijo nemudoma seznaniti z odločbo iz prejšnjega člena in z informacijami, ki se nanašajo na:

1. podrobni opis razlogov, na podlagi katerih je agencija odobrila ali zavrnila izvzetje, vključno s finančnimi informacijami, ki utemeljujejo potrebo po izvzetju;
2. opravljene analize o vplivu odobritve izvzetja na konkurenco in na učinkovito delovanje notranjega trga s plinom ali vodikom;
3. razloge za časovno obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevne infrastrukture, za katero se izvzetje odobri;
4. rezultat posvetovanja z regulativnimi organi sosednjih držav v primeru izvzetja za povezovalne plinovode ali vodikovode;
5. prispevek infrastrukture k raznolikosti oskrbe s plinom ali vodikom.

(3) Agencija mora na zahtevo Evropske komisije dopolniti obvestilo iz prejšnjega odstavka. Če zahtevani podatki niso predloženi v roku, določenem v zahtevi Evropske komisije, se šteje, da je obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom tega obdobja rok podaljša po privolitvi Evropske komisije ali če agencija Evropsko komisijo z utemeljeno izjavo obvesti, da je obvestilo popolno.

161. člen (postopek agencije po odločitvi Evropske komisije) U 78

(1) Ne glede na zakon, ki ureja splošni upravni postopek, agencija po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka izdaje odločbe o dovolitvi izvzetja po prejemu zahteve Evropske komisije o spremembi ali odpravi odločbe o odobritvi izvzetja.

(2) V obnovljenem postopku agencija odloča brez posebnega ugotovitvenega postopka, mora pa omogočiti stranki, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev.

(3) Na podlagi podatkov, zbranih v obnovljenem postopku, agencija razveljavi ali odpravi odločbo o dovolitvi izvzetja v skladu z odločitvijo Evropske komisije najpozneje v enem mesecu po prejemu zahteve Evropske komisije in o tem obvesti Evropsko komisijo.

(4) Odločba o dovolitvi izvzetja, ki jo je odobrila Evropska komisija, preneha veljati dve leti po sprejemu odločitve Evropske komisije o odobritvi odločbe, če se gradnja infrastrukture še ni začela, in pet let po njenem sprejetju, če infrastruktura še ni začela obratovati, razen če Evropska komisija odloči, da je do zaostanka prišlo zaradi ovir, na katere oseba, ki ji je bilo izvzetje odobreno, ni mogla vplivati.

2. ODDELEK: NEPOSREDNI PLINOVODI IN VODIKOVODI

162. člen (dopustnost neposredne oskrbe s plinom ali vodikom)

Podjetja plinskega in vodikovega gospodarstva s sedežem na območju Republike Slovenije lahko oskrbujejo odjemalce na območju Republike Slovenije po neposrednih plinovodih ali vodikovodih. (34.1)

163. člen (dovoljenje za gradnjo neposrednega plinovoda ali vodikovoda)

(1) Neposreden plinovod ali vodikovod zgradi podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva, če pridobi dovoljenje agencije. (34.2)

(2) Agencija izda dovoljenje za zgraditev neposrednega plinovoda ali vodikovoda, če je za oskrbo iz prejšnjega člena pravnomočno zavrnjen dostop do sistema po 50. členu tega zakona ali če potrebni sistem ne obstaja. (34.2)

(3) Agencija izda dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka in če agencija ne odloči, da se povečajo zmogljivosti sistema po šestem odstavku 50. člena tega zakona. (34.3)

3. ODDELEK: EVIDENCE IN OSEBNI PODATKI

164. člen (hramba in zagotavljanje podatkov)

(1) Dobavitelji morajo podatke v zvezi s pravnimi posli o oskrbi s plinom ali vodikom in v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje s plinom ali vodikom, ki so jih imeli s trgovci na debelo in operaterji prenosnih sistemov ter operaterji skladiščnih sistemov in terminalov za UZP, hraniti pet let in agenciji, državnim organom, organom, pristojnim za varstvo konkurence in Evropski komisiji za opravljanje njihovih nalog omogočiti dostop do njih. (82.1)

(2) Podatki iz prejšnjega odstavka vključujejo podrobnosti o transakcijah, kakor so trajanje, pravila za dobavo in poravnavo, količina, datum in ura izvedbe, cene transakcij in način identifikacije trgovca na debelo, pa tudi podrobnosti o nepravilnih pogodbah o dobavi plina ali vodika in izvedenih finančnih instrumentih za trgovanje s plinom. (82.2)

(3) Agencija s splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil določi vrste podatkov, ki se lahko predložijo udeležencem na trgu pod pogojem, da se ne razkrijejo poslovno občutljivi podatki o posameznih deležnikih na trgu ali o posameznih transakcijah. Ta odstavek se ne uporablja za podatke o finančnih instrumentih, ki spadajo na področje uporabe zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov. (82.3)

165. člen **(dostop do podatkov iz katastra nepremičnin)**

(1) Geodetska uprava Republike Slovenije operaterju sistema, brezplačno zagotovi spletne storitve za dostop, vpogled in pridobitev podatkov o nepremičninah, vključno s sledečimi osebni podatki o fizičnih osebah, ki so vpisani v kataster nepremičnin:

- ime in priimek, naslov prijavljenega prebivališča, naslov za vročanje, enotna matična številka občana (EMŠO);
- delež lastništva.

(2) Osebne podatke iz prejšnjega odstavka operater sistema obdeluje za namen projektiranja, gradnje, vzdrževanja oziroma obratovanja gospodarske javne infrastrukture oziroma za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe.

(3) Operater sistema obdeluje osebne podatke iz prvega odstavka tega člena skladno z Uredbo 2016/679/EU in tem zakonom.

(4) Operater sistema hrani osebne podatke iz tega člena tako dolgo, kot je nujno za izvajanje nalog iz drugega odstavka tega člena, vendar največ pet let od njihove pridobitve.

166. člen **(izvedeni finančni instrumenti)**

(1) Hramba in dostop do podatkov v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje s plinom iz prejšnjega člena se zagotovita po sprejetju smernic iz četrtega odstavka 82. člena [Direktive 2024/1789](#). (82.5)

(2) Določbi prejšnjega in tega člena subjektom, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, ne nalagata dodatnih obveznosti do organov iz prvega odstavka 164. člena tega zakona. (82.6)

(3) Če organi iz prvega odstavka 164. člena tega zakona potrebujejo dostop do podatkov, ki jih hranijo subjekti, za katere se uporablja zakon, ki ureja trg finančnih instrumentov, organ, pristojen za regulacijo trga finančnih instrumentov, organom iz prvega odstavka 164. člena tega zakona pošlje zahtevane podatke.

167. člen **(upravljanje, uporaba, hramba in predložitev osebnih podatkov) D22**

(1) Osebni podatki po tem zakonu se obdelujejo v skladu z [Uredbo \(EU\) 2016/679](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi [Direktive 95/46/ES](#) (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: [Uredba 2016/679/EU](#)), z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in tem zakonom. Nadzor nad obdelavo osebnih podatkov po tem zakonu opravljajo državni nadzorniki za varstvo osebnih podatkov v okviru svojih zakonskih pooblastil.

(2) Osebni podatki uporabnikov sistema, ki se obdelujejo na podlagi tega zakona, so:

1. osebno ime, naslov, davčna številka ter elektronski naslov in telefonska številka, če ju uporabnik sistema ima;
2. identifikator odjemnega mesta in z njim povezani enolični identifikatorji ter naziv in naslov odjemnega mesta;
3. identifikator merilnega mesta in z njim povezani enolični identifikatorji;
4. merilni in obračunski podatki, ki jih je mogoče nedvoumno povezati z uporabnikom sistema, in sicer:
 - izmerjena količina plina ali vodika v intervalu, ki ga omogoča stanje tehnike, in
 - časovni agregati izmerjene količine plina ali vodika, ki se nanašajo na uporabnika sistema.

(3) Osebne podatke uporabnikov sistema iz prejšnjega odstavka obdelujejo naslednji upravljavci:

- operater prenosnega sistema za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnost operaterja prenosnega sistema iz 65. člena tega zakona za uporabnike sistema na področju izvajanja prenosa plina ali vodika;
- operater distribucijskega sistema za namen izvajanja nalog gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema iz 104. in 105. člena tega zakona za uporabnike sistema na področju izvajanja distribucije plina ali vodika;
- operaterji zaprtega distribucijskega sistema za namen izvajanja nalog iz drugega odstavka 119. člena tega zakona za uporabnike, priključene na omrežje, ki ga upravljajo;
- operaterji geografsko omejenega vodikovega omrežja za namen izvajanja nalog iz 125. člena za uporabnike, priključene na omrežje, ki ga upravljajo.
- dobavitelji plina in vodika za namen izvajanja pogodbe o dobavi z uporabnikom sistema na podlagi 10. člena tega zakona za uporabnike sistema, od katerih so pridobili ustrezno privolitve ali s katerimi imajo sklenjeno pogodbo o dobavi.

(4) Upravljavci iz prve, druge in tretje alineje tretjega odstavka tega člena obdelujejo osebne podatke uporabnikov sistema tudi z namenom njihovega zagotavljanja uporabnikom sistema in subjektom, ki so upravičeni do dostopa do osebnih podatkov na podlagi pogodbenega razmerja, sklenjenega z uporabnikom sistema, ali na podlagi privolitve uporabnika sistema.

(5) Upravljavci iz tretjega odstavka tega člena obdelujejo osebne podatke iz drugega odstavka tega člena v obsegu, ki ga potrebujejo za doseganje namenov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(6) Merilni podatki iz drugega odstavka tega člena se zaradi zagotavljanja podatkov za učinkovito delovanje trga s plinom ali vodikom, izvajanje energetske storitve ter za namen obratovanja in zagotavljanja zanesljivosti oskrbe hranijo največ tri leta po poteku leta, v katerem nastanejo. Ne glede na določbe prejšnjega stavka se časovni agregati na ravni od vključno enega meseca, ki se nanašajo na uporabnika sistema, hranijo največ pet let po poteku leta, v katerem nastanejo.

(7) Drugi osebni podatki uporabnikov sistema, ki izhajajo iz pogodbenega razmerja, se hranijo tako dolgo, kot je nujno za izvajanje ukrepov na zahtevo posameznika pred sklenitvijo

pogodbe, za izvajanje pogodbe ter uveljavljanje pravic in obveznosti iz sklenjene pogodbe ali do poteka roka za uveljavljanje pravnega varstva pogodbenih strank.

(8) Upravljavci osebnih podatkov iz prve do tretje alineje tretjega odstavka tega člena uporabnikom sistema in drugim subjektom, upravičenim do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja, sklenjenega z uporabnikom sistema, ali njegove privolitve, zagotavljajo varen, učinkovit in brezplačen dostop do osebnih podatkov.

(9) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka upravljavci osebnih podatkov iz prve do tretje alineje tretjega odstavka tega člena uporabnikom sistema in drugim subjektom, upravičenim do dostopa do osebnih podatkov na podlagi tega zakona, pogodbenega razmerja, sklenjenega z uporabnikom sistema ali njegovega dovolila, omogočijo dostop do osebnih podatkov tudi prek standardiziranega vmesnika naprednega števca za lokalni dostop do podatkov.

(10) Upravljavci osebnih podatkov iz prvih dveh alinej tretjega odstavka tega člena morajo imenovati pooblaščenega osebo za varstvo podatkov, ki je odgovorna za spremljanje izvajanja ukrepov, ki jih sprejme ta upravljavec za zagotavljanje nediskriminatornega dostopa do podatkov in za izpolnjevanja pravil za ravnanje z osebnimi podatki iz tega člena. Pooblaščenega oseba za varstvo podatkov je oseba, imenovana v skladu s 37. členom [Uredbe 2016/679/EU](#).

4. ODDELEK: MEDNARODNE POGODBE NA PODROČJU OSKRBE S PLINOM IN VODIKOM

168. člen

(postopek odobritve mednarodne pogodbe s tretjo državo)

(1) Mednarodne pogodbe na področju oskrbe s plinom ali vodikom, na katere se nanaša ta člen, se sklepajo v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve Republike Slovenije, in v skladu s tem členom.

(2) Ministrstvo o nameri za začetek pogajanj s tretjo državo zaradi spremembe ali sklenitve mednarodne pogodbe o prenosnem plinovodu ali o povezovalnem vodikovodu obvesti Evropsko komisijo najmanj pet mesecev pred predvidenim začetkom pogajanj in jo prosi za odobritev, če se vsebina mednarodne pogodbe v celoti ali deloma nanaša na vsebine tega zakona ali Uredbe 2024/1789. (89.2)

(3) Obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vključevati ustrezno dokumentacijo in navedbo vsebin, ki bodo obravnavane v pogajanjih ali o katerih se bo vnovič pogajalo, cilje pogajanj in vse druge ustrezne informacije. (89.2)

(4) Po prejemu odločitve Evropske komisije o odobritvi začetka pogajanj iz drugega odstavka tega člena za del, ki lahko vpliva na skupna pravila EU, lahko ministrstvo vloži pobudo za začetek postopka za sklenitev mednarodne pogodbe v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve Republike Slovenije. (89.7)

(5) Ministrstvo upošteva smernice ali zahteve Evropske komisije o vključitvi določenih določb v načrtovano mednarodno pogodbo iz drugega odstavka tega člena. (89.8)

(6) Ministrstvo obvešča Evropsko komisijo o napredku in vmesnih izidih pogajanj iz drugega odstavka tega člena v vseh fazah pogajanj. Ministrstvo vključi Evropsko komisijo v

pogajanja med Republiko Slovenijo in tretjo državo v skladu s [Sklepom \(EU\) 2017/684](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2017 o vzpostavitvi mehanizma za izmenjavo informacij v zvezi z medvladnimi sporazumi in nezavezujočimi instrumenti med državami članicami in tretjimi državami na področju energije ter o razveljavitvi [Sklepa št. 994/2012/EU](#) (UL L št. 99 z dne 12. 4. 2017, str. 1). (89.9)

(7) Ministrstvo Evropsko komisijo obvesti o končnem izidu pogajanj in ji pred podpisom mednarodne pogodbe s tretjo državo pošlje besedilo izpogajane mednarodne pogodbe v odobritev. (89.11)

(8) Po prejemu odobritve Evropske komisije za podpis in sklenitev mednarodne pogodbe, Republika Slovenija nadaljuje postopek podpisa in ratifikacije mednarodne pogodbe s tretjo državo v skladu z zakonom, ki ureja zunanje zadeve.

(9) Ministrstvo obvesti Evropsko komisijo o ratifikaciji in začetku veljavnosti mednarodne pogodbe ter o vseh naknadnih spremembah statusa te mednarodne pogodbe. (89.14)

5. ODDELEK: ODLOČANJE AGENCIJE V POSAMIČNIH ZADEVAH

169. člen (odločanje agencije v posamičnih zadevah)

(1) Agencija nadzira izvajanje določb uredb EU s področja notranjega trga s plinom in vodikom, določb tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov in izvaja monitoring delovanja trgov na področju reguliranih in tržnih dejavnosti plinskega in vodikovega gospodarstva po postopku, določenem v zakonu, ki ureja agencijo. 78.1.e, p, q, y, cc

(2) Agencija odloča v posamičnih zadevah iz tega zakona in izdaja splošne akte, za katere je pooblaščen na podlagi tega zakona ali uredbe EU, po postopku, določenem v zakonu, ki ureja agencijo. (78.4.a, 78.7, 79.1,2,3)

XII. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI NADZOR

170. člen (inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska inšpekcija) izvaja nadzor nad določbami tega zakona ter na njegovi podlagi izdanih predpisov in splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil pri gradnji, vzdrževanju, obratovanju in uporabi objektov, naprav in omrežij, ki obsega zlasti:

- nadzor nad upoštevanjem tehničnih zahtev tega zakona, tehničnih in drugih predpisov ter obveznih standardov, ki veljajo za področje energetike;

- nadzor tehničnih zahtev pri gradnji, obratovanju in uporabi objektov, postrojev, vodov, naprav in napeljav, namenjenih proizvodnji, prenosu, distribuciji, merjenju, zaščiti, vodenju, lastni porabi in porabi plina in vodika, in sicer:
 1. pri napravah za proizvodnjo plina in vodika, napravah za prenos in distribucijo plina in vodika, kompresorskih postajah, centrih vodenja ter pri plinskih in vodikovih omrežjih in napeljavah v objektih, vključno s posegi v varstveni pas plinovodov in vodikovodov,
 2. pri izpolnjevanju tehničnih pogojev za dobavo plina in vodika, posebno glede prekinitev, omejitev v dobavi in kakovosti plina in vodika,
 3. nad upoštevanjem določb obratovalnih navodil omrežij, objektov, postrojev ter posameznih sklopov in sistemskih obratovalnih navodil,
 4. nad izvajanjem predpisov, ki urejajo zmanjšanja ali prekinitve odjema plina ali vodika,
 5. nad tehničnimi pogoji iz izdanih soglasij za priključitev objektov na sistem,
 6. skladnost postrojev, naprav in napeljav uporabnika sistema.

(2) Energetska inšpekcija opravlja tudi nadzor nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki upravljajo energetske naprave plina ali vodika, v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja.

(3) Organ, pristojen za javnopravne evidence in storitve, je pristojen za nadzor nad izvajanjem prvega in drugega odstavka 134. člena tega zakona.

171. člen **(izvajanje inšpekcijskega nadzora)**

Inšpekcijski nadzor izvaja energetska inšpekcija v skladu z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor in zakona, ki ureja energetska inšpekcijo.

XIII. POGLAVJE: KAZENSKÉ DOLOČBE

172. člen **(prekrški v zvezi s prepovedjo nadzora)**

(1) Z globo do 10 odstotkov letnega prometa v predhodnem poslovnem letu se za prekršek kaznuje podjetje plinskega ali vodikovega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- izvaja neposredni ali posredni nadzor ali uveljavlja kakršne koli pravice v nasprotju s prvo ali drugo alinejo prvega odstavka 71. člena tega zakona;
- imenuje člane nadzornega sveta, uprave ali organov, ki pravno zastopajo podjetje, pri operaterju prenosnega sistema ali prenosnem sistemu v nasprotju s tretjim odstavkom 71. člena tega zakona;

- ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo agencije o ukrepih za odpravo kršitev iz prvega odstavka 76. člena tega zakona;
- pri zagotavljanju dostopa do prenosnega sistema diskriminira v korist povezanega podjetja v nasprotju s 3. točko drugega odstavka 78. člena tega zakona
- zahteva od operaterja prenosnega sistema, da od vertikalno integriranega podjetja pridobi dovoljenje za izvršitev katere koli obveznosti operaterja prenosnega sistema v nasprotju s četrtem odstavkom 82. členom tega zakona.

(2) Z globo od 5.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

173. člen (hujši prekrški)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- ne obvesti agencije o razlogih, ki pomenijo kršitev 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona ali ne obvesti agencije o načrtovani transakciji, zaradi katere bi lahko bila potrebna vnovična preučitev izpolnjevanja zahtev iz 70. , 71. , 73. ali 74. člena tega zakona (prvi in tretji odstavek 75. člena tega zakona);
- uporabnikom sistema ne zagotovi dostopa do distribucijskega sistema pod objektivnimi in nediskriminatornimi pogoji (drugi odstavek 36. člena tega zakona);
- ne vodi ločenih računovodskih evidenc in v pojasnilih k računovodskim izkazom ne razkrije ločenih računovodskih izkazov za prenosne, distribucijske, terminalske ali skladiščne dejavnosti, kot bi se to od nje zahtevalo, če bi te dejavnosti opravljala ločena podjetja (prvi odstavek 135. člena tega zakona).
- kot dobavitelj, tudi v zaprtem distribucijskem sistemu plina, ne izpolnjuje pogojev za dobavitelja plina: vpis v bilančno shemo (drugi odstavek 9. člena tega zakona) .

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

174. člen (prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. ne predloži agenciji podatkov o spremenjeni ceni sklada s četrtem odstavkom 16. člena tega zakona;

2. sprejme splošne pogodbene pogoje, katerih vsebina je v nasprotju s tretjim odstavkom 10. člena tega zakona;
3. na svoji spletni strani ne objavi splošnih pogodbenih pogojev in informacij o veljavnih cenah in tarifah za gospodinjske odjemalce in za male poslovne odjemalce v skladu s četrnim odstavkom 10. člena tega zakona;
4. spremembe splošnih pogodbenih pogojev o dobavi plina ali vodika ne sporoči gospodinjskim odjemalcem ali malim poslovnim odjemalcem v skladu s petim odstavkom 10. člena tega zakona;
5. ob spremembi cene plina ali vodika, ki lahko pomeni povišanje plačila za plin ali vodik odjemalca, ne obvesti končnega odjemalca o spremenjenih pogojih dobave in možnosti odpovedi pogodbe v skladu s petim, šestim in sedmim odstavkom 10. člena tega zakona;
6. odjemalcu ne ponudi možnosti široke izbire načina plačila v skladu z osmim odstavkom 10. člena tega zakona;
7. zaračunava pavšalne stroške poslovanja dobavitelja v nasprotju z tretjim odstavkom 16. člena tega zakona;
8. ne zagotovi sam ali skupaj z drugimi dobavitelji v okviru združenja postopka izvensodnega reševanja sporov s potrošniki v zvezi z dobavo plina ali vodika gospodinjskim odjemalcem po tem zakonu pred neodvisnim izvajalcem izvensodnega reševanja sporov v skladu z drugim odstavkom 21. člena tega zakona;
9. ne zagotovi dobave plina za osnovno oskrbo v skladu s prvim odstavkom 25. člena tega zakona;
10. ne omogoči izdaje enotnega računa v skladu s prvim odstavkom 48. člena tega zakona;
11. nima izdanih in objavljenih sistemskih obratovalnih navodil (četrti odstavek 52. člena tega zakona);
12. pred objavo sistemskih obratovalnih navodil ne pridobi soglasja v skladu s šestim odstavkom 52. člena tega zakona;
13. energetske objekti, naprave in napeljave pravne osebe ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov in standardov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja tehnična varnost obratovanja energetskih postrojev (prvi odstavek 53. člena tega zakona);
14. brez predhodnega obvestila ali predhodnega soglasja operaterja sistema izvaja gradbena dela v varstvenem oziroma varovalnem pasu sistema ali gradbena dela ne izvaja v skladu z določbami iz soglasja operaterja (četrti odstavek 53. člena tega zakona);
15. v nasprotju s prvim odstavkom 54. člena tega zakona brez soglasja za priključitev priključi svoje objekte, naprave in napeljave ali omogoči priključitev drugih objektov, naprav in napeljav na omrežje operaterja sistema;
16. o začasnem odklopu ne obvesti odjemalca v skladu s tretjim odstavkom 60. člena tega zakona;
17. odjemnega mesta ne izključi iz bilančne skupine dosedanjega dobavitelja v skladu s petim odstavkom 61. člena tega zakona;
18. ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da je bil neutemeljeno odklopljen (četrti odstavek 63. člena tega zakona);

19. ne predloži v revizijo in objavi računovodskih izkazov na način, ki ga določata prvi in drugi odstavek 134. člena tega zakona;
20. ne predloži agenciji letnega poročila v rokih iz tretjega odstavka 134. člena tega zakona;
21. kot nosilec bilančne skupine ne izpolni obveznosti do poplačila sredstev na skrbniški račun v skladu z drugim odstavkom 156. člena tega zakona;
22. ne hrani podatkov v zvezi s pravnimi posli o oskrbi s plinom ali vodikom in podatkov v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti za trgovanje s plinom najmanj pet let ali agenciji, državnim organom, organom, pristojnim za varstvo konkurence, in Evropski komisiji pri izvajanju njihovih pristojnosti ne omogoči dostopa do teh podatkov (prvi odstavek 164. člena tega zakona);
23. drugim udeležencem na trgu s plinom ali vodikom ne da na voljo podatkov v skladu s splošnim aktom agencije iz tretjega odstavka 164. člena tega zakona.
24. izvaja poseg ali delo na regulatorju tlaka ali merilni napravi pri odjemalcu brez pooblastila operaterja sistema (četrti odstavek 57. člena tega zakona).

(2) Z globo od 5.000 do 100.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 400 do 2.000 eurov se kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz 16. točke prvega odstavka tega člena.

175. člen (lažji prekrški)

(1) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. ne omogoči končnemu odjemalcu, da zamenja dobavitelja v roku iz četrtega odstavka 13. člena tega zakona;
2. končnemu uporabniku v nasprotju s petim odstavkom 13. člena tega zakona zaračuna stroške menjave dobavitelja;
3. kot dobavitelj ne pošlje zaključnega računa končnemu odjemalcu, ki je zamenjal dobavitelja, najpozneje v šestih tednih po začetku dobave s strani novega dobavitelja (deseti odstavek 13. člena tega zakona);
4. kot operater sistema ne obvešča končnih odjemalcev brezplačno obdobjno o njihovi porabi (prvi odstavek 15. člena tega zakona);
5. končnemu odjemalcu ali drugi osebi, ki zahteva za dostop do podatkov o porabi energije predloži soglasje tega odjemalca, ne omogoči dostopa do podatkov o porabi (drugi odstavek 15. člena tega zakona);
6. v nasprotju s tretjim odstavkom 15. člena tega zakona zaračuna stroške obvestila o porabi;

7. kot dobavitelj ponudi gospodinjskemu odjemalcu ali sklenu z njim pogodbo o dobavi plina ali vodika, ki ne vsebuje vseh minimalnih sestavin iz drugega odstavka 10. člena tega zakona.

(2) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

176. člen **(hujši prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) 2024/1789)**

(1) Z globo od 30.000 do 100.000 eurov se za prekršek kaznuje operater prenosnega sistema, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki:

1. ne uporablja tarif, ki jih je potrdila agencija v skladu s prvim odstavkom 17. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
2. ne nudi storitev vsem uporabnikom prenosnega sistema brez diskriminacije v skladu z a) točko prvega odstavka 6. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
3. ne upošteva tržne vrednosti storitve v pogodbah o prenosu v skladu z tretjim odstavkom 6. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
4. zahteva jamstva, ki pomenijo neupravičeno oviro za vstop na trg ali so diskriminatorna, nepregledna ali nesorazmerna v skladu s petim odstavkom 6. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
5. udeležencem na trgu ne zagotovi največje možne zmogljivosti v skladu s prvim odstavkom 10. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
6. ne objavi in ne izvaja nediskriminatornih in preglednih postopkov upravljanja prezasedenosti v skladu s tretjim odstavkom 10. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
7. ne oblikuje pravil za izravnavo odstopanj na pošten, nediskriminatoren in pregleden način na podlagi objektivnih meril v skladu s prvim odstavkom 13. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
8. ne obračunava odstopanja v skladu s tretjim odstavkom 13. člena Uredbe (EU) 2024/1789 ;
9. ne pripravi usklajene pogodbe o prenosu ter ne razvije postopkov na primarnem trgu za spodbujanje sekundarnega trgovanja z zmogljivostmi ter ne prizna prenosa primarnih pravic do zmogljivosti v skladu z 12. členom Uredbe (EU) 2024/1789 .

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

177. člen
(prekrški za kršitve določb Uredbe (EU) 2024/1789)

(1) Z globo od 20.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek operater prenosnega sistema, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. določa tarife, ki ovirajo trgovanje (drugi odstavek 17. člena Uredbe (EU) 2024/1789);
2. ne nudi zagotovljene in prekinljive storitve dostopa do omrežja v skladu z b) točko prvega odstavka 6. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
3. ne nudi uporabnikom omrežja dolgoročne in kratkoročne storitve dostopa do omrežja v skladu s c) točko prvega odstavka 6. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
4. ne objavi ali ne izvaja nediskriminatornih in preglednih mehanizmov za dodeljevanje zmogljivosti v skladu z drugim odstavkom 10. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
5. ne objavi podrobnih informacij glede storitev in pogojev za pridobitev dejanskega dostopa do omrežja v skladu s prvim odstavkom 33. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
6. ne objavi primerne in podrobne informacije o oblikovanju in strukturi tarif v skladu z drugim odstavkom 33. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
7. ne objavi informacije o tehničnih, pogodbenih in razpoložljivih zmogljivostih za relevantne točke sistema v skladu s tretjim odstavkom 33. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
8. ne razkrije zahtevanih informacij na smiseln, količinsko jasen, dostopen in nediskriminatoren način v skladu s petim odstavkom 33. člena Uredbe (EU) 2024/1789;
9. ne objavi podrobnih predhodnih in naknadnih informacij o ponudbi in povpraševanju v skladu s šestim odstavkom 33. člena Uredbe (EU) 2024/1789.

(2) Z globo od 2.000 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba operaterja prenosnega sistema, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

178. Člen
(prekrški za kršitve določb Uredbe 2017/1938/EU)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje podjetje plinskega gospodarstva, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

1. ne izpolni obveznosti iz četrtega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1938/EU;
2. ne zagotovi standarda oskrbe s plinom zaščitenim odjemalcem v skladu s prvim odstavkom 6. člena Uredbe 2017/1938/EU;
3. v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih nalaga veljavni načrt preventivnih ukrepov, ki ga v skladu z 9. členom Uredbe 2017/1938/EU sprejme pristojni organ;
4. v rokih ali po vsebini ne izvede ukrepov, ki jih nalaga veljavni načrt za izredne razmere, ki ga v skladu z 10. členom Uredbe 2017/1938/EU sprejme pristojni organ;

5. ob razglasitvi ene izmed kriznih stopenj pristojnemu organu ne zagotavlja informacij v skladu s prvim in četrtem odstavkom 14. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#);
6. pristojnemu organu ne priglasijo podrobnosti glede pogodb o dobavi plina v skladu s šestim in sedmim odstavkom 14. člena [Uredbe 2017/1938/EU](#).

(2) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

179. člen **(globa, izrečena v hitrem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XIV. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

180. člen **(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)**

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

181. člen **(nadaljevanje izvajanja dejavnosti operaterja prenosnega sistema)**

(1) Pravna ali fizična oseba, ki na dan uveljavitve tega zakona izvaja gospodarsko javno službo dejavnost operaterja prenosnega sistema, nadaljuje izvajanje te javne službe v skladu s tem zakonom na podlagi odločbe o podelitvi koncesije in koncesijske pogodbe, s katerima ji je bila podeljena ta koncesija. Ta koncesijska pogodba velja kot koncesijska pogodba, sklenjena za izvajanje gospodarske javne službe iz 67. člena tega zakona.

(2) Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 97/04, 8/05, 8/07, 17/14 – EZ-1 in 204/21 – ZOP) se naprej uporablja kot podzakonski predpis do sprejetja nove uredbe po drugem odstavku 67. členu tega zakona.

(3) Uredba o koncesiji za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 109/04, 73/08, 111/08, 17/14 – EZ-1 in 204/21 – ZOP) se še naprej uporablja kot podzakonski predpis do sprejetja nove uredbe po drugem odstavku 67. členu tega zakona.

(4) Certifikat operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina, izdan na podlagi 204. člena EZ-1, ki velja ob uveljavitvi tega zakona, velja kot certifikat za opravljanje dejavnosti operaterja prenosnega sistema plina iz 93. člena tega zakona.

(5) Sklep o imenovanju operaterja prenosnega sistema (UL C št. 182 z dne 27. 6. 2013, str. 6) velja kot sklep o imenovanju operaterja prenosnega sistema iz 97. člena tega zakona.

182. člen

(nadaljevanje izvajanja dejavnosti operaterja distribucijskega sistema)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki na dan uveljavitve tega zakona izvaja gospodarsko javno službo dejavnost operaterja distribucijskega sistema, nadaljuje izvajanje te javne službe v skladu s tem zakonom na podlagi aktov in pogodb, na podlagi katerih izvaja to dejavnost ob uveljavitvi tega zakona.

(2) Akti in pogodbe iz prejšnjega odstavka veljajo kot akti in pogodbe iz drugega ali tretjega odstavka 104. člena tega zakona.

183. člen

(veljavnost podzakonskih predpisov)

(1) Uredba o delovanju trga z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 61/16) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje petega odstavka 38. člena tega zakona.

(2) Pravilnik o dostopu do podatkov o porabi zemeljskega plina gospodinjskega odjemalca (Uradni list RS, št. 10/17) se še naprej uporablja kot podzakonski predpis do sprejetja splošnega akta agncije iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona.

(3) Odredba o načrtu za izredne razmere pri oskrbi s plinom (Uradni list RS, št. 109/23) še naprej velja kot načrt, izdan za izvajanje prvega odstavka 152. člena tega zakona;

(4) Odredba o načrtu preventivnih ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 130/23) še naprej velja kot načrt, izdan za izvajanje prvega odstavka 152. člena tega zakona;

184. člen

(veljavnost splošnih aktov agencije)

(1) Naslednji splošni akti agencije za izvrševanje javnih pooblastil veljajo še naprej kot splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil za izvajanje tega zakona. Agencija v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona prenovi naslednje splošne akte v skladu z določbami tega zakona.

- 1 Akt o načinu elektronskega posredovanja podatkov za zagotavljanje orodja za primerjavo cen električne energije in plina za gospodinjske in male poslovne odjemalce (Uradni list RS 41/25) še naprej velja kot splošni akt, izdan na podlagi petega odstavka 16. člena tega zakona;
2. Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 9/15, 16/18 in 204/21 – ZOP) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje četrtega odstavka 140. člena tega zakona;

3. Akt o metodologiji za pripravo in ocenitev naložbenega načrta operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 9/15 in 204/21 – ZOP) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje četrtega odstavka 140. člena tega zakona;
4. Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 17/15, 66/17 in 204/21 – ZOP) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje petega odstavka 52. člena tega zakona;
5. Akt o pravilih monitoringa kakovosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 28/15 in 204/21 – ZOP) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje šestega odstavka 147. člena tega zakona;
6. Akt o obvezni vsebini sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 61/15 in 204/21 – ZOP) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje petega odstavka 52. člena tega zakona;
7. Akt o metodologiji za določitev regulativnega okvira operaterja sistema plina (Uradni list RS 30/24, 50/25) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje drugega odstavka 138. člena tega zakona;
8. Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 20/19, 8/20, 85/20, 48/21, 204/21 – ZOP, 137/22 – popr., 146/22, 103/23, 53/24 in 50/25) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje drugega odstavka 144. člena tega zakona;
9. Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 21/18, 48/21, 204/21 – ZOP in 35/22) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje drugega odstavka 144. člena tega zakona.
10. Akt o metodologiji za izdelavo razvojnih načrtov prenosnega sistema plina, Uradni list RS, št. 19/24 še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje osmega odstavka 130. člena tega zakona.
11. Akt o metodologiji za izračun cene plina ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina (Uradni list RS 136/22) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje desetega odstavka 154. 130. člena tega zakona.
12. Akt o metodologiji za izračun nadomestila ob neprostoovoljnem zmanjšanju ali prekinitvi odjema plina (Uradni list RS 136/22) še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje desetega odstavka 154. člena tega zakona.
13. Akt o določitvi kriterijev za določitev dobavitelja nadomestne oskrbe s plinom Uradni list RS 127/22 še naprej velja kot akt, izdan za izvajanje devetega odstavka 24. člena tega zakona.

(2) Posamezen akt iz prve do desete alineje prvega odstavka tega člena se do posodobitve uporablja tudi za področje oskrbe z vodikom.

185. člen **(rok za izdajo splošnih aktov agencije)**

(1) Agencija izvede analizo stroškov in koristi uvajanja naprednih merilnih sistemov iz prvega odstavka 28. člena tega zakona v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Agencija za postopek odobritve izjeme iz 158. člena tega zakona s splošnim aktom določi pravila in mehanizme iz četrtega odstavka 163. člena tega zakona v 24 mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Agencija s splošnim aktom predpiše obseg, obliko in postopek, s katerim se dobaviteljem in odjemalcem zagotovi dostop do podatkov iz tretjega odstavka 20. člena tega zakona v 24 mesecih od uveljavitve tega zakona.

186. člen **(Izvajanje nekaterih določb zakona)**

(1) Odjemna mesta končnih odjemalcev na distribucijskih sistemih plina, na katerih je predviden odjem več kot 100.000 kWh in manj kot 800.000 kWh plina na leto morajo biti opremljena z merilnim sistemom za dnevno merjene količine prevzetega plina v 24 mesecih po uveljavitvi tega zakona. (prvi odstavek 27. člena tega zakona).

(2) Ob uveljavitvi tega zakona je vodja Koordinacijske skupine za skupni scenarij iz drugega odstavka 127. člena tega zakona edini operater prenosnega sistema, družba Plinovodi, d.o.o.

(3) Operater prenosnega sistema vzpostavi informacijski sistem za izmenjavo podatkov med akterji ob menjavi dobavitelja iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

187. člen **(Veljavnost dovoljenj in pravic do uporabe zemljišč)**

(1) Obstoječe pravice do uporabe zemljišč, ki jih je za namen gradnje, upravljanja in vzdrževanja infrastrukture pridobil investitor za plinsko infrastrukturo, veljajo tudi za vodikovo infrastrukturo. (8.10)

(2) Dovoljenja za gradnjo in obratovanje ki so bila izdana za infrastrukturo za plin veljajo tudi za infrastrukturo za vodik, če je vodikova infrastruktura skladna s tehničnimi in ostalimi predpisi za infrastrukturo vodikovega sistema. (8.9)

188. člen **(veljavnost splošnih aktov operaterjev sistemov)**

(1) Naslednji splošni akti operaterja prenosnega sistema veljajo kot splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil, izdani za izvajanje tega zakona:

- Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem plina (Uradni list RS, št. 41/25) veljajo še naprej kot splošni akt, izdan za izvajanje drugega in četrtega odstavka 52. člena tega zakona;
- Akt o določitvi tarifnih postavk omrežnine za prenosni sistem plina (Uradni list RS, št. 49/24) velja še naprej kot splošni akt, izdan za izvajanje prvega in tretjega odstavka 145. člena tega zakona;

- Pravila o postopku za dodeljevanje zmogljivosti prenosnega sistema za vstopne in izstopne točke znotraj Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 152/20 in 204/21 – ZOP) veljajo še naprej kot splošni akt, izdan za izvajanje šestega odstavka 41. člena tega zakona;
- Pravila o pogojih in načinu razdelitve zmogljivosti na povezovalnih točkah prenosnega sistema z dražbo, upravljanja prezasedenosti prenosnega sistema in trgovanja z zmogljivostmi na sekundarnem trgu (Uradni list RS, št. 84/25) veljajo še naprej kot splošni akt, izdan za izvajanje šestega odstavka 41. člena tega zakona.

(2) Splošni akti operaterjev distribucijskega sistema o tarifnih postavkah omrežnine za posamezni distribucijski sistem veljajo še naprej kot splošni akti, izdani na podlagi prvega in tretjega odstavka 145. člena tega zakona.

(3) Sistemska obratovalna navodila operaterjev distribucijskega sistema za posamezni distribucijski sistem veljajo še naprej kot splošni akti, izdani na podlagi drugega in četrtega odstavka 52. člena tega zakona.

(4) Sistemska obratovalna navodila za zaprti distribucijski sistem zemeljskega plina operaterjev zaprtega distribucijskega sistema zemeljskega plina veljajo še naprej kot splošni akti, izdani na podlagi drugega odstavka 119. člena ter drugega in četrtega odstavka 52. člena tega zakona.

189. člen **(uskladitev splošnih aktov operaterjev sistema)**

Operaterji sistema morajo v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona prilagoditi splošne akte izdane na podlagi Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22).

190. člen **(uporaba EZ-2)**

(1) Določbe prvega poglavja (Splošne določbe), tretjega poglavja (Agencija za energijo), četrtega poglavja (Energetska infrastruktura) in osmo poglavje (Posebne določbe) Energetskega zakona (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se uporabljajo za področje urejanja tega zakona, razen če ta zakon določenega vprašanja ne ureja drugače.

(2) Do uveljavitve zakona, ki bo urejal agencijo, se vsi sklici na zakon, ki ureja agencijo, štejejo za sklice na Energetski zakon (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A).

191. člen **(prenehanje veljavnosti nekaterih določb Energetskega zakona EZ-2)**

V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) preneha veljati 157. člen (obveznost skladiščenja in združevanje povpraševanja plina).

192. člen
(spremembe in dopolnitve 3. člena Energetskega zakona EZ-2)

V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v prvem odstavku 3. člena za peto alinejo doda nova šesta alineja, ki se glasi: » - Direktiva (EU) 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skupnih pravilih notranjega trga plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi Direktive (EU) 2023/1791 in razveljavitvi Direktive 2009/73/ES (prenovitev) (UL L, 2024/1788 z dne 15.7.2024).«

193. člen
(spremembe in dopolnitve 5 člena Energetskega zakona EZ-2)

V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v 5. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na plin, podjetje plinskega gospodarstva ali plinovode ali plinski sistem se nanašajo tudi na vodik, podjetje vodikovega gospodarstva in vodikovode oziroma sistem vodika.«.

194. člen
(spremembe in dopolnitve 55. člena Energetskega zakona EZ-2)

V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v 55. členu za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Agencija izvaja na področju oskrbe s plinom in vodikom tudi naslednje naloge:

1. Spremlja razvoj kakovosti plina in upravljanje kakovosti plina s strani operaterjev prenosnih sistemov plina in, kadar je ustrezno, operaterjev distribucijskih sistemov plina, vključno s spremljanjem razvoja stroškov, povezanih z upravljanjem kakovosti plina s strani operaterjev sistemov plina ter razvojem v zvezi s dodajanjem in ločevanjem vodika v sistemu plina.
2. Spremljati razvoj kakovosti vodika in upravljanje kakovosti vodika s strani operaterjev sistemov vodika, vključno s spremljanjem razvoja stroškov, povezanih z upravljanjem kakovosti vodika;
3. V skladu s 5. členom Uredbe (EU) 2024/1789 upoštevati pregled in oceno razvojnih načrtov operaterjev sistema vodika ter določati ali potrjevati v skladu s preglednimi merili:
 - (i) znesek in trajanje posebne pristojbine in finančnega prenosa ali njenih metodologij ali oboje;
 - (ii) vrednost prenesenih sredstev in namembni račun za morebitne dobičke in izgube, ki bi lahko nastali zaradi tega, ter
 - (iii) dodelitev prispevkov za posebno pristojbino;
4. Sodelovati z regulativnim organom ali organi zadevnih držav članic EU in ACER pri čezmejnih zadevah, zlasti s sodelovanjem pri delu odbora regulatorjev agencije ACER v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2019/942.

5. Izvajati omrežne kodekse in smernice, sprejete na podlagi členov 70 do 74 Uredbe (EU) 2024/1789, z nacionalnimi ukrepi, ali, kadar se tako zahteva, z usklajenimi regionalnimi ukrepi ali ukrepi na ravni celotne Evropske Unije;
6. Zagotavljati odprt, pregleden, učinkovit in vključujoč postopek za pripravo desetletnega razvojnega načrta omrežja, razvojni načrt za vodikovo distribucijsko omrežje in po potrebi načrta razgradnje distribucijskega omrežja plina v skladu z zahtevami zakona s področja oskrbe s plini (126. , 131. in 132. člen);
7. Izdajati soglasje in zahtevati spremembe desetletnega razvojnega načrta omrežja in načrta razgradnje distribucijskega omrežja plina v skladu z zahtevami zakona s področja oskrbe s plini (126. , 131. in 132. člen);
8. Oblikovati smernice ki zagotavljajo merila in metodologije za strukturni pristop k razgradnji delov distribucijskega omrežja zemeljskega plina ob upoštevanju stroškov razgradnje in posebnega primera tistih sredstev, ki bi jih bilo treba razgraditi pred prvotno predvidenim koncem njihovega življenjskega cikla, ter smernice glede določanja tarif v takih primerih;
9. Spremljati odpravo neupravičenih ovir in omejitev za razvoj porabe samoprodučenega obnovljivega plina;
10. Izvajati vse druge naloge, dodeljene regulativnemu organu v skladu z zakonom o oskrbi s plini in Uredbo (EU) 2024/1789.
11. Potrjevanje in spremljanje posebnih pristojbin v skladu s 5. členom Uredbe (EU) 2024/1789.«.

195. člen **(spremembe in dopolnitve 61. člena Energetskega zakona EZ-2)**

V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v prvem stavku prvega odstavka 61. člena besedilo »Direktive 2009/73/ES« nadomesti z besedilom: »Direktive (EU) 2024/1788«.

196. člen **(spremembe in dopolnitve 162. in 163. člena Energetskega zakona EZ-2)**

(1) V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v prvem stavku prvega odstavka 162. člena črta besedilo: », plin«.

(2) V Energetskem zakonu (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A) se v prvem stavku prvega odstavka 163. člena črta besedilo: », plina«.

197. člen **(prenehanje veljavnosti nekaterih določb Zakona o učinkoviti rabi energije)**

V zakonu o učinkoviti rabi energije (ZURE) (Uradni list RS, št. 158/20) preneha veljati 17. člen (merjenje porabe zemeljskega plina), 21. člen (zagotavljanje informacij o merjenju in obračunu porabe zemeljskega plina) in 23. člen (stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunu za zemeljski plin).

198. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

KORELACIJSKA TABELA ZOP : ZOP-1

Člen ZOP-1	Člen ZOP	Opomba
1.	1	
2.	2	
3.	3	
4.	4	
5.	5	
6.	X	
7.	10	
8.	11	
9.	8	
10.	15	
11.	16	
12.	X	
13.	9	
14.	X	
15.	10	
16.	X	
17.	12	
18.	14	
19.	15	
20.	16	
21.	17	
22.	18	
23.	34	
24.	18.a	
25.	80.b	
26.	X	
27.	X	
28.	X	
29.	X	
30.	X	ZURE 17
31.	X	
32.	X	
33.	X	IZ ZURE ČL.21
34.	X	
35.	X	
36.	77	
37.	79	
38.	80	
39.	80.A	

40.	81	
41.	82	
42.	83	
43.	84	
44.	85	
45.	86	
46.	87	
47.	88	
48.	89	
49.	X	
50.	78	
51.	X	
52.	90	
53.	91	
54.	92	
55.	93	
56.	X	
57.	94	
58.	44	
59.	44	
60.	95	
61.	96	
62.	97	
63.	98	
64.	99	
65.	19	
66.	20	
67.	21	
68.	22	
69.	23	
70.	24	
71.	25	
72.	26	
73.	27	
74.	28	
75.	29	
76.	30	
77.	31	
78.	32	
79.	33	
80.	34	

81.	35	
82.	36	
83.	37	
84.	38	
85.	39	
86.	40	
87.	41	
88.	45	
89.	X	
90.	X	
91.	X	
92.	46	
93.	47	
94.	48	
95.	49	
96.	50	
97.	51	
98.	52	
99.	53	
100.	54	
101.	55	
102.	56	
103.	57	
104.	58	
105.	58	
106.	59	
107.	60	
108.	61	
109.	62	
110.	63	
111.	64	
112.	65	
113.	66	
114.	67	
115.	68	
116.	69	
117.	70	
118.	71	
119.	72	
120.	73	
121.	74	

122.	75	
123.	76	
124.	X	
125.	X	
126.	6	
127.	X	
128.	X	
129.	43	
130.	7	
131.	X	
132.	X	
133.	X	
134.	100	
135.	101	
136.	102	
137.	103	
138.	104	
139.	105	
140.	106	
141.	107	
142.	108	
143.	109	
144.	110	
145.	111	
146.	112	
147.	113	
148.	114	
149.	115	
150.	116	
151.	117	
152.	118	
153.	119	
154.	120	
155.	121	
156.	122	
157.	EZ-2:157	
158.	123	
ERROR! REF- ERENCE SOURCE NOT FOUND.	124	
160.	125	

161.	126	
162.	128	
163.	129	
164.	132	
165.	X	ZOEE 150
166.	133	
167.	134	
168.	135	
169.	136	
170.	137	
171.	138	
172.	139	
173.	140	
174.	141	
175.	142	
176.	143	
177.	144	
178.	145	
179.	146	
180.	147	
181.	150	
182.	151	
183.	152	
184.	153	
185.	154	
186.	X	
187.	X	
188.	155	
189.	X	
190.	156	
191.	157	
192.	X	
193.	X	
194.	X	
195.	X	
198.	158	